

2019

ORLEN

SPRAWOZDANIE FINANSOWE PKN ORLEN S.A. ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2019

SPORZĄDZONE ZGODNIE Z MIĘDZYNARODOWYMI
STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ
ZATWIERDZONYMI PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ

SPIS TREŚCI

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	3
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	5
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH	6
PODSTAWOWE INFORMACJE	7
1. PODSTAWOWA DZIAŁALNOŚĆ PKN ORLEN.....	7
2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	7
3. WALUTA FUNKCJONALNA I WALUTA PREZENTACJI SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH.....	7
4. POLITYKA RACHUNKOWOŚCI.....	7
5. WPŁYW ZMIAN STANDARDÓW MSSF NA JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE PKN ORLEN.....	8
6. RÓŻNICE POMIĘDZY DANymi UJAWNIONymi W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM A UPREDNIO SPORZĄDZONymi I OPUBLIKOWANymi SPRAWOZDANIAMI FINANSOWymi.....	12
DANE SEGMENTOWE	13
7. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI.....	13
8. PRZYCHODY, KOSZTY, WYNIKI FINANSOWE, ZWIĘKSZENIA AKTYWÓW TRWAŁYCH.....	13
9. AKTYWA W PODZIALE NA SEGMENTY OPERACYJNE.....	14
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	15
10. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW LUB STRAT I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	15
10.1. Przychody ze sprzedaży.....	15
10.2. Przychody ze sprzedaży według segmentów operacyjnych w podziale na asortymenty.....	16
10.3. Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży - zaprezentowany według kraju siedziby zleceniodawcy.....	16
10.4. Przychody z tytułu umów z klientami według kryterium rodzaju umowy.....	17
10.5. Przychody z tytułu umów z klientami według terminu przekazania.....	17
10.6. Przychody z tytułu umów z klientami według okresu obowiązywania umowy.....	17
10.7. Przychody z tytułu umów z klientami według kanałów sprzedaży.....	17
10.8. Koszty według rodzaju.....	18
10.9. Pozostałe przychody operacyjne.....	18
10.10. Pozostałe koszty operacyjne.....	18
10.11. Przychody i koszty finansowe.....	19
10.12. (Strata)/odwrocenie straty z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych.....	20
10.13. Podatek dochodowy.....	20
11. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	22
11.1. Rzeczowe aktywa trwałe.....	22
11.2. Wartości niematerialne.....	23
11.3. Akcje i udziały w jednostkach powiązanych.....	25
11.4. Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i aktywów z tytułu praw do użytkowania.....	25
11.5. Kapitał pracujący netto.....	27
11.6. Dług netto i zarządzanie kapitałem.....	30
11.7. Kapitał własny.....	33
11.8. Instrumenty pochodne oraz pozostałe aktywa i zobowiązania.....	34
11.9. Rezerwy.....	35
12. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ORAZ RYZYKA FINANSOWEGO.....	39
12.1. Kategorie i klasy instrumentów finansowych.....	40
12.2. Pozycje dochodów, kosztów, zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.....	41
12.3. Ustalanie wartości godziwej.....	41
12.4. Rachunkowość zabezpieczeń.....	42
12.5. Identyfikacja ryzyka.....	49
13. POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE.....	55
13.1. Posiadane koncesje.....	55
13.2. Ujawnienia wynikające z Art. 44 Ustawy – Prawo energetyczne.....	55
13.3. Leasing.....	55
13.4. Poniesione nakłady inwestycyjne oraz przyszłe zobowiązania z tytułu podpisanych kontraktów inwestycyjnych.....	57
13.5. Aktywa i zobowiązania warunkowe.....	57
13.6. Zabezpieczenia akcyzowe.....	58
13.7. Transakcje z podmiotami powiązanymi.....	58
13.8. Wynagrodzenie wynikające z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych.....	60
WYDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	60

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	NOTA	2019	2018	zmiana (r/r)	
				wartość	%
Przychody ze sprzedaży	8, 10.1, 10.2	89 049	86 997	2 052	2,4
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		49 376	46 396	2 980	6,4
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		39 673	40 601	(928)	(2,3)
Koszt własny sprzedaży	10.8	(79 603)	(78 781)	(822)	1,0
koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług		(41 338)	(39 482)	(1 856)	4,7
wartość sprzedanych towarów i materiałów		(38 265)	(39 299)	1 034	(2,6)
Zysk brutto ze sprzedaży		9 446	8 216	1 230	15,0
Koszty sprzedaży		(4 364)	(2 850)	(1 514)	53,1
Koszty ogólnego zarządu		(934)	(809)	(125)	15,5
Pozostałe przychody operacyjne	10.9	775	431	344	79,8
Pozostałe koszty operacyjne	10.10	(860)	(354)	(506)	142,9
(Strata)/odwroczenie straty z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	10.12	(4)	(10)	6	(60,0)
Zysk z działalności operacyjnej		4 059	4 624	(565)	(12,2)
Przychody finansowe	10.11.1	2 567	3 275	(708)	(21,6)
odwroczenie odpisów aktualizujących akcje i udziały w jednostkach powiązanych		1 150	1 005	145	14,4
Koszty finansowe	10.11.2	(1 001)	(1 641)	640	(39,0)
Przychody i koszty finansowe netto		1 566	1 634	(68)	(4,2)
(Strata)/odwroczenie straty z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	10.12	7	(3)	10	-
Zysk przed opodatkowaniem		5 632	6 255	(623)	(10,0)
Podatek dochodowy	10.13	(819)	(821)	2	(0,2)
podatek dochodowy bieżący		(733)	(853)	120	(14,1)
podatek odroczony	10.13.2	(86)	32	(118)	-
Zysk netto		4 813	5 434	(621)	(11,4)
Inne całkowite dochody:					
które nie zostaną następnie przeklasyfikowane na zyski lub straty					
zyski i straty aktuarialne		(9)	(8)	(1)	12,5
zyski/(straty) z tytułu inwestycji w instrumenty kapitałowe		(11)	(2)	(9)	450,0
wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		-	(7)	7	-
podatek odroczony	10.13.2	2	1	1	100,0
które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty					
instrumenty zabezpieczające		(17)	(50)	33	(66,0)
koszty zabezpieczenia		(141)	(164)	23	(14,0)
podatek odroczony	10.13.2	120	102	18	17,6
		4	12	(8)	(66,7)
		(26)	(58)	32	(55,2)
Całkowite dochody netto		4 787	5 376	(589)	(11,0)
Zysk netto i rozwodniony zysk netto na jedną akcję (w PLN na akcję)		11,25	12,70	(1,45)	(11,42)

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	NOTA	31/12/2019	31/12/2018	zmiana (r/r)	
				wartość	%
AKTYWA					
Aktywa trwałe					
Rzeczowe aktywa trwałe	11.1	15 253	15 611	(358)	(2,3)
Wartości niematerialne	11.2	1 074	755	319	42,3
Aktywa z tytułu praw do użytkowania	13.3.1	2 336	-	2 336	-
Akcje i udziały w jednostkach powiązanych	11.3	16 513	15 090	1 423	9,4
Instrumenty pochodne	11.8	277	118	159	134,7
Należności długoterminowe z tytułu leasingu	13.3.2	21	-	21	-
Pozostałe aktywa	11.8	1 465	1 016	449	44,2
		36 939	32 590	4 349	13,3
Aktywa obrotowe					
Zapasy	11.5.1	9 835	9 889	(54)	(0,5)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	11.5.2	7 160	7 709	(549)	(7,1)
Należności z tytułu podatku dochodowego		10	8	2	25,0
Środki pieniężne	11.6.2	5 056	3 461	1 595	46,1
Instrumenty pochodne	11.8	299	450	(151)	(33,6)
Należności krótkoterminowe z tytułu leasingu	13.3.2	1	-	1	-
Pozostałe aktywa	11.8	917	541	376	69,5
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		59	149	(90)	(60,4)
		23 337	22 207	1 130	5,1
Aktywa razem		60 276	54 797	5 479	10,0
PASYWA					
KAPITAŁ WŁASNY					
Kapitał podstawowy	11.7.1	1 058	1 058	-	-
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	11.7.2	1 227	1 227	-	-
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	12.4	186	203	(17)	(8,4)
Kapitał z aktualizacji wyceny		(6)	(6)	-	-
Zyski zatrzymane	11.7.3	32 459	29 152	3 307	11,3
Kapitał własny razem		34 924	31 634	3 290	10,4
ZOBOWIĄZANIA					
Zobowiązania długoterminowe					
Kredyty, pożyczki i obligacje	11.6.1	8 222	8 641	(419)	(4,8)
Rezerwy	11.9	553	520	33	6,3
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	10.13.2	814	734	80	10,9
Instrumenty pochodne	11.8	72	84	(12)	(14,3)
Zobowiązania z tytułu leasingu	13.3.1	2 000	-	2 000	-
Pozostałe zobowiązania	11.8	108	257	(149)	(58,0)
		11 769	10 236	1 533	15,0
Zobowiązania krótkoterminowe					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	11.5.3	9 779	8 853	926	10,5
Zobowiązania z tytułu leasingu	13.3.1	368	-	368	-
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	11.5.3.1	206	213	(7)	(3,3)
Kredyty i obligacje	11.6.1	346	1 122	(776)	(69,2)
Rezerwy	11.9	588	376	212	56,4
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		8	376	(368)	(97,9)
Instrumenty pochodne	11.8	306	324	(18)	(5,6)
Pozostałe zobowiązania	11.8	1 982	1 663	319	19,2
		13 583	12 927	656	5,1
Zobowiązania razem		25 352	23 163	2 189	9,5
Pasywa razem		60 276	54 797	5 479	10,0

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy oraz kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
NOTA	11.7.1 , 11.7.2	12.4		11.7.3	
01/01/2019	2 285	203	(6)	29 152	31 634
Zysk netto	-	-	-	4 813	4 813
Składniki innych całkowitych dochodów	-	(17)	-	(9)	(26)
Całkowite dochody netto	-	(17)	-	4 804	4 787
Dywidendy	-	-	-	(1 497)	(1 497)
31/12/2019	2 285	186	(6)	32 459	34 924
01/01/2018	2 285	253	-	25 003	27 541
Zysk netto	-	-	-	5 434	5 434
Składniki innych całkowitych dochodów	-	(50)	(6)	(2)	(58)
Całkowite dochody netto	-	(50)	(6)	5 432	5 376
Dywidendy	-	-	-	(1 283)	(1 283)
31/12/2018	2 285	203	(6)	29 152	31 634

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

NOTA	2019	2018	zmiana (r/r)	
			wartość	%
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej				
Zysk przed opodatkowaniem	5 632	6 255	(623)	(10,0)
Korekty o pozycje:				
Amortyzacja 10.8	1 759	1 365	394	28,9
(Zysk)/Strata z tytułu różnic kursowych 10.11.4	(79)	282	(361)	-
Odsetki netto 10.11.3	254	241	13	5,4
Dywidendy	(470)	(870)	400	(46,0)
(Zysk) na działalności inwestycyjnej	(1 206)	(1 354)	148	(10,9)
(odwrócenie)/utworzenie odpisów aktualizujących wartość akcji i udziałów w jednostkach powiązanych	(1 010)	(1 005)	(5)	0,5
Zmiana stanu rezerw 11.9	503	215	288	134,0
Zmiana stanu kapitału pracującego 11.5	1 301	(2 618)	3 919	-
zapasy	56	(1 648)	1 704	-
należności	571	(394)	965	-
zobowiązania	674	(576)	1 250	-
Pozostałe korekty, w tym:	(505)	(273)	(232)	85,0
nieodpłatnie otrzymane prawa majątkowe	(286)	(275)	(11)	4,0
depozyty zabezpieczające	(340)	-	(340)	-
Podatek dochodowy (zapłacony) 10.13.3	(1 103)	(548)	(555)	101,3
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	6 086	2 695	3 391	125,8
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej				
Nabycie składników rzeczowego majątku trwałego, wartości niematerialnych i aktywów z tytułu praw do użytkowania	(1 590)	(1 610)	20	(1,2)
Nabycie akcji i udziałów	(56)	(4 502)	4 446	(98,8)
Wydatki z tytułu dopłat do kapitału	(357)	(48)	(309)	643,8
Sprzedaż składników rzeczowego majątku trwałego, wartości niematerialnych i aktywów z tytułu praw do użytkowania	194	207	(13)	(6,3)
Odsetki otrzymane 10.11.3	58	35	23	65,7
Dywidendy otrzymane	469	870	(401)	(46,1)
Wydatki z tytułu udzielonych pożyczek długoterminowych	(449)	(53)	(396)	747,2
Wpływy z tytułu udzielonych pożyczek długoterminowych	6	6	-	-
Wpływy/(Wydatki) z tytułu udzielonych pożyczek krótkoterminowych	1	(60)	61	-
Zmiana środków pieniężnych związana z wykupem akcjonariuszy niekontrolujących UNIPETROL, a.s.	190	-	190	-
Wpływy/(Wypływy) w ramach systemu cash pool	(50)	60	(110)	-
Rozliczenie instrumentów pochodnych niewyznaczonych dla celów rachunkowości zabezpieczeń	183	347	(164)	(47,3)
Pozostałe	(20)	(7)	(13)	185,7
Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności inwestycyjnej	(1 421)	(4 755)	3 334	(70,1)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej				
Wpływy z otrzymanych kredytów	-	2 075	(2 075)	-
Emisja obligacji	509	1 376	(867)	(63,0)
Splata pożyczek	-	(38)	38	-
Wykup obligacji	(1 619)	(1 180)	(439)	37,2
Odsetki zapłacone od kredytów, pożyczek, obligacji i cash pool	(249)	(299)	50	(16,7)
Odsetki zapłacone z tytułu leasingu	(48)	(6)	(42)	700,0
Dywidendy wypłacone 11.7.5	(1 497)	(1 283)	(214)	16,7
Wpływy/(Wypływy) w ramach systemu cash pool	158	(602)	760	-
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu	(316)	(25)	(291)	1 164,0
Pozostałe	-	(2)	2	-
Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności finansowej	(3 062)	16	(3 078)	-
Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych	1 603	(2 044)	3 647	-
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(8)	28	(36)	-
Środki pieniężne na początek okresu	3 461	5 477	(2 016)	(36,8)
Środki pieniężne na koniec okresu	5 056	3 461	1 595	46,1
w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	1 038	58	980	1 689,7

PODSTAWOWE INFORMACJE

1. Podstawowa działalność PKN ORLEN
2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego
3. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji sprawozdań finansowych
4. Polityka rachunkowości
5. Wpływ zmian standardów MSSF na jednostkowe sprawozdanie finansowe PKN ORLEN
6. Różnice pomiędzy danymi ujawnionymi w sprawozdaniu finansowym a uprzednio sporządzonymi i opublikowanymi sprawozdaniami finansowymi

1. PODSTAWOWA DZIAŁALNOŚĆ PKN ORLEN

PODSTAWOWE INFORMACJE O SPÓŁCE	
NAZWA	Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna
SIEDZIBA	ul. Chemików 7, 09-411 Płock, Polska
KRS	0000028860
REGON	610188201
NIP	774-00-01-454
PODSTAWOWY PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	- przerób ropy naftowej, - produkcja paliw, wyrobów petrochemicznych i chemicznych, - sprzedaż hurtowa i detaliczna produktów paliwowych, - wytwarzanie, dystrybucja i obrót energią elektryczną i ciepłą.

Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna („Spółka”, „PKN ORLEN”, „Emitent”, „Jednostka Dominująca”) powstał z połączenia Petrochemii Płock S.A. z Centralą Produktów Naftowych S.A. w dniu 7 września 1999 roku. PKN ORLEN jest jednym z największych i najbardziej nowoczesnych koncernów paliwowo - energetycznych w Europie Środkowej.

Od 26 listopada 1999 roku akcje PKN ORLEN są notowane na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW) w systemie notowań ciągłych.

2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy zastosowaniu zasad rachunkowości zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), obejmującymi Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) oraz Interpretację Stałego Komitetu ds. Interpretacji (SKI) i Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (UE). Zastosowane przez Spółkę zasady rachunkowości opierają się na standardach i interpretacjach przyjętych przez Unię Europejską i mających zastosowanie dla okresu rozpoczynającego się dnia 1 stycznia 2019 roku lub okresów wcześniejszych.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe z wyjątkiem jednostkowego sprawozdania z przepływów pieniężnych zostało sporządzone zgodnie z zasadą memoriału.

Zakres jednostkowego sprawozdania finansowego jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. 2018 r. poz.757) i obejmuje roczny okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku i okres porównawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku.

Prezentowane jednostkowe sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową Spółki na dzień 31 grudnia 2019 roku, wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę. Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

3. WALUTA FUNKCJONALNA I WALUTA PREZENTACJI SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Walutą funkcjonalną i walutą prezentacji niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego jest złoty polski („PLN”). Dane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym zaprezentowano w milionach PLN (mln PLN), chyba że w konkretnych sytuacjach podano inaczej. Ewentualne zaistniałe różnice w wysokości 1 mln PLN przy sumowaniu pozycji zaprezentowanych w notach objaśniających wynikają z przyjętych zaokrągleń.

4. POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Wybrane istotne zasady rachunkowości oraz istotne wartości oparte na osądach i szacunkach zostały przedstawione jako element poszczególnych not objaśniających do jednostkowego sprawozdania finansowego. Spółka stosowała zasady rachunkowości w sposób ciągły dla wszystkich prezentowanych okresów sprawozdawczych, z wyjątkiem:

- wpływu nowych standardów zastosowanych po raz pierwszy w 2019 roku, opisanych poniżej (nota 5);
- zmiany polityki rachunkowości w zakresie rozchodu uprawnień do emisji CO₂ oraz ustalania wartości rezerwy na koszty emisji CO₂.

Od dnia 1 stycznia 2019 roku Spółka ujmuje rozchód uprawnień do emisji CO₂ według metody średniej ważonej wobec stosowanej do dnia 31 grudnia 2018 roku metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło). Efekt zmiany metody rozchodu uprawnień CO₂ na 31 grudnia 2018 roku był nieistotny i został ujęty w wyniku finansowym roku bieżącego oraz jako zmiana wartości rezerwy na emisję CO₂ w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. W ocenie Zarządu PKN ORLEN, zmiana metody rozchodu lepiej odzwierciedla treść ekonomiczną sytuacji prawnej i uwarunkowania ekonomiczne w zakresie zmienności cen rynkowych dotyczących praw do emisji CO₂.

Sporządzenie jednostkowego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu dokonania profesjonalnych osądów oraz szacunków i założeń, które mają wpływ na prezentowane wartości. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę profesjonalnego osądu, co do wartości księgowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł.

W istotnych kwestiach Zarząd dokonując osądów, szacunków czy też przyjmując założenia może opierać się na opiniach niezależnych ekspertów. Osady, szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji.

Wybrane zasady rachunkowości	Nota	Strona
Segmenty działalności	7	13
Przychody ze sprzedaży	10.1	15
Koszty	10.8	18
Podatek dochodowy	10.13	20
Rzeczowe aktywa trwałe	11.1	22
Wartości niematerialne	11.2	23-24
Inwestycje w jednostkach powiązanych	11.3	25
Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i aktywów z tytułu praw do użytkowania	11.4	25-26
Zapasy	11.5.1	28
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	11.5.2	28
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	11.5.3	29
Środki pieniężne, kredyty, pożyczki i obligacje	11.6	30
Kapitał własny	11.7	33
Rezerwy	11.9	35-36
Instrumenty finansowe	12	39
Ustalanie wartości godziwej	12	39
Leasing	13.3	55
Aktywa i zobowiązania warunkowe	13.5	57

5. WPŁYW ZMIAN STANDARDÓW MSSF NA JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE PKN ORLEN

➤ MSSF 16 Leasing (MSSF 16)

Zastosowanie po raz pierwszy

MSSF 16 „Leasing” opublikowany 13 stycznia 2016 roku został przyjęty przez Unię Europejską 31 października 2017 roku.

Od 1 stycznia 2019 roku, Spółka zastosowała wymogi nowego Standardu dotyczące ujmowania, wyceny i prezentacji umów leasingu. Zastosowanie nowego Standardu zostało dokonane zgodnie z przepisami przejściowymi zawartymi w MSSF 16.

Spółka dokonała wdrożenia MSSF 16 przy zastosowaniu zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, dlatego też, dane porównawcze za 2018 rok nie zostały przekształcone, a łączny efekt pierwszego zastosowania nowego standardu został ujęty, jako korekta bilansu otwarcia zysków zatrzymanych w dniu pierwszego zastosowania. Zastosowanie MSSF 16 nie miało wpływu na ujęcie przez Spółkę umów leasingowych, w których Spółka jest leasingodawcą. Dodatkowe informacje dotyczące umów leasingowych zaprezentowano w [nocie 13.3](#).

Na dzień 1 stycznia 2019 roku Spółka rozpoznała aktywa z tytułu prawa do użytkowania równe zobowiązaniom z tytułu leasingu w kwocie równej w wysokości 2 012 mln PLN, co nie spowoduje powstania różnicy wartości do ujęcia w pozycji zysków zatrzymanych.

Uzgodnienie przyszłych minimalnych opłat z tytułu leasingu wykazanych na dzień 31 grudnia 2018 z zobowiązaniami z tytułu leasingu ujętymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2019 roku

Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych w leasingu operacyjnym	3 790
Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych w leasingu finansowym	196
Zobowiązania umowne z tytułu leasingu na 31/12/2018	3 986
Dyskonto	(1 810)
Wartość bieżąca zobowiązań leasingowych na 01/01/2019	2 176
Wartość bieżąca zobowiązań umownych z tytułu leasingu finansowego na 31/12/2018	(164)
Wartość zobowiązań umownych z tytułu leasingu - wpływ wdrożenia MSSF 16 na 01/01/2019	2 012

* Średnia ważona krańcowa stopa procentowa Spółki jako leasingobiorcy zastosowana do zobowiązań z tytułu leasingu ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2019 roku wyniosła 2,62%.

Spółka jako leasingobiorca

Identyfikacja leasingu

Spółka zastosowała nowe wytyczne dotyczące identyfikacji leasingu tylko w odniesieniu do umów, które zawarła (lub zmieniła) w dniu pierwszego zastosowania tj. 1 stycznia 2019 roku lub po tym dniu. Tym samym, w odniesieniu do wszystkich umów zawartych przed 1 stycznia 2019 roku zastosowała praktyczne zwolnienie przewidziane w MSSF 16, zgodnie z którym jednostka nie jest zobowiązana do ponownej oceny tego, czy umowa jest leasingiem czy zawiera leasing w dniu pierwszego zastosowania. Na dzień 1 stycznia 2019 roku Spółka zastosowała MSSF 16 do umów, które wcześniej zidentyfikowano jako leasingi zgodnie z MSR 17 oraz KIMS 4.

W momencie zawarcia nowej umowy, Spółka ocenia, czy umowa jest leasingiem lub czy zawiera leasing. Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Aby ocenić, czy na podstawie zawartej umowy przekazuje się prawo sprawowania kontroli nad użytkowaniem danego składnika aktywów przez dany okres, Spółka ocenia, czy przez cały okres użytkowania dysponuje łącznie następującymi prawami:

- prawem do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów oraz
- prawem do kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów.

Jeżeli Spółka ma prawo do sprawowania kontroli nad użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów jedynie przez część okresu obowiązywania umowy, umowa zawiera leasing w odniesieniu do tej części okresu.

Prawa wynikające z umów leasingu, najmu, dzierżawy oraz innych umów, które spełniają definicję leasingu zgodnie z wymogami MSSF 16 są ujmowane jako aktywa z tytułu praw do użytkowania bazowych składników aktywów w ramach aktywów trwałych oraz drugostronnie jako zobowiązania z tytułu leasingu.

Początkowe ujęcie i wycena

Spółka ujmuje składnik aktywów z tytułu praw do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu w dacie rozpoczęcia leasingu.

W dacie rozpoczęcia Spółka wycenia składnik aktywów z tytułu praw do użytkowania według kosztu.

Koszt składnika aktywów z tytułu praw do użytkowania obejmuje:

- a) kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- b) wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- c) wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez Spółkę, oraz
- d) szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez Spółkę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował, lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu, chyba że te koszty są ponoszone w celu wytworzenia zapasów.

Opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują:

- stałe opłaty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Spółka skorzysta z opcji kupna,
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, chyba że można z wystarczającą pewnością założyć, że Spółka nie skorzysta z opcji wypowiedzenia.

Opłaty zmienne, które nie zależą od indeksu lub stawki nie są wliczane do wartości zobowiązania z tytułu leasingu. Opłaty te są ujmowane w rachunku wyników w okresie zaistnienia zdarzenia, które powoduje ich wymagalność.

W dacie rozpoczęcia, zobowiązanie z tytułu leasingu jest wyceniane w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie, zdyskontowanych z zastosowaniem krańcowych stóp procentowych leasingobiorcy.

Spółka nie dyskontuje zobowiązań z tytułu leasingu przy użyciu stóp procentowych leasingu, gdyż dla celów określenia tej stopy wymagane byłyby informacje na temat niegwarantowanej wartości końcowej przedmiotu leasingu jak również bezpośrednich kosztów poniesionych przez leasingodawcę, czyli informacji, które mogą być znane tylko leasingodawcy.

Ustalenie krańcowej stopy leasingobiorcy

Krańcowe stopy procentowe zostały określone jako suma:

- a) stopy wolnej od ryzyka (risk free rate), wyznaczonej na bazie IRS (Interest Rate Swap) zgodnie z okresem zapadalności stopy dyskonta i odpowiedniej stopy bazowej dla danej waluty, oraz
- b) premii za ryzyko kredytowe Spółki w oparciu o marżę kredytową.

Późniejsza wycena

Po dacie rozpoczęcia Spółka wycenia składnik aktywów z tytułu praw do użytkowania stosując model kosztu.

W celu zastosowania modelu kosztu Spółka wycenia składnik aktywów z tytułu praw do użytkowania według kosztu:

- a) pomniejszonego o łączne odpisy amortyzacyjne (umorzenie) i łączne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, oraz
- b) skorygowanego z tytułu jakiegokolwiek aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu nieskutkującej koniecznością ujęcia odrębnego składnika leasingu.

Po dacie rozpoczęcia Spółka wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu poprzez:

- a) zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu,
- b) zmniejszenie wartości bilansowej w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych oraz
- c) zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub zmiany leasingu lub w celu uwzględnienia zaktualizowanych zasadniczo stałych opłat leasingowych.

Spółka aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu z powodu ponownej oceny gdy zaistnieje zmiana w przyszłych opłatach leasingowych wynikająca ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia opłat (np. zmieni się opłata w prawie wieczystego użytkowania), gdy zmieni się kwota, której zapłaty Spółka oczekuje w ramach gwarantowanej wartości końcowej lub jeżeli Spółka zmieni ocenę prawdopodobieństwa skorzystania z opcji kupna, przedłużenia lub wypowiedzenia leasingu.

Aktualizacja zobowiązania z tytułu leasingu koryguje również wartość składnika aktywów z tytułu praw do użytkowania. Jeżeli wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu praw do użytkowania została zmniejszona do zera, dalsze zmniejszenie wyceny zobowiązania z tytułu leasingu Spółka ujmuje w zysku lub stracie.

Amortyzacja

Aktywa z tytułu praw do użytkowania są amortyzowane liniowo przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania bazowego składnika aktywów, chyba, że Spółka posiada wystarczającą pewność, że uzyska tytuł własności przed upływem okresu leasingu – wówczas prawo do użytkowania amortyzuje się od dnia rozpoczęcia leasingu do końca okresu użytkowania składnika aktywów.

Szacowany okres użytkowania aktywów z tytułu praw do użytkowania jest określany w ten sam sposób jak w przypadku rzeczowych aktywów trwałych.

Spółka posiada umowy leasingu dotyczące głównie:

- a) Gruntów, w tym:
  - praw wieczystego użytkowania gruntów zawartych na czas określony do 99 lat,
  - gruntów pod stacje paliw i miejsca obsługi podróżnych zawartych na czas określony do 30 lat.
- b) Budynków i budowli, w tym stacji paliw, zbiorników magazynowych, powierzchni biurowych zawartych na czas określony do 30 lat.
- c) Środków transportu i pozostałych, w tym:
  - system kolejowych zawartych na czas określony od 3 do 10 lat,
  - samochodów osobowych zawartych na czas określony do 3 lat,
  - lokomotyw zawartych na czas określony do 3 lat.

Utrata wartości

Spółka stosuje MSR 36 Utrata wartości aktywów w celu określenia, czy składnik aktywów z tytułu praw do użytkowania utracił wartość oraz w celu ujęcia jakiegokolwiek zidentyfikowanej straty z tytułu utraty wartości.

Wyłączenia, uproszczenia i praktyczne rozwiązania w zakresie zastosowania MSSF 16

Wyłączenia

Następujące umowy w Spółce nie wchodzą w zakres MSSF 16:

- leasing w celu poszukiwań lub wykorzystania surowców naturalnych,
- licencje udzielone objęte zakresem MSSF 15 - Przychody z tytułu umów z klientami oraz
- prawa otrzymane w ramach licencji w zakresie MSR 38 - Aktywa niematerialne.

Spółka nie stosuje MSSF 16 do umów leasingu lub podobnych dotyczących aktywów niematerialnych.

Uproszczenia i praktyczne rozwiązania

Leasing krótkoterminowy

Spółka stosuje praktyczne rozwiązanie dla wszystkich klas aktywów w odniesieniu do umów leasingu krótkoterminowego, które charakteryzują się maksymalnym możliwym okresem trwania umów, włączając opcje ich odnowienia, o długości do 12 miesięcy.

Uproszczenia dotyczące tych umów polegają na rozliczaniu opłat leasingowych jako kosztów:

- metodą liniową, przez okres trwania umowy leasingu, lub
- inną systematyczną metodą, jeżeli lepiej odzwierciedla ona sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych przez korzystającego.

Leasing przedmiotów o niskiej wartości

Spółka nie stosuje ogólnych zasad ujmowania, wyceny i prezentacji zawartych w MSSF 16 do umów leasingu, których przedmiot ma niską wartość.

Za składniki aktywów o niskiej wartości uważa się te, które, gdy są nowe, mają wartość nie wyższą niż 5 000 USD, co na moment pierwszego zastosowania odpowiada kwocie 18 799 PLN przeliczone po kursie z dnia 1 stycznia 2019 roku lub ekwiwalentu w innej walucie według średniego kursu zamknięcia NBP na moment początkowego ujęcia dla każdej zawieranej umowy leasingu.

Uproszczenia dotyczące tych umów polegają na rozliczaniu opłat leasingowych jako kosztów:

- metodą liniową, przez okres trwania umowy leasingu, lub
- inną systematyczną metodą, jeżeli lepiej odzwierciedla ona sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych przez korzystającego.

Przedmiot umowy leasingu nie może być zaliczany do przedmiotów o niskiej wartości, jeżeli z jego charakteru wynika, że nowy (nieużywany) składnik aktywów ma zazwyczaj wysoką wartość. Jako przedmioty o niskiej wartości Spółka ujmuje np.: butle z gazem technicznym, ekspresy do kawy, inne małe elementy wyposażenia.

Bazowy składnik aktywów może mieć niską wartość tylko wtedy, gdy:

- a) Spółka może odnosić korzyści z użytkowania samego bazowego składnika aktywów lub wraz z innymi zasobami, które są dla niej łatwo dostępne, oraz
- b) bazowy składnik aktywów nie jest w dużym stopniu zależny od innych aktywów ani nie jest z nimi w dużym stopniu powiązany.

Jeżeli Spółka przekazuje składnik aktywów w subleasing lub spodziewa się przekazania składnika aktywów w subleasing, wówczas główny leasing nie kwalifikuje się jako leasing składnika aktywów o niskiej wartości.

Ustalenie okresu leasingu: umowy na czas nieokreślony

Ustalając okres leasingu dla umów na czas nieokreślony Spółka ustala okres leasingu, w którym wypowiedzenie umowy nie będzie uzasadnione, dokonując profesjonalnego osądu i uwzględniając, między innymi:

- poniesione nakłady w związku z daną umową, lub
- potencjalne koszty związane z wypowiedzeniem umowy leasingu, w tym koszty pozyskania nowej umowy leasingu takie jak koszty negocjacji, koszty relokacji, koszty zidentyfikowania innego bazowego składnika aktywów odpowiadającego potrzebom leasingobiorcy, koszty zintegrowania nowego składnika aktywów z działalnością Spółki lub kary za wypowiedzenie i podobne koszty, w tym koszty związane ze zwrotem bazowego składnika aktywów w stanie określonym w umowie lub na miejsce wskazane w umowie lub
- istniejące plany biznesowe oraz inne istniejące umowy uzasadniające wykorzystanie leasingowanego przedmiotu w danym okresie.

W przypadku gdy koszty związane z wypowiedzeniem umowy leasingu są istotne, przyjmuje się okres leasingu równy przyjętemu okresowi amortyzacji podobnego środka trwałego o parametrach zbliżonych do przedmiotu leasingu.

W przypadku gdy poniesione nakłady w związku z daną umową są istotne, przyjmuje się okres leasingu równy oczekiwanemu okresowi czerpania korzyści ekonomicznych z tytułu wykorzystywania poniesionych nakładów.

Wartość poniesionych nakładów stanowi odrębny składnik aktywów od aktywa z tytułu praw do użytkowania.

Wydzielanie komponentów nieleasingowych

Z umów, które zawierają komponenty leasingowe i nieleasingowe, Spółka dla wszystkich klas aktywów wydziela i ujmuje odrębnie komponenty nieleasingowe np. serwis składników aktywów stanowiących przedmiot umowy i alokuje odpowiednio wynagrodzenie na bazie warunków umowy, chyba że elementy nieleasingowe są uznane za nieistotne w kontekście całej umowy.

PROFESJONALNY OSĄD

Ustalenie okresu leasingu

Przy ustalaniu okresu leasingu, Spółka rozważa wszystkie istotne fakty i zdarzenia, powodujące istnienie zachęt ekonomicznych do skorzystania z opcji przedłużenia lub nie skorzystania z opcji wypowiedzenia. Spółka dokonuje również profesjonalnego osądu do ustalenia okresu egzekwowalności umowy (okresu leasingu, w którym wypowiedzenie umowy nie będzie uzasadnione) w przypadku umów zawartych na czas nieokreślony. Ocena okresu leasingu przeprowadzana jest na dzień rozpoczęcia leasingu. Ponowna ocena jest dokonywana w przypadku wystąpienia znaczącego zdarzenia lub znaczącej zmiany w okolicznościach, które leasingobiorca kontroluje, wpływających na tę ocenę.

SZACUNKI

Okresy użytkowania składników aktywów z tytułu praw do użytkowania

Szacowany okres użytkowania aktywów z tytułu praw do użytkowania jest określany w ten sam sposób jak w przypadku rzeczowych aktywów trwałych.

Ustalenie krańcowej stopy procentowej leasingobiorcy

W związku z tym, że Spółka nie posiada informacji odnośnie stopy procentowej dla umów leasingowych, stosuje krańcową stopę procentową do wyceny zobowiązań z tytułu leasingu, jaką Spółka musiałaby zapłacić, aby na podobny okres i przy podobnych zabezpieczeniach pożyczyć środki w danej walucie niezbędne do zakupu składnika aktywów o podobnej wartości co składnik aktywów z tytułu praw do użytkowania w podobnym środowisku gospodarczym.

Standardy przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB), zatwierdzone przez Unię Europejską, ale jeszcze nieobowiązujące

---

- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”: Definicja istotności
- Zmiany do MSSF 9 - Instrumenty finansowe, MSR 39 - Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena oraz MSSF 7 - Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji: Reforma Referencyjnej Stopy Procentowej
- Zmiany odniesień do założeń koncepcyjnych zawartych w MSSF, obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później

---

Standardy przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB), oczekujące na zatwierdzenie przez Unię Europejską

- MSSF 17 - Umowy ubezpieczeniowe
- Zmiany do MSSF 3 – Połączenie przedsięwzięć
- Zmiany do MSSF 10 - Skonsolidowane sprawozdania finansowe oraz MSR 28 - Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach: sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – Klasyfikacja zobowiązań jako krótkoterminowe lub długoterminowe, obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później.

Spółka oczekuje, iż powyżej wymienione standardy nie będą miały istotnego wpływu na jednostkowe sprawozdanie finansowe PKN ORLEN.

Spółka zamierza przyjąć wymienione powyżej nowe standardy MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lecz nieobowiązujące do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego zgodnie z datą ich wejścia w życie.

6. RÓŻNICE POMIĘDZY DANymi UJAWNIONymi W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM A UPRZEDNIO SPORZĄDZONymi I Opublikowanymi SPRAWOZDANIAMI FINANSOWymi

Zmiany wprowadzone w stosunku do danych finansowych opublikowanych w dniu 30 stycznia 2020 roku w skonsolidowanym raporcie kwartalnym za IV kwartał 2019 roku wpływające na sumę bilansową i zysk netto:

	Dane ujawnione w kwartalnej informacji finansowej za 4Q 2019	Korekta	Dane ujawnione w jednostkowym sprawozdaniu finansowym za 2019 rok
Aktywa, w tym:	59 216	1 060	60 276
Rzeczowe aktywa trwałe	15 242	11	15 253
Aktywa z tytułu praw do użytkowania	2 346	(10)	2 336
Akcje i udziały w jednostkach powiązanych	15 393	1 120	16 513
Zapasy	9 991	(156)	9 835
Pozostałe aktywa	1 370	95	1 465
Pasywa, w tym:	59 216	1 060	60 276
Zyski zatrzymane	31 420	1 039	32 459
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	796	18	814
Zysk z działalności operacyjnej, w tym:	4 122	(63)	4 059
Pozostałe przychody operacyjne	675	100	775
Pozostałe koszty operacyjne	(700)	(160)	(860)
Przychody finansowe	1 447	1 120	2 567
Podatek dochodowy	(801)	(18)	(819)
Zysk netto	3 774	1 039	4 813

Powyższe zmiany mające wpływ na wynik dotyczyły głównie:

- odwrócenia odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych w segmencie Detal w wysokości 45 mln PLN,
- przeszacowania wartości nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej w wysokości 51 mln PLN,
- niedoborów materiałów w obcych magazynach w wysokości (156) mln PLN,
- odwrócenia części dokonanych historycznie odpisów aktualizujących wartość inwestycji w akcje ORLEN Lietuva w wysokości 1 120 mln PLN.

DANE SEGMENTOWE

7. Segmenty działalności
8. Przychody, koszty, wyniki finansowe, zwiększenia aktywów trwałych
9. Aktywa w podziale na segmenty operacyjne

7. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI

DOWNSTREAM

- Produkcja
- Sprzedaż rafineryjna i petrochemiczna
- Energetyka

FUNKCJE KORPORACYJNE

- Zarządzanie
- Administracja
- Pozostałe stanowiące tzw. pozycję uzgodnieniową

DETAL

- Działalność na stacjach paliw

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Oceny wyników finansowych segmentów operacyjnych i decyzje o przydziale zasobów dokonywane są głównie na bazie EBITDA. Wskaźnik EBITDA jest jedną z miar efektywności prowadzonej działalności, która nie jest zdefiniowana w MSSF. Spółka definiuje wskaźnik EBITDA jako zysk/(strata) netto za dany okres sprawozdawczy przed uwzględnieniem wpływu podatku dochodowego, efektów działalności finansowej oraz kosztów amortyzacji. Przychody z transakcji z podmiotami zewnętrznymi i transakcje między segmentami realizowane są na warunkach rynkowych.

8. PRZYCHODY, KOSZTY, WYNIKI FINANSOWE, ZWIĘKSZENIA AKTYWÓW TRWAŁYCH

2019 rok

	NOTA	Segment Downstream	Segment Detal	Funkcje Korporacyjne	Wyłączenia	Razem
Sprzedaż zewnętrzna	10.1, 10.2	66 781	22 183	85	-	89 049
Sprzedaż między segmentami		15 035	-	95	(15 130)	-
Przychody ze sprzedaży		81 816	22 183	180	(15 130)	89 049
Koszty operacyjne ogółem		(78 676)	(20 282)	(1 073)	15 130	(84 901)
Pozostałe przychody operacyjne	10.9	580	128	67	-	775
Pozostałe koszty operacyjne	10.10	(661)	(129)	(70)	-	(860)
(Strata)/odwrocenie straty z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	10.12	-	(5)	1	-	(4)
Zysk/(Strata) z działalności operacyjnej		3 059	1 895	(895)	-	4 059
Przychody i koszty finansowe netto	10.11					1 566
(Strata)/odwrocenie straty z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	10.12					7
Zysk przed opodatkowaniem						5 632
Podatek dochodowy						(819)
Zysk netto						4 813
Amortyzacja	10.8	1 278	361	120	-	1 759
EBITDA		4 337	2 256	(775)	-	5 818
Zwiększenia aktywów trwałych, w tym:		1 611	1 743	569	-	3 923
wpływ wdrożenia MSSF16	5	622	1 158	232	-	2 012

2018 rok

	NOTA	Segment Downstream	Segment Detal	Funkcje Korporacyjne	Wyłączenia	Razem
Sprzedaż zewnętrzna	10.1, 10.2	66 434	20 483	80	-	86 997
Sprzedaż między segmentami		14 145	-	85	(14 230)	-
Przychody ze sprzedaży		80 579	20 483	165	(14 230)	86 997
Koszty operacyjne ogółem		(77 042)	(18 811)	(817)	14 230	(82 440)
Pozostałe przychody operacyjne	10.9	249	76	106	-	431
Pozostałe koszty operacyjne	10.10	(67)	(110)	(177)	-	(354)
(Strata)/odwrócenie straty z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	10.12	4	-	(14)	-	(10)
Zysk/(Strata) z działalności operacyjnej		3 723	1 638	(737)	-	4 624
Przychody i koszty finansowe netto	10.11					1 634
(Strata)/odwrócenie straty z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	10.12					(3)
Zysk przed opodatkowaniem						6 255
Podatek dochodowy						(821)
Zysk netto						5 434
Amortyzacja	10.8	1 001	283	81	-	1 365
EBITDA		4 724	1 921	(656)	-	5 989
Zwiększenia aktywów trwałych		733	458	167	-	1 358

Zwiększenia aktywów trwałych obejmują zwiększenie rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych oraz aktywów z tytułu praw do użytkowania wraz z kapitalizacją kosztów finansowania zewnętrznego oraz zmniejszenie z tytułu otrzymanych/należnych kar za nienależyte wykonanie kontraktu

9. AKTYWA W PODZIALE NA SEGMENTY OPERACYJNE

	31/12/2019	31/12/2018
Segment Downstream	28 881	29 226
Segment Detal	5 561	3 997
Aktywa segmentów	34 442	33 223
Funkcje Korporacyjne	25 834	21 574
	60 276	54 797

Do segmentów operacyjnych przyporządkowuje się wszystkie aktywa z wyjątkiem aktywów finansowych, aktywów podatkowych oraz środków pieniężnych. Aktywa użytkowane wspólnie przez segmenty operacyjne przydziela się na podstawie klucza opartego o udział w przychodach.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku rzeczowe aktywa trwałe ([nota 11.1](#)), wartości niematerialne ([nota 11.2](#)), nieruchomości inwestycyjne ([nota 11.8](#)), aktywa z tytułu praw do użytkowania ([nota 13.3.1](#)) i prawa wieczystego użytkowania gruntów ([nota 11.8](#)) zlokalizowane były na terenie Polski.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

10. Noty objaśniające do sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów
11. Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej
12. Noty objaśniające do instrumentów finansowych oraz ryzyka finansowego
13. Pozostałe noty objaśniające

10. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW LUB STRAT I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

10.1. Przychody ze sprzedaży

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży dóbr i usług ujmuje się w momencie spełnienia (lub w trakcie spełnienia) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrządzonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi, w kwocie odzwierciedlającej wynagrodzenie, do którego – zgodnie z oczekiwaniami Spółki – będzie ona uprawniona w zamian za te dobra lub usługi. Zasada ta stosowana jest również w stosunku do wynagrodzenia, które obejmuje kwotę zmienną. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów. Następujące okoliczności świadczą o przeniesieniu kontroli zgodnie z MSSF 15: bieżące prawo sprzedającego do zapłaty za składnik aktywów, posiadanie przez klienta tytułu prawnego do aktywa, fizyczne posiadanie składnika aktywów, transfer ryzyk i korzyści oraz przyjęcie składnika aktywów przez klienta. Przychody obejmują kwoty otrzymane i należne z tytułu dostarczonych produktów, towarów, materiałów i usług, pomniejszone o rabaty oraz podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy i opłatę paliwową. Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody ze sprzedaży dóbr i usług są korygowane o zyski lub straty z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne dotyczące powyższych przychodów.

Przychody i koszty dotyczące usług, których moment rozpoczęcia i zakończenia przypadają w różnych okresach sprawozdawczych, ujmuje się na podstawie stopnia zaawansowania usługi, jeżeli można w wiarygodny sposób wycenić wynik z transakcji, w innych przypadkach, przychody ujmuje się tylko do wysokości kosztów poniesionych do danego dnia, nie wyższych jednak od kosztów, które Spółka spodziewa się odzyskać. W umowach z klientami zawieranych przez Spółkę nie występuje istotny element finansowania.

PROFESJONALNY OSĄD

Spółka w oparciu o dokonane analizy klauzul umownych w kontraktach sprzedażowych zidentyfikowała model agencyjny głównie w obszarze sprzedaży gazu ziemnego i LPG. W pozostałych transakcjach, w tym sprzedaży ropy naftowej do spółek zależnych Grupy ORLEN, Spółka pełni rolę zleceniodawcy.

Zobowiązanie z tytułu programu lojalnościowego VITAY, powstaje w momencie sprzedaży dóbr i usług na stacjach własnych i franczyzowych dla każdej pojedynczej transakcji sprzedaży oraz w przypadku zakupu przez klientów Spółki w e-Sklepach partnerów i polega na naliczaniu punktów uprawniających do zniżek na przyszłe zakupy. Do ujęcia zobowiązania przyjęty jest współczynnik 68,5% uwzględniający prawdopodobieństwo jego realizacji, w oparciu o empiryczne dane wykorzystanych punktów w stosunku do wydanych klientom w okresie ostatnich 36 miesięcy.

Spółka dokonała oceny, że świadczone usługi marketingowe na rzecz dostawców, od których kupuje towary są nierozzerwalnie związane z zakupem tych towarów, stąd przychody z usługi pomniejszają koszty związane z ich zakupem i wydaniem do sprzedaży.

NOTA	2019	2018	Udział %	
			2019	2018
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	49 376	46 396	55,4%	53,3%
przychody z tytułu umów z klientami	49 265	46 272	55,3%	53,2%
wylądzone z zakresu MSSF 15	111	124	0,1%	0,1%
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	39 673	40 601	44,6%	46,7%
przychody z tytułu umów z klientami	39 640	40 601	44,6%	46,7%
wylądzone z zakresu MSSF 15	33	-	0,0%	0,0%
Przychody ze sprzedaży, w tym:	89 049	86 997	100,0%	100,0%
przychody z tytułu umów z klientami	10.4-10.7	88 905	99,9%	99,9%

Przychody wylądzone z zakresu MSSF15 dotyczą umów leasingu operacyjnego oraz rekompensat do cen energii.

Zobowiązania do wykonania świadczenia

Spółka w ramach zawieranych kontraktów, zobowiązuje się do dostarczenia na rzecz klientów głównie produktów oraz towarów rafineryjnych, petrochemicznych, energii oraz ropy naftowej i gazu. W ramach tych umów Spółka działa jako zleceniodawca.

Ceny transakcyjne w występujących umowach z klientami nie podlegają ograniczeniom. Umowy obowiązujące w Spółce nie przewidują zobowiązań do przyjęcia zwrotów, zwrotów wynagrodzenia i innych podobnych zobowiązań. Spółka nie identyfikuje przychodów, dla których otrzymanie zapłaty jest warunkowe.

Udzielone w ramach umów gwarancje są gwarancjami stanowiącymi zapewnienie klienta, że dany produkt jest zgodny z ustaloną specyfikacją. Nie polegają one na świadczeniu oddzielnej usługi.

W ramach segmentu Downstream występuje głównie sprzedaż z odroczonym terminem płatności. W ramach segmentu Detal występuje zarówno sprzedaż gotówkowa jak również sprzedaż realizowana z odroczonym terminem płatności, przy użyciu kart paliwowych upoważniających klientów do ciągłego zakupu w sieci stacji paliw. Rozliczenia z klientami odbywają się w większości okresach dwutygodniowych (tzw. Karty Flotowe).

Zazwyczaj płatność jest wymagalna po dostarczeniu dobra lub po zakończeniu usługi. W umowach z klientami segmentu Downstream i Detal w większości stosowane są terminy płatności nie przekraczające 30 dni.

Otoczenie makroekonomiczne

PKN ORLEN funkcjonuje w warunkach zmiennego otoczenia makroekonomicznego. Sytuacja gospodarcza, rynek pracy oraz trendy makroekonomiczne mają istotny wpływ na poziom konsumpcji paliw i produktów petrochemicznych, a w konsekwencji na wielkość i ceny ich

sprzedaży. Na osiągane marże w segmencie Downstream główny wpływ wywierają notowania produktów rafineryjnych i petrochemicznych oraz ceny ropy naftowej. Ceny ropy są kształtowane przez takie czynniki jak zmiany popytu, wielkość wydobycia i światowe poziomy zapasów ropy oraz notowania paliw.

Podstawowym wskaźnikiem odzwierciedlającym sytuację gospodarczą jest wskaźnik PKB (Produkt Krajowy Brutto), który determinowany przez konsumpcję, nakłady inwestycyjne oraz eksport pozwala ocenić w jakim stadium znajduje się gospodarka. Ze zmianami wskaźnika PKB zazwyczaj skorelowane są zmiany stopy bezrobocia oraz konsumpcji paliw. Ogólna kondycja gospodarki, mierzona między innymi poziomem PKB wpływa na bieżące, jak i przeszłe zachowania konsumentów.

Podział przychodów z umów z klientami według kryteriów

Spółka dokonuje podziału przychodów z umów z klientami w podziale na:

- rodzaj dobra lub usługi,
- region geograficzny,
- rodzaj umowy,
- termin przekazania,
- okres obowiązywania umowy,
- kanał sprzedaży.

W ocenie Spółki podział wg powyższych kryteriów umożliwia w najlepszym stopniu na zapoznanie się z charakterem, kwotą, terminami uzyskania oraz niepewnością związaną z przychodami i przepływami pieniężnymi wynikającymi z umów z klientami.

10.2. Przychody ze sprzedaży według segmentów operacyjnych w podziale na asortymenty

	2019	2018	Udział %	
			2019	2018
Segment Downstream				
Przychody z tytułu umów z klientami MSSF 15	66 674	66 343	74,9%	76,3%
Ropa	31 557	32 182	35,4%	37,0%
Średnie destylaty	19 184	18 687	21,5%	21,5%
Lekkie destylaty	3 990	4 171	4,5%	4,8%
Monomery	3 310	3 072	3,7%	3,5%
Frakcje ciężkie	2 960	3 632	3,3%	4,2%
PTA	1 893	1 528	2,1%	1,8%
Aromaty	578	509	0,6%	0,6%
Pozostałe*	3 202	2 562	3,6%	2,9%
wyłączone z zakresu MSSF 15	107	91	0,1%	0,1%
	66 781	66 434	75,0%	76,4%
Segment Detal				
Przychody z tytułu umów z klientami MSSF 15	22 158	20 458	24,9%	23,5%
Średnie destylaty	11 748	11 142	13,2%	12,8%
Lekkie destylaty	6 973	6 487	7,8%	7,5%
Pozostałe**	3 437	2 829	3,9%	3,3%
wyłączone z zakresu MSSF 15	25	25	-	-
	22 183	20 483	24,9%	23,5%
Funkcje Korporacyjne				
Przychody z tytułu umów z klientami MSSF 15	73	72	0,1%	0,1%
wyłączone z zakresu MSSF 15	12	8	-	-
	85	80	0,1%	0,1%
	89 049	86 997	100,0%	100,0%

* Pozostałe obejmują głównie: butadien, aceton, fenol, glikole oraz przychody ze sprzedaży usług, materiałów i energii

** Pozostałe obejmują głównie sprzedaż towarów pozapaliwowych

W 2019 roku i w 2018 roku Spółka uzyskała przychody ze sprzedaży od trzech odbiorców produktów i towarów segmentu Downstream w łącznej kwocie odpowiednio 51 887 mln PLN i 51 263 mln PLN, które indywidualnie przekroczyły poziom 10% łącznych przychodów ze sprzedaży. Odbiorcami tymi były jednostki zależne od PKN ORLEN.

10.3. Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży - zaprezentowany według kraju siedziby zleceniodawcy

	NOTA	2019	2018
Przychody z tytułu umów z klientami			
<i>Polska</i>		52 218	49 447
<i>Litwa, Łotwa, Estonia</i>		17 422	18 061
<i>Czechy</i>		14 774	14 742
<i>Niemcy</i>		1 129	1 041
<i>Pozostałe kraje</i>		3 362	3 582
		88 905	86 873
wyłączone z zakresu MSSF 15 - Polska		144	124
	8.10.1	89 049	86 997

Pozycja pozostałe kraje zawiera głównie sprzedaż zrealizowaną dla klientów ze Szwajcarii, Wielkiej Brytanii, Irlandii, Węgier, Holandii.

10.4. Przychody z tytułu umów z klientami według kryterium rodzaju umowy

	Segment Downstream		Segment Detal		Funkcje Korporacyjne		Razem		
	NOTA	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Oparte na stałej cenie		66 565	66 325	22 158	20 458	50	47	88 773	86 830
Oparte na zmiennej cenie		-	-	-	-	23	25	23	25
Rozliczane w oparciu o zużyty czas i nakłady		109	18	-	-	-	-	109	18
10.1		66 674	66 343	22 158	20 458	73	72	88 905	86 873

Klient posiada prawo do rabatów, kar, które stanowią zgodnie z MSSF 15 element zmiennego wynagrodzenia. Spółka ujmuje przychody w kwocie wynagrodzenia, co do którego – zgodnie z oczekiwaniami – będzie uprawniona i które nie ulegnie odwróceniu w przyszłości. W konsekwencji nie ujmuje przychodów, które mogą się zmienić w związku z udzielonymi rabatami oraz nałożonymi karami.

10.5. Przychody z tytułu umów z klientami według terminu przekazania

	Segment Downstream		Segment Detal		Funkcje Korporacyjne		Razem		
	NOTA	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
W określonym momencie		49 076	49 628	15 760	14 893	20	18	64 856	64 539
W miarę upływu czasu		17 598	16 715	6 398	5 565	53	54	24 049	22 334
10.1		66 674	66 343	22 158	20 458	73	72	88 905	86 873

W ramach segmentu Downstream, w zakresie sprzedaży produktów petrochemicznych i rafinerijnych Spółka ujmuje przychody z tytułu spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, w zależności od zastosowanych warunków dostawy (Incoterms). W przypadku niektórych dostaw na Spółce ciąży obowiązek organizacji transportu lub/i ubezpieczenia. W przypadku, kiedy kontrola nad dobrem przechodzi na klienta przed wykonaniem usługi transportu, dostawa dobra oraz transport (oraz ewentualnie ubezpieczenie) stanowią odrębne zobowiązania do wykonania świadczenia. Dostawa dobra jest świadczeniem spełnianym w punkcie czasu, natomiast usługa transportu jest usługą ciągłą (spełnianą w miarę upływu czasu). W przypadku usługi transportu oraz ubezpieczenia klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące z usługi.

W segmencie Detal momentem spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia i ujęcia przychodów jest moment wydania dobra, z wyłączeniem sprzedaży paliw przy użyciu Kart Flotowych.

W przypadku sprzedaży przekazywanej w miarę upływu czasu Spółka ujmuje przychody co najmniej w okresach miesięcznych, gdzie rozliczenia między stronami umowy odbywają się cyklicznie i odzwierciedlają kwotę do otrzymania wynagrodzenia, które przysługuje Spółce za przekazanie towarów i usług klientowi. Przychody w ramach segmentu Downstream dotyczą głównie energii i ciepła oraz sprzedaży paliw przy użyciu Kart Flotowych w ramach segmentu Detal.

10.6. Przychody z tytułu umów z klientami według okresu obowiązywania umowy

	Segment Downstream		Segment Detal		Funkcje Korporacyjne		Razem		
	NOTA	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Krótkoterminowe		65 642	65 521	22 158	20 458	20	8	87 820	85 987
Długoterminowe		1 032	822	-	-	53	64	1 085	886
10.1		66 674	66 343	22 158	20 458	73	72	88 905	86 873

W Spółce w większości okres obowiązywania umów jest krótkoterminowy. Przychody dotyczące usług, których moment rozpoczęcia i zakończenia przypadają w różnych okresach sprawozdawczych (umowy długoterminowe), ujmuje się na podstawie stopnia zaawansowania usługi, jeżeli można w wiarygodny sposób wycenić wynik z transakcji. Umowy długoterminowe, które pozostają niespełnione w całości na dzień bilansowy dotyczą m.in. sprzedaży energii.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka dokonała analizy wartości ceny transakcyjnej przypisanej do niespełnionych zobowiązań do wykonania świadczenia na koniec roku. Niespełnione lub częściowo niespełnione zobowiązania do wykonania świadczenia na koniec roku dotyczyły głównie umów sprzedaży energii elektrycznej i mediów energetycznych, które zakończą się w ciągu 2020 roku lub są zawarte na czas nieokreślony z terminem wypowiedzenia do 12 miesięcy. W związku z tym, że opisane zobowiązania stanowią część umów, które można uznać za krótkoterminowe, bądź też przychody z tytułu spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia z tych umów są rozpoznawane w kwocie, którą Spółka ma prawo zafakturować, Spółka zastosowała praktyczne rozwiązanie, zgodnie z którym nie ujawnia informacji o łącznej kwocie ceny transakcyjnej przypisanej do zobowiązań do wykonania świadczenia.

10.7. Przychody z tytułu umów z klientami według kanałów sprzedaży

	Segment Downstream		Segment Detal		Funkcje Korporacyjne		Razem		
	NOTA	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Sprzedaż bezpośrednia		-	-	22 158	20 458	-	-	22 158	20 458
Pozostała sprzedaż		66 674	66 343	-	-	73	72	66 747	66 415
10.1		66 674	66 343	22 158	20 458	73	72	88 905	86 873

Spółka realizuje sprzedaż bezpośrednio klientom końcowym w segmencie Detal zarządzającym siecią blisko 1 800 stacji paliw: 1 361 stacji własnych i 439 stacji prowadzonych w systemie umowy franszyzy.

Sprzedaż Spółki do klientów w segmencie Downstream realizowana jest przy wykorzystaniu sieci uzupełniających się elementów infrastruktury: terminali paliw, lądowych baz przeładunkowych, sieci rurociągów, a także transportu kolejowego oraz system samochodowych.

10.8. Koszty według rodzaju

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Koszty

Koszt własny sprzedaży obejmuje koszt sprzedanych wyrobów, towarów, materiałów i usług oraz odpisy wartości zapasów do ich cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania. Koszty są korygowane o zyski lub straty z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne dotyczące powyższych kosztów.

Koszty sprzedaży obejmują koszty pośrednictwa w sprzedaży, koszty handlowe, koszty reklamy i promocji oraz koszty dystrybucji.

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty związane z zarządzaniem i administrowaniem Spółką jako całością.

	2019	2018	Udział %	
			2019	2018
Zużycie materiałów i energii	(38 489)	(37 420)	45,2%	45,1%
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(38 265)	(39 299)	45,0%	47,4%
Usługi obce	(2 785)	(2 729)	3,3%	3,3%
Świadczenia pracownicze, w tym:	(932)	(839)	1,1%	1,0%
wynagrodzenia	(750)	(683)	0,9%	0,8%
ubezpieczenia społeczne	(133)	(115)	0,2%	0,1%
Amortyzacja	(1 759)	(1 365)	2,1%	1,6%
Podatki i opłaty	(2 420)	(1 092)	2,8%	1,3%
Pozostałe	(417)	(256)	0,5%	0,3%
	(85 067)	(83 000)	100,0%	100,0%
Zmiana stanu zapasów	46	364		
Świadczenia na własne potrzeby	120	196		
Koszty operacyjne	(84 901)	(82 440)		
Koszty sprzedaży	4 364	2 850		
Koszty ogólnego zarządu	934	809		
Koszt własny sprzedaży	(79 603)	(78 781)		

W 2019 roku pozycja podatki i opłaty obejmuje wartość opłaty emisyjnej obowiązującej od 1 stycznia 2019 roku w wysokości (1 200) mln PLN.

10.9. Pozostałe przychody operacyjne

	NOTA	2019	2018
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		23	23
Odwrocenie rezerw		1	14
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i pozostałych składników majątku trwałego	11.4	112	61
Kary i odszkodowania		21	30
Aktualizacja wartości nieruchomości inwestycyjnych		55	-
Rozliczenie i wycena pochodnych instrumentów finansowych dotyczących ekspozycji operacyjnej		277	63
Rozliczenie i wycena pochodnych instrumentów finansowych dotyczących ekspozycji operacyjnej w ramach centralizacji		74	13
Część nieefektywna dotycząca wyceny i rozliczenia ekspozycji operacyjnej		53	35
Rozliczenie kosztów zabezpieczenia		115	20
Pozostałe, w tym:		44	172
otrzymane/należne certyfikaty energetyczne		27	145
		775	431

10.10. Pozostałe koszty operacyjne

	NOTA	2019	2018
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		(46)	(34)
Utworzenie rezerw		(32)	(30)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i pozostałych składników majątku trwałego	11.4	(120)	(86)
Kary, szkody i odszkodowania		(11)	(11)
Rozliczenie kosztów zabezpieczenia		(3)	-
Rozliczenie i wycena pochodnych instrumentów finansowych dotyczących ekspozycji operacyjnej		(349)	(48)
Rozliczenie i wycena pochodnych instrumentów finansowych dotyczących ekspozycji operacyjnej w ramach centralizacji		(20)	(21)
Część nieefektywna dotycząca wyceny i rozliczenia ekspozycji operacyjnej		(39)	(28)
Pozostałe, w tym:		(240)	(96)
darowizny		(40)	(59)
niedobory materiałów w obcych magazynach	13.5.1	(156)	-
		(860)	(354)

W 2019 i 2018 roku pozycje netto wycen i rozliczeń pochodnych instrumentów finansowych dotyczących ekspozycji operacyjnej (instrumenty niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń) wyniosły odpowiednio (72) mln PLN i 15 mln PLN i dotyczyły głównie swapów towarowych zabezpieczających niedopasowanie czasowe na zakupach ropy, przyszłej sprzedaży produktów, w tym po stałej cenie.

Wpływ na zmianę wyceny i rozliczenia pochodnych instrumentów finansowych w 2019 roku miało kształtowanie się cen ropy naftowej i produktów rafineryjnych oraz kursów walutowych.

W 2019 roku i 2018 roku pozycje netto wycen i rozliczeń pochodnych instrumentów finansowych dotyczących ekspozycji operacyjnej w ramach centralizacji wyniosły odpowiednio 54 mln PLN i (7) mln PLN i dotyczyły głównie rozliczenia wewnątrzgrupowych transakcji zabezpieczających zakup ropy (statki).

W 2019 roku i 2018 roku pozycje netto części nieefektywnych dotyczących ekspozycji operacyjnej wyniosły odpowiednio 14 mln PLN i 7 mln PLN i dotyczyły głównie swapów towarowych zabezpieczających ryzyka związane z morskimi zakupami ropy oraz zabezpieczających sprzedaż produktów rafineryjnych.

10.11. Przychody i koszty finansowe

10.11.1 Przychody finansowe

	NOTA	2019	2018
Odsetki obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej		75	60
Odsetki z tytułu leasingu		1	1
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych		86	-
Dywidendy		470	870
Rozliczenie i wycena pochodnych instrumentów finansowych		741	1 157
Odwrócenie odpisów aktualizujących akcje i udziały w jednostkach powiązanych	11.4	1 150	1 005
Pozostałe		44	182
		2 567	3 275

10.11.2 Koszty finansowe

	NOTA	2019	2018
Odsetki obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej		(235)	(270)
Odsetki z tytułu leasingu		(72)	(7)
Odsetki od zobowiązań podatkowych		(2)	-
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych		-	(382)
Rozliczenie i wycena pochodnych instrumentów finansowych		(497)	(795)
Utworzenie odpisów aktualizujących udziały w jednostkach powiązanych	11.4	(140)	-
Pozostałe		(55)	(187)
		(1 001)	(1 641)

W 2019 i 2018 roku pozycje netto wycen i rozliczeń pochodnych instrumentów finansowych (instrumenty niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń w ramach ekspozycji na ryzyko związane z działalnością finansową) wyniosły odpowiednio 244 mln PLN i 362 mln PLN i dotyczyły głównie zabezpieczenia ryzyka zmian kursów wymiany w odniesieniu do depozytów i płatności w walutach obcych głównie związanych z zakupem ropy oraz zabezpieczenia stóp procentowych i płatności odsetek od obligacji.

Główny wpływ na zmianę wyceny i rozliczenia pochodnych instrumentów finansowych w 2019 roku miało kształtowanie się kursów walutowych (różnica pomiędzy kursem z dnia zawarcia transakcji a kursem z dnia rozliczenia bądź wyceny transakcji) i stóp procentowych na rynkach finansowych.

Pozycja pozostałe w przychodach finansowych i kosztach finansowych obejmuje głównie różnice transakcyjne zakupu walut.

10.11.3 Odsetki netto

	NOTA	2019	2018
Przychody i koszty finansowe z tytułu odsetek netto zaprezentowane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	10.11.1, 10.11.2	(233)	(216)
Korekty zysku przed opodatkowaniem z tytułu odsetek zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych		254	241
<i>otrzymane odsetki dotyczące działalności inwestycyjnej</i>		(58)	(35)
<i>zapłacone odsetki dotyczące działalności finansowej</i>		297	305
<i>naliczone odsetki dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej</i>		15	(29)
Odsetki netto dotyczące działalności operacyjnej nie korygujące zysku przed opodatkowaniem		21	25

10.11.4 Zysk/(Strata) z tytułu różnic kursowych

	2019	2018
	NOTA	
	10.11.1, 10.11.2	
Nadwyżka dodatnich/(ujemnych) różnic kursowych zaprezentowana w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	86	(382)
Korekty zysku przed opodatkowaniem z tytułu różnic kursowych zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(79)	282
zrealizowane różnice kursowe dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej	39	39
niezrealizowane różnice kursowe dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej	(126)	271
różnice kursowe od środków pieniężnych	8	(28)
Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej nie korygujące zysku przed opodatkowaniem	7	(100)

10.12. (Strata)/odwrócenie straty z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych

	2019	2018
(Strata) z tytułu utraty wartości należności	(177)	(108)
Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości należności	173	98
(Strata) z tytułu utraty wartości udzielonych pożyczek	(1)	(13)
Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości udzielonych pożyczek	9	10
(Strata) z tytułu utraty wartości odsetek od należności	(1)	-
	3	(13)

(Strata)/odwrócenie straty z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych zaprezentowana:

- w pozostałej działalności operacyjnej dotyczy utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności;
- w działalności finansowej dotyczy utraty wartości pożyczek oraz odsetek.

10.13. Podatek dochodowy

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz odroczony. Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres i ujmowana jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie zostało zapłacone lub należność, jeśli kwota dotychczas zapłacona z tytułu bieżącego podatku dochodowego przekracza kwotę do zapłaty. Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe i nie podlegają dyskontowaniu. Podlegają one kompensacie jeżeli istnieje możliwość wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat ujmowanych kwot.

	2019	2018
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków lub strat		
podatek dochodowy bieżący	(733)	(853)
podatek odroczony	(86)	32
	(819)	(821)
Podatek odroczony ujęty w innych całkowitych dochodach		
Instrumenty zabezpieczające	4	12
Zyski i straty aktuarialne	2	1
	6	13
	(813)	(808)

10.13.1. Uzgodnienie efektywnej stawki podatku

	2019	2018
Zysk przed opodatkowaniem	5 632	6 255
Podatek dochodowy obliczony według obowiązującej stawki	(1 070)	(1 188)
Odpis aktualizujący akcje i udziały w jednostkach powiązanych	192	191
Korekty dotyczące bieżącego i odroczonego podatku dochodowego z lat poprzednich	(10)	(17)
Otrzymane dywidendy	89	165
Pozostałe	(20)	28
Podatek dochodowy	(819)	(821)
Efektywna stawka podatku	15%	13%

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku odpisy aktualizujące akcje i udziały w jednostkach powiązanych, dla których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku odroczonego wyniosły odpowiednio (6 045) mln PLN i (7 055) mln PLN.

10.13.2. Podatek odroczony

	31/12/2018	Wpływ wdrożenia MSSF 16	Podatek odroczony ujęty w wyniku finansowym	Podatek odroczony ujęty w innych całkowitych dochodach	31/12/2019
Aktywa z tytułu podatku odroczonego					
Odpisy aktualizujące wartość aktywów	54	-	(3)	-	51
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	159	-	16	2	177
Niezrealizowane różnice kursowe	35	-	(26)	-	9
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	413	28	-	441
Pozostałe	110	(31)	7	-	86
	358	382	22	2	764
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego					
Ulga inwestycyjna	24	-	(3)	-	21
Różnice przejściowe dotyczące aktywów trwałych	968	382	105	-	1 455
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	36	-	6	(4)	38
Pozostałe	64	-	-	-	64
	1 092	382	108	(4)	1 578
	(734)	-	(86)	6	(814)

	31/12/2017	Wpływ wdrożenia MSSF 9	Podatek odroczony ujęty w wyniku finansowym	Podatek odroczony ujęty w innych całkowitych dochodach	31/12/2018
Aktywa z tytułu podatku odroczonego					
Odpisy aktualizujące wartość aktywów	46	3	4	1	54
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	108	-	51	-	159
Niezrealizowane różnice kursowe	-	-	35	-	35
Strata podatkowa	9	-	(9)	-	-
Pozostałe	101	-	9	-	110
	264	3	90	1	358
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego					
Ulga inwestycyjna	27	-	(3)	-	24
Różnice przejściowe dotyczące aktywów trwałych	892	-	76	-	968
Niezrealizowane różnice kursowe	20	-	(20)	-	-
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	46	-	2	(12)	36
Pozostałe	61	-	3	-	64
	1 046	-	58	(12)	1 092
	(782)	3	32	13	(734)

10.13.3. Podatek dochodowy (zapłacony)

	NOTA	2019	2018
Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem	10.13.1	(819)	(821)
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego		80	(48)
Zmiana stanu należności i zobowiązań z tytułu podatku dochodowego		(370)	360
Podatek odroczony ujęty w innych całkowitych dochodach	10.13.2	6	13
Podatek odroczony w wyniku wdrożenia MSSF9	10.13.2	-	3
Zobowiązanie z tytułu podatku u źródła		-	(55)
		(1 103)	(548)

11. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

11.1. Rzeczowe aktywa trwałe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Rzeczowe aktywa trwałe

Wartość początkową rzeczowych aktywów trwałych początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości księgowej netto z uwzględnieniem otrzymanych dotacji. Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości księgowej netto stanowiącej cenę nabycia lub koszt wytworzenia pomniejszony o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, oraz otrzymane dotacje do aktywów.

Koszty istotnych remontów, napraw i okresowych przeglądów są zaliczane do rzeczowych aktywów trwałych.

Rzeczowe aktywa trwałe amortyzuje się metodą liniową, a w uzasadnionych przypadkach metodą naturalną (katalizatory).

Poszczególne części składowe rzeczowych aktywów trwałych, których wartość jest istotna w stosunku do wartości całego składnika rzeczowych aktywów trwałych, amortyzowane są oddzielnie, zgodnie z okresem ich użytkowania.

Stosowane są następujące typowe okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych:

Budynki i budowle 10-40 lat

Urządzenia techniczne i maszyny 4-35 lat

Środki transportu i pozostałe rzeczowe aktywa trwałe 2-20 lat

Metodę amortyzacji, wartość końcową oraz okres użytkowania składnika aktywów weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku. W przypadku wystąpienia takiej konieczności, korekt odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w okresach następnym (prospektywnie).

Dotacje

Dotacje są ujmowane, jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki.

Dotacje dotyczące składników aktywów są ujmowane jako pomniejszenie wartości księgowej składnika aktywów i w efekcie zmniejszenie odpisów amortyzacyjnych na przestrzeni okresu jego użytkowania.

SZACUNKI

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych

Spółka weryfikuje przewidywane okresy użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych na koniec każdego roku. Wpływ weryfikacji okresów użytkowania w roku 2019 skutkowało zmniejszeniem kosztów amortyzacji o 12 mln PLN w porównaniu z kosztami amortyzacji, które zostałyby ujęte na bazie okresów użytkowania stosowanych w roku 2018.

Remediacja środowiska gruntowo-wodnego

Spółka szacuje poziom rezerw dotyczących rzeczowych aktywów trwałych, które z istotnym prawdopodobieństwem są potrzebne na cele remediacji środowiska gruntowo-wodnego terenów stacji paliw, terminali paliw, baz paliw i terenów zakładów produkcyjnych. Szczegółowe informacje w [nocie 11.9.1](#)

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość księgowa netto na 01/01/2019						
Wartość księgowa brutto	459	14 378	13 821	836	940	30 434
Skumulowane umorzenie	-	(6 323)	(7 714)	(506)	-	(14 543)
Odpisy aktualizujące	(4)	(148)	(28)	(4)	(12)	(196)
Dotacje	-	-	(84)	-	-	(84)
	455	7 907	5 995	326	928	15 611
zwiększenia/(zmniejszenia) netto						
Nakłady inwestycyjne	-	46	95	-	1 076	1 217
Amortyzacja	-	(519)	(768)	(113)	-	(1 400)
Koszty finansowania zewnętrznego	-	7	10	1	(8)	10
Odpisy aktualizujące netto, w tym: *	4	48	(13)	1	-	40
<i>utworzenie</i>	-	(34)	(25)	(1)	(1)	(61)
<i>odwrócenie</i>	-	71	10	2	-	83
Reklasyfikacje	(14)	240	624	164	(1 188)	(174)
Dotacje	-	-	(18)	-	-	(18)
Pozostałe	-	(4)	(18)	(3)	(8)	(33)
	445	7 725	5 907	376	800	15 253
Wartość księgowa netto na 31/12/2019						
Wartość księgowa brutto	445	14 573	14 329	957	812	31 116
Skumulowane umorzenie	-	(6 748)	(8 279)	(578)	-	(15 605)
Odpisy aktualizujące	-	(100)	(41)	(3)	(12)	(156)
Dotacje	-	-	(102)	-	-	(102)
	445	7 725	5 907	376	800	15 253
Wartość księgowa netto na 01/01/2018						
Wartość księgowa brutto	456	13 218	12 699	765	2 365	29 503
Skumulowane umorzenie	-	(5 854)	(7 258)	(459)	-	(13 571)
Odpisy aktualizujące	(3)	(140)	(25)	(3)	(15)	(186)
Dotacje	-	-	(56)	-	-	(56)
	453	7 224	5 360	303	2 350	15 690
zwiększenia/(zmniejszenia) netto						
Nakłady inwestycyjne	-	123	71	14	1 070	1 278
Amortyzacja	-	(502)	(708)	(103)	-	(1 313)
Koszty finansowania zewnętrznego	-	36	42	-	(42)	36
Odpisy aktualizujące netto, w tym: *	(1)	(8)	(3)	(1)	3	(10)
<i>utworzenie</i>	(1)	(68)	(10)	(2)	(1)	(82)
<i>odwrócenie</i>	-	53	7	1	-	61
Reklasyfikacje	7	1 050	1 274	132	(2 444)	19
Dotacje	-	-	(28)	-	-	(28)
Pozostałe	(4)	(16)	(13)	(19)	(9)	(61)
	455	7 907	5 995	326	928	15 611

* Zwiększenia/(Zmniejszenia) netto odpisów aktualizujących obejmują utworzenie, odwrócenie i wykorzystanie.

W 2019 i 2018 roku nakłady inwestycyjne zostały pomniejszone o kwotę odpowiednio 30 mln PLN i 219 mln PLN z tytułu otrzymanych/należnych kar za nieterminowe wykonanie kontraktów inwestycyjnych.

Stopa kapitalizacji zastosowana do wyliczenia aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego za 2019 rok i za 2018 rok wyniosła odpowiednio 2,27% i 2,71%.

Wartość księgowa brutto w pełni zamortyzowanych rzeczowych aktywów trwałych będących nadal w użytkowaniu na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła odpowiednio 1 646 mln PLN i 1 682 mln PLN.

11.2. Wartości niematerialne

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Wartości niematerialne

Składnik aktywów niematerialnych początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości księgowej netto z uwzględnieniem otrzymanych dotacji.

Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania amortyzuje się metodą liniową począwszy od chwili, gdy są one gotowe do użycia, tzn. od momentu dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich użytkowania.

Typowe okresy użytkowania wartości niematerialnych wynoszą od 2 do 10 lat dla oprogramowania oraz od 2 do 15 lat dla koncesji, licencji, praw do patentów oraz podobnych wartości. Metodę amortyzacji oraz okres użytkowania składnika wartości niematerialnych weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku.

Prawa majątkowe

Główną pozycją praw majątkowych są uprawnienia do emisji CO₂, nie podlegające amortyzacji, które są poddawane analizie pod kątem utraty wartości.

Otrzymane nieodpłatnie uprawnienia ujmuje się i prezentuje w wartościach niematerialnych w korespondencji z przychodami przyszłych okresów w wartości godziwej ustalonej na dzień ich zarejestrowania. Zakupione uprawnienia ujmowane są w cenie nabycia.

Na szacowaną w okresie sprawozdawczym emisję CO₂ tworzy się rezerwę w ciężar kosztów działalności podstawowej (podatki i opłaty).

Rozchód uprawnień emisji CO₂ ujmowany jest według metody średniej ważonej. Do praw majątkowych zalicza się ponadto certyfikaty energetyczne, których rozchód ujmowany jest według metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło).

Dotacje rozlicza się w systematyczny sposób w poszczególnych okresach sprawozdawczych, aby zapewnić współmierność z kosztami tworzonej rezerwy.

Rozchód uprawnień emisji CO₂ ujmowany jest według metody średniej ważonej. Do praw majątkowych zalicza się ponadto certyfikaty energetyczne, których rozchód ujmowany jest według metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło).

SZACUNKI

Okresy użytkowania wartości niematerialnych

Spółka weryfikuje okresy użytkowania składników wartości niematerialnych na koniec każdego roku, ze skutkiem od początku roku następnego. Wpływ weryfikacji okresów użytkowania w roku 2019 skutkowało zmniejszeniem kosztów amortyzacji o 6 mln PLN w porównaniu z kosztami amortyzacji, które zostałyby ujęte na bazie okresów użytkowania stosowanych w roku 2018.

Zmiana stanu pozostałych wartości niematerialnych

	Patenty i licencje	Prawa majątkowe	Pozostałe	Razem
Wartość księgowa netto na 01/01/2019				
Wartość księgowa brutto	736	569	76	1 381
Skumulowane umorzenie	(523)	-	(43)	(566)
Odpisy aktualizujące	(3)	(57)	-	(60)
	210	512	33	755
zwiększenia/(zmniejszenia) netto				
Nakłady inwestycyjne	109	-	44	153
Amortyzacja	(56)	-	(2)	(58)
Koszty finansowania zewnętrznego	3	-	-	3
Pozostałe *	1	223	(3)	221
	267	735	72	1 074
Wartość księgowa netto na 31/12/2019				
Wartość księgowa brutto	847	793	117	1 757
Skumulowane umorzenie	(577)	-	(45)	(622)
Odpisy aktualizujące	(3)	(58)	-	(61)
	267	735	72	1 074
Wartość księgowa netto na 01/01/2018				
Wartość księgowa brutto	695	571	88	1 354
Skumulowane umorzenie	(481)	-	(41)	(522)
Odpisy aktualizujące	(3)	(57)	-	(60)
	211	514	47	772
zwiększenia/(zmniejszenia) netto				
Nakłady inwestycyjne	-	-	37	37
Amortyzacja	(48)	-	(3)	(51)
Pozostałe *	47	(2)	(48)	(3)
	210	512	33	755

* Pozostałe zwiększenia/(zmniejszenia) praw majątkowych w wartości księgowej netto obejmują głównie nieodpłatne nabycie praw za lata 2019 i 2018, zakup, rozliczenie praw za 2018 rok i za 2017 rok oraz przeniesienie uprawnień do energii kolorowych na aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.

Wartość księgowa brutto w pełni zamortyzowanych wartości niematerialnych będących nadal w użytkowaniu na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła odpowiednio 235 mln PLN oraz 237 mln PLN.

11.2.1 Prawa majątkowe

Zmiana stanu posiadanych uprawnień do emisji CO₂ za 2019 rok

	Ilość (w tys. ton)	Wartość
01/01/2019	18 343	495
Otrzymane nieodpłatnie	3 296	287
Rozliczenie emisji za 2018 rok	(7 790)	(275)
Zakup	2 147	207
	15 996	714
Emisja w 2019 roku	8 790	393

Wartość rynkowa posiadanych uprawnień EUA przewyższa ich łączną wartość księgową, w związku z czym Spółka nie identyfikuje przesłanek utraty ich wartości.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość rynkowa jednego uprawnienia wyniosła 104,25 PLN (co odpowiada 24,48 EUR według kursu na dzień 31 grudnia 2019 roku) (źródło: www.theice.com).

Zmiana stanu posiadanych uprawnień do energii kolorowych

	Ilość (w tys. ton)	Wartość
01/01/2019	306	17
Otrzymane nieodpłatnie	730	56
Rozliczenie emisji za 2018 rok	(463)	(29)
Zakup/(Sprzedaż)/Pozostałe	(409)	(23)
	164	21
Emisja w 2019 roku	138	22

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość księgowa 3 mln uprawnień EUA oraz 160 tys. MWh uprawnień do energii kolorowych była zablokowana w ramach depozytów zabezpieczających w Izbie Rozliczeniowej Gield Towarowych S.A. (IRGIT) i wyniosła 148 mln PLN. Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku w pozycji należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności Spółka ujęła należne prawa majątkowe do emisji CO₂ w kwocie odpowiednio 18 mln PLN i 25 mln PLN oraz do energii kolorowych w kwocie odpowiednio 30 mln PLN i 60 mln PLN ([nota 11.5.2.](#)).

Ponadto Spółka na dzień 31 grudnia 2019 roku ujęła w pozycji aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży prawa majątkowe do emisji CO₂ w kwocie 26 mln PLN oraz uprawnienia do energii kolorowych w kwocie 33 mln PLN.

11.3. Akcje i udziały w jednostkach powiązanych

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Inwestycje w jednostkach powiązanych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym

Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych oraz inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach, niezaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży (bądź niewchodzące w skład grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5), ujmują się w cenie nabycia z uwzględnieniem odpisów dotyczących utraty wartości.

Siedziba	31/12/2019	31/12/2018	Udział Spółki w kapitale zakładowym / w ogólnej liczbie głosów na 31/12/2019	Udział Spółki w kapitale zakładowym / w ogólnej liczbie głosów na 31/12/2018	Podstawa działalności	
Jednostki zależne i wspólnie kontrolowane						
UNIPETROL a.s.	Republika Czeska – Praha	6 037	6 035	100,00%	100,00%	zarządzanie aktywami Grupy Unipetrol
AB ORLEN Lietuva	Litwa – Juodeikiai	3 417	2 297	100,00%	100,00%	przerób ropy naftowej, wytwarzanie produktów rafineryjnych oraz sprzedaż hurtowa
ORLEN Upstream Sp. z o.o.	Polska - Warszawa	2 396	2 396	100,00%	100,00%	poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów, prowadzenie wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego
ORLEN Deutschland GmbH	Niemcy – Elmshorn	504	504	100,00%	100,00%	zarządzanie aktywami i sprzedaż detaliczna paliw
Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o.	Polska – Płock	454	454	50,00%	50,00%	produkcja, dystrybucja i sprzedaż poliolefin
Anwil S.A.	Polska – Włocławek	399	399	100,00%	100,00%	wytwarzanie nawozów azotowych, tworzyw sztucznych i chemikaliów
ORLEN Południe S.A.	Polska – Trzebinia	245	245	100,00%	100,00%	przerób ropy naftowej, produkcja i sprzedaż paliw i olejów
ORLEN Paliwa Sp. z o.o.	Polska – Widelka	145	145	100,00%	100,00%	handel paliwami płynnymi, wytwarzanie, magazynowanie i przechowywanie paliw gazowych
Baltic Power Sp. z o.o.	Polska - Warszawa	107	55	100,00%	100,00%	produkcja urządzeń elektrycznych
ORLEN Oil Sp. z o.o.	Polska – Kraków	103	103	100,00%	100,00%	produkcja, dystrybucja i sprzedaż olejów smarowych, płynów eksploatacyjnych
ORLEN Asphalt Sp. z o.o.	Polska – Płock	90	90	100,00%	100,00%	produkcja i sprzedaż asfaltów drogowych oraz specyfików asfaltowych
Pozostałe jednostki zależne i wspólnie kontrolowane		447	444			
Zwrotne dopłaty do kapitału jednostek zależnych, w tym:		2 169	1 923			
ORLEN Upstream Sp. z o.o.		2 006	1 871			
		16 513	15 090			

Odpisy aktualizujące akcje i udziały w jednostkach powiązanych na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosły odpowiednio 6 052 mln PLN i 7 062 mln PLN i dotyczyły głównie utraty wartości akcji ORLEN Lietuva.

W 2019 roku Spółka dokonała odwrócenia odpisów aktualizujących akcje w ORLEN Lietuva w wysokości 1 120 mln PLN. Dodatkowe informacje dotyczące utraty wartości zostały przedstawione w [nocie 11.4.](#)

11.4. Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i aktywów z tytułu praw do użytkowania

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i praw do użytkowania

Na koniec okresu sprawozdawczego Spółka ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości lub odwrócenie odpisu aktualizującego któregoś ze składników aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne (tzw. CGU – cash generating unit).

Aktywa, które samodzielnie nie generują przepływów pieniężnych, grupuje się na najniższym poziomie, na jakim powstają przepływy pieniężne niezależne od przepływów z innych aktywów (CGU). Wartość odzyskiwalna ustalana jest na poziomie CGU, do którego dany składnik aktywów należy.

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych ujmują się w pozostałej działalności operacyjnej.

SZACUNKI I OSADY

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i aktywów z tytułu praw do użytkowania

Zarząd dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości pojedynczych składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne. W ramach analizy wystąpienia przesłanek analizowane są zarówno czynniki zewnętrzne – w tym przede wszystkim otoczenie makroekonomiczne, jak również wewnętrzne – w tym decyzje strategiczne, aktualne projekcje finansowe i plany operacyjne. Wystąpienie przesłanki wskazującej na możliwość utraty wartości wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka zidentyfikowała przesłanki do przeprowadzenia testów na utratę wartości aktywów zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” związane z przyjęciem w dniu 19 grudnia 2019 roku przez Zarząd i Radę Nadzorczą PKN ORLEN Planu Finansowego PKN ORLEN S.A. i Grupy ORLEN na rok 2020 oraz aktualizacją stóp dyskonta do wyceny aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2019.

Plan Finansowy PKN ORLEN S.A. i Grupy ORLEN na rok 2020 został przygotowany z uwzględnieniem aktualnych założeń makroekonomicznych, planów operacyjnych i planów inwestycyjnych.

Założenia makroekonomiczne Planu Finansowego PKN ORLEN S.A. i Grupy ORLEN na 2020 zostały oparte o analizy i wskazania renomowanych globalnych doradców między innymi IHS Markit, Nexant, JBC Energy, PVM, EIA, Platts, Continuum Economics, Wood Mackenzie Chemicals, obserwacje globalnych konkurentów oraz wiedzę ekspercką Grupy ORLEN.

Aktywa produkcyjne segmentu Wydobycie zlokalizowane zarówno na terenie Polski jak i Kanady zostały poddane ocenie przez niezależne firmy z wykorzystaniem aktualnej wiedzy i technik geologicznych, inżynierskich oraz specjalistycznego oprogramowania komputerowego.

Dla oceny biznesu, który głównie opiera się na aktywach produkcyjnych w ORLEN Upstream Canada został przygotowany Raport Rezerw (wycena koncesji oceniająca potencjał produkcyjny aktywów). Dla aktywów poszukiwawczych przeprowadzono ocenę praw do wydobycia (wycena z uwzględnieniem ich potencjału produkcyjnego i spodziewanego poziomu cen surowców tzw. Assessment of Non-Reserve Lands), które stanowią podstawę do oceny wartości godziwej. Aktualne raporty ujawniły nieznaczny spadek poziomu potencjału produkcyjnego względem ostatniej weryfikacji zasobów o 6%.

Ocena perspektywiczności eksploatowanych złóż oraz odkryć ropy i gazu na terenie Polski została dokonana w oparciu o Raport Rezerw wykonany przez renomowanego europejskiego doradcę. Aktualny raport ujawnił spadek poziomu aktywów poszukiwawczych względem ostatniej weryfikacji zasobów o 15%.

Wyżej opisane spadki poziomu potencjału produkcyjnego zostały zniwelowane spadającymi poziomami stóp dyskonta i w efekcie nie skutkowały aktualizacją wyceny.

Z uwagi na brak wiarygodnego szacunku ceny, po której odbyłaby się potencjalna transakcja sprzedaży aktywów Spółki jako wartość odzyskiwalną poszczególnych jej aktywów przyjęto ich wartość użytkową zgodnie z zapisami MSR 36.20. Test aktywów segmentu Wydobycie został wykonany poprzez odniesienie do wartości godziwej pomniejszonej o koszty rekultywacji.

Wartość godziwa bazuje na oczekiwanych dyskontowanych przepływach pieniężnych generowanych przez pojedyncze CGU (Cash Generating Unit) aż do zakończenia wydobycia. Wycena opiera się w dużej mierze na nierynkowych danych wejściowych (poziom wyceny 3, jak zdefiniowano w MSSF13 - Wycena w wartości godziwej) – głównie są to prognozy co do przyszłych cen ropy i gazu, oraz oceny potencjału produkcyjnego złoża.

Testy na utratę wartości zostały przeprowadzone w oparciu o stan aktywów Grupy ORLEN na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz przepływy pieniężne netto prognozowane w zatwierdzonym Planie Finansowym dla roku 2020 oraz w ramach Strategii Planie Średnioterminowym dla lat 2021-2022 lub ww. raportach rezerw, dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stóp dyskontowych odzwierciedlających bieżące rynkowe oszacowania wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka typowe dla wycenianych aktywów.

Stopy dyskonta wyliczone zostały jako średnioważony koszt zaangażowania kapitału własnego i obcego. Źródła wskaźników makroekonomicznych niezbędnych do określenia stopy dyskonta stanowiły publikacje prof. Aswatha Damodarana (źródło: <http://pages.stern.nyu.edu>) oraz notowania obligacji rządowych dostępne na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne i aktywa z tytułu praw do użytkowania

Stopy dyskonta zastosowane w ramach testów odpowiednio do zdefiniowanych głównych ośrodków generowania przepływów pieniężnych („CGU” - Cash Generating Unit) w PKN ORLEN S.A. to dla CGU Rafineria 7,15%, CGU Petrochemia 7,39%, CGU Detal 5,68%, CGU Energetyka 4,88%.

Okresy życia przyjęte do testów to odpowiednio dla CGU: Rafineria 24 lata, Petrochemia 25 lat, Energetyka Przemysłowa 26 lat i Detal 12 lat. Po okresie objętym Planem Finansowym dla roku 2020 i Planem Średnioterminowym dla lat 2021 i 2022 przyjęto stałą stopę wzrostu przepływów pieniężnych oszacowaną dla Polski na poziomie długoterminowej inflacji w wysokości 2,48%.

Spółka w 2019 roku w wyniku przeprowadzenia testów na utratę wartości dokonała odwrócenia odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych na pojedynczych stacjach paliw w Segmencie Detal w wysokości netto 23 mln PLN.

Pozostałe odpisy zrealizowano głównie w segmencie Downstream w wysokości (23) mln PLN oraz w obszarze Funkcji Korporacyjnych w wysokości (8) mln PLN.

W rezultacie w 2019 roku Spółka ujęła łączny efekt utworzenia netto odpisów aktualizujących wartość aktywów odpowiednio w kwocie (8) mln PLN.

Akcje i udziały

Dla celów badania utraty wartości akcji i udziałów, każda jednostka powiązana została potraktowana jako oddzielna jednostka generująca przepływy pieniężne.

Aktualizację wyceny wartości użytkowej przeprowadzono na bazie przepływów pieniężnych ujętych w Planie Finansowym dla roku 2020 i Planie Średnioterminowym dla lat 2021 i 2022 dyskontowanych do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stóp dyskontowych wyliczonych jako średnioważony koszt zaangażowania kapitału własnego i obcego, przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, odzwierciedlających bieżące rynkowe oszacowania wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka typowe dla wycenianych aktywów. W kalkulacjach uwzględniono zmiany kapitału pracującego netto oraz wartość długu netto.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka w wyniku przeprowadzonego testu na utratę wartości dokonała odwrócenia odpisu aktualizującego wartość inwestycji w akcje ORLEN Lietuva i wpłynęła na wynik finansowy w kwocie 1 120 mln PLN. Wartość ta została ujęta w przychodach finansowych w [nocy 10.11.1.](#)

Wartość odzyskiwalna inwestycji PKN ORLEN w akcje ORLEN Lietuva wynosi 3 418 mln PLN. Odwrócenie odpisów wartości inwestycji PKN ORLEN w Grupie ORLEN Lietuva jest głównie efektem zmniejszenia średnioważonego kosztu kapitału z 10,56% do poziomu 8,35%, dzięki czemu stopa zwrotu z inwestycji wzrosła o 2,2 p.p. Głównym czynnikiem obniżenia średnioważonego kosztu kapitału dla aktywów ORLEN Lietuva jest spadek premii za ryzyko rynku oraz stopy wolnej od ryzyka. Dodatkowymi czynnikami wpływającymi na wycenę jest oczekiwany spadek zaangażowania ORLEN Lietuva w kapitał obrotowy w kolejnych latach oraz aktualizacja planu inwestycyjnego.

Analiza wrażliwości wartości użytkowej akcji w Orlen Lietuva na dzień 31 grudnia 2019

w mln PLN		EBITDA		
zmiana		-5%	0%	5%
STOPA DYSKONTA	- 1 p.p.	zwiększenie odwrócenia 85	zwiększenie odwrócenia 470	zwiększenie odwrócenia 818
	0,0 p.p.	zmniejszenie odwrócenia (346)	-	zwiększenie odwrócenia 315
	+ 1 p.p.	zmniejszenie odwrócenia (711)	zmniejszenie odwrócenia (398)	zmniejszenie odwrócenia (111)

W 2019 roku Spółka dokonała zawiązania odpisu aktualizującego wartość inwestycji w udziały ORLEN Capital w kwocie netto (110) mln PLN. Wartość ta została ujęta odpowiednio w przychodach finansowych (nota 10.11.1) i kosztach finansowych (nota 10.11.2). Odpisy te są głównie skutkiem dopłaty do kapitału zrealizowanej w II kwartale 2019 roku oraz rezerwy na podatek odroczonej od różnic kursowych z tytułu udzielonej pożyczki, która odpowiednio pomniejsza lub powiększa wartość kapitałów własnych Spółki. Aktualizacja wycen pozostałych inwestycji PKN ORLEN w akcje i udziały spółek Grupy Kapitałowej ORLEN na dzień 31 grudnia 2019 roku nie skutkowało utratą wartości tych inwestycji.

Łączny wpływ odpisów aktualizujących netto wartość akcji i udziałów na wynik finansowy Spółki w 2019 roku wyniósł 1 010 mln PLN.

W 2018 roku Spółka dokonała odwrócenia odpisu aktualizującego wartość inwestycji w udziały ORLEN Upstream Sp. z o.o. i wpłynęła na wynik finansowy w kwocie 987 mln PLN. Przepływy generowane przez aktywa na terenie Polski dyskontowano stopą 7,51% odpowiednio przepływy generowane przez aktywa na terenie Kanady stopą 7,54%. Zaktualizowana wartość użytkowa inwestycji wynosiła 4 267 mln PLN.

Analiza wrażliwości wartości użytkowej udziałów w Orlen Upstream na dzień 31 grudnia 2018

w mln PLN		EBITDA		
zmiana		-5%	0%	5%
STOPA DYSKONTA	- 1 p.p.	zmniejszenie odwrócenia (251)	zwiększenie odwrócenia 12	zwiększenie odwrócenia 12
	0,0 p.p.	zmniejszenie odwrócenia (445)	-	zwiększenie odwrócenia 12
	+ 1 p.p.	zmniejszenie odwrócenia (629)	zmniejszenie odwrócenia (198)	zwiększenie odwrócenia 12

W 2018 roku dokonano odwrócenia odpisu aktualizującego wartość inwestycji w udziały Baltic Power w kwocie 18 mln PLN ze względu na decyzję o wznowieniu projektu.

Aktualizacja wycen pozostałych inwestycji PKN ORLEN w akcje i udziały Spółek Grupy Kapitałowej ORLEN na dzień 31 grudnia 2018 roku nie skutkowało utratą wartości tych inwestycji.

Łączny wpływ odpisów aktualizujących wartość akcji i udziałów na wynik finansowy Spółki w 2018 roku wyniósł 1 005 mln PLN.

11.5. Kapitał pracujący netto

Kapitał pracujący netto

Spółka definiuje kapitał pracujący netto jako zapasy i należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności pomniejszone o zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania.

NOTA	Zapasy	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Kapitał pracujący netto
31/12/2018	9 889	7 709	8 853	8 745
31/12/2019	9 835	7 160	9 779	7 216
Zmiana kapitału pracującego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	54	549	926	1 529
Korekty	2	22	(252)	(228)
Zmiana stanu praw majątkowych i zaliczek na niefinansowe aktywa trwałe 11.5.2	-	15	-	15
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych 11.5.3	-	-	(244)	(244)
Pozostałe	2	7	(8)	1
Zmiana kapitału pracującego w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	56	571	674	1 301

11.5.1 Zapasy

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zapasy

Zapasy, w tym zapasy obowiązkowe są to produkty, półprodukty i produkty w toku, towary i materiały.

Produkty, półprodukty i produkty w toku wycenia się na moment początkowego ujęcia według kosztu wytworzenia. Koszt wytworzenia obejmuje koszty wsadu, koszty przerobu przypadające na okres wytworzenia produktów, półproduktów i produktów w toku oraz alokację stałych i zmiennych pośrednich kosztów produkcji, ustalonych dla jej normalnego poziomu.

Produkty, półprodukty i produkty w toku wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego według kosztu wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z wartości jest niższa. Rozchody produktów, półproduktów i produktów w toku ujmuje się według średnioważonych kosztów ich wytworzenia.

Towary i materiały wycenia się na moment początkowego ujęcia w cenie nabycia natomiast na koniec okresu sprawozdawczego w cenie nabycia lub według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa. Rozchody towarów i materiałów ujmuje się według cen średnioważonych nabycia.

Wartość początkowa zapasów jest korygowana o dotyczące ich zyski lub straty z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne.

Testy sprawdzające utratę wartości poszczególnych pozycji zapasów przeprowadza się na koniec każdego miesiąca. Przeniesienie do poziomu cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania podlegają zapasy, które utraciły swoje cechy użytkowe, przydatność lub spadły ceny ich sprzedaży.

Wartości materiałów przeznaczonych do wykorzystania w procesie produkcji nie odpisuje się poniżej ceny nabycia, jeżeli oczekuje się, że produkty, do produkcji których będą wykorzystane, zostaną sprzedane za kwoty wyższe lub równe kosztom wytworzenia. Jeżeli jednak koszt wytworzenia produktów będzie wyższy od wartości netto możliwej do uzyskania, wartość materiałów odpisuje się do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania.

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość zapasów ujmuje się w koszcie własnym sprzedaży.

SZACUNKI

Wartości netto możliwe do uzyskania ze sprzedaży zapasów

Spółka ustala wysokość odpisów wartości zapasów na bazie szacunków co do ich wartości netto możliwych do uzyskania biorąc pod uwagę najbardziej aktualne ceny sprzedaży na moment dokonania szacunków.

	31/12/2019	31/12/2018
Materiały	5 986	6 120
Półprodukty i produkty w toku	631	754
Produkty gotowe	2 799	2 630
Towary	419	385
Zapasy netto	9 835	9 889
Odpisy aktualizujące wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania	5	8
Zapasy brutto	9 840	9 897

Główną pozycją zapasów, która realizuje się w terminie dłuższym niż 12 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego są zapasy obowiązkowe. Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość zapasów obowiązkowych ujęta w sprawozdaniu finansowym wyniosła odpowiednio 5 580 mln PLN i 5 152 mln PLN.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania

	2019	2018
Stan na początek okresu	8	8
Utworzenie	24	16
Odwrócenie	(25)	(14)
Wykorzystanie	(2)	(2)
	5	8

11.5.2 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Należności

Należności, z wyłączeniem należności z tytułu dostaw i usług, wycenia się na dzień ich powstania w wartości godziwej, a następnie według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów z tytułu oczekiwanej straty kredytowej. W momencie początkowego ujęcia Spółka wycenia należności z tytułu dostaw i usług, które nie mają istotnego komponentu finansowania, w ich cenie transakcyjnej.

Spółka stosuje uproszczone metody wyceny należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w szczególności w przypadku, gdy okres do momentu spłaty należności nie jest długi. Należności wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w odniesieniu do których Spółka stosuje uproszczenia, są wyceniane w momencie początkowego ujęcia w kwocie wymaganej zapłaty, a w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

SZACUNKI

Utrata wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności

Za zdarzenie niewypłacalności (ang. „default”) Spółka uznaje brak wywiązania się z zobowiązania przez kontrahenta po upływie 90 dni od dnia wymagalności należności.

Dla celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej Spółka wykorzystuje matrycę rezerw oszacowaną na podstawie historycznych poziomów spłacalności oraz odzysków z należności od kontrahentów.

Spółka uwzględnia informacje dotyczące przyszłości w stosowanych parametrach modelu szacowania strat oczekiwanych, poprzez zarządczą korektę bazowych współczynników prawdopodobieństwa niewypłacalności.

Spółka nie monitoruje zmian poziomu ryzyka kredytowego w trakcie życia instrumentu. Od 1 stycznia 2018 roku Spółka szacuje oczekiwaną stratę kredytową w horyzoncie do terminu zapadalności instrumentu. Oczekiwana strata kredytowa jest kalkulowana w momencie ujęcia należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz jest aktualizowana na każdy kolejny dzień kończący okres sprawozdawczy.

	NOTA	31/12/2019	31/12/2018
Dostawy i usługi z tytułu umów z klientami		6 570	6 986
Pozostałe		104	120
Aktywa finansowe		6 674	7 106
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa		122	131
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia		11	14
Zaliczki na niefinansowe aktywa trwałe		132	80
Prawa majątkowe		48	85
Zaliczki na dostawy		40	60
Rozliczenia międzyokresowe czynne		128	233
Dotacje		5	-
Aktywa niefinansowe		486	603
Należności netto		7 160	7 709
Oczekiwana strata kredytowa	11.5.2.1	260	257
Należności brutto		7 420	7 966

Podział aktywów finansowych denominowanych w walutach obcych został zaprezentowany w [nocie 12.5.2](#). Podział należności od jednostek powiązanych przedstawiono w [nocie 13.7.2](#).

Spółka oczekuje, że realizacja należności z tytułu dostaw i usług przez kontrahentów nastąpi nie później niż dwanaście miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego.

11.5.2.1 Zmiana stanu oczekiwanej straty kredytowej z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności

	NOTA	2019	2018
Stan na początek okresu		257	258
Utworzenie	10.12	178	108
Odwrócenie	10.12	(173)	(108)
finansowe		(173)	(98)
niefinansowe		-	(10)
Wykorzystanie		(2)	(1)
		260	257

11.5.2.2 Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług oraz oczekiwanej straty kredytowej na 31 grudnia 2019 roku

	Należności z tytułu dostaw i usług wartość brutto	Oczekiwana strata kredytowa (w horyzoncie całego życia)	Srednioważona stopa oczekiwanej straty kredytowej	Należności z tytułu dostaw i usług wartość netto
bieżące	4 967	16	0,0032	4 951
od 1 do 30 dni	1 612	1	0,0006	1 611
od 31 do 60 dni	2	2	1,0000	-
od 61 do 90 dni	1	1	1,0000	-
przeteterminowane powyżej 90 dni	224	216	0,9643	8
	6 806	236		6 570

Szczegółowe informacje o ryzyku kredytowym zostały opisane w [nocie 12.5.4](#).

11.5.3 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zobowiązania

Zobowiązania, w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług, wycenia się na dzień ich powstania w wartości godziwej, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Spółka stosuje uproszczone metody wyceny zobowiązań wycenianych według zamortyzowanego kosztu jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w szczególności w przypadku, gdy okres do momentu uregulowania zobowiązania nie jest długi.

	31/12/2019	31/12/2018
Dostawy i usługi	6 051	5 537
Zobowiązania inwestycyjne	762	518
Leasing finansowy*	-	26
Pozostałe	195	99
Zobowiązania finansowe	7 008	6 180
Wynagrodzenia	174	146
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa	1 449	1 495
Podatek od towarów i usług	922	901
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	186	90
Rozliczenia międzyokresowe bierno z tytułu niewykorzystanych urlopów pracowniczych	31	32
Pozostałe	9	9
Zobowiązania niefinansowe	2 771	2 673
	9 779	8 853

* W 2019 pozycja leasing finansowy została przeklasyfikowana zgodnie z MSSF 16 do pozycji zobowiązania z tytułu leasingu

Podział zobowiązań finansowych denominowanych w walutach obcych został zaprezentowany w [nocie 12.5.2](#). Podział zobowiązań od jednostek powiązanych przedstawiono w [nocie 13.7.2](#).

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku w Spółce nie wystąpiły istotne zobowiązania przeterminowane.

Spółka oczekuje, że uregulowanie zobowiązań z tytułu dostaw i usług wobec kontrahentów nastąpi nie później niż dwanaście miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego.

11.5.3.1 Zmiana stanu zobowiązań z tytułu umów z klientami

	2019	2018
Stan na początek okresu	213	164
Przychody ujęte w danym okresie sprawozdawczym, uwzględnione w saldzie zobowiązań z tytułu umów na początek okresu	(95)	(106)
Korekty przychodów	98	95
Otrzymane zaliczki, przedpłaty	31	60
Rozliczenie bonifikaty	(41)	-
	206	213

Spółka realizuje zobowiązania z tytułu umów z klientami w związku z otrzymanymi zaliczkami, przedpłatami w okresie do jednego roku.

Korekty przychodów dotyczą odroczonej części przychodu związanej z programem lojalnościowym VITAY, zgodnie z którym klientowi przysługuje prawo do świadczeń w przyszłości (tzw. punkty VITAY) oraz bonifikata dla jednostki zależnej za niespełnienie warunków umowy. Punkty zachowują ważność przez okres 3 lat od dnia ich uzyskania. W tym okresie Spółka spodziewa się zrealizować zobowiązanie do wykonania świadczenia poprzez dokonanie wymiany zgromadzonych punktów na wydane dobra/ zrealizowane usługi dla klientów i rozpoznać przychody.

11.6. Dług netto i zarządzanie kapitałem

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Środki pieniężne, kredyty, pożyczki i obligacje

Spółka posiada środki pieniężne obejmujące gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych oraz środki pieniężne w drodze. Wycenę i rozchód środków pieniężnych w walutach obcych ustala się przy zastosowaniu metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło).

Spółka klasyfikuje posiadane kredyty i pożyczki oraz obligacje do zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Spółka stosuje uproszczone metody wyceny kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w szczególności w przypadku, gdy okres do momentu uregulowania zobowiązania nie jest długi.

Kredyty i pożyczki, w odniesieniu do których Spółka stosuje uproszczenia, wyceniane są w momencie początkowego ujęcia i w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymaganej zapłaty.

Zmiana stanu zobowiązań wynikających z działalności finansowej

	Kredyty i pożyczki	Obligacje	Środki pieniężne	Dług netto	Leasing	Cash pool	Zmiana stanu zobowiązań z działalności finansowej
	(A)	(B)	(C)	(A + B - C)	(D)	(E)	(A + B + D + E)
01/01/2019 (dane zatwierdzone)	7 537	2 226	3 461	6 302	164	1 534	11 461
Wpływ wdrożenia MSSF 16					2 012		2 012
01/01/2019 (dane przekształcone)	7 537	2 226	3 461	6 302	2 176	1 534	13 473
Zmiany pieniężne							
wpływy/(wypływy) netto	-	(1 110)	1 603	(2 713)	(316)	158	(1 268)
odsetki zapłacone	(177)	(53)	-	(230)	(48)	(19)	(297)
Zmiany niepieniężne							
różnice kursowe	(73)	-	(8)	(65)	(3)	25	(51)
wycena zadłużenia	179	39	-	218	74	18	310
nowe umowy leasingu finansowego, zwiększenie wynagrodzenia leasingowego	-	-	-	-	473	-	473
pozostałe*					12		12
31/12/2019	7 466	1 102	5 056	3 512	2 368	1 716	12 652

*pozostałe zmiany niepieniężne obejmują głównie likwidację oraz naliczone opłaty leasingowe, z których większość została opłacona i wykazana w zmianach pieniężnych w wypływach netto.

	Kredyty i pożyczki	Obligacje	Środki pieniężne	Dług netto	Leasing	Cash pool	Zmiana stanu zobowiązań z działalności finansowej
	(A)	(B)	(C)	(A + B - C)	(D)	(E)	(A + B + D + E)
01/01/2018	5 257	2 031	5 477	1 811	141	2 063	9 492
Zmiany pieniężne							
wplywy/(wplywy) netto	2 037	196	(2 044)	4 277	(25)	(602)	1 606
odsetki zapłacone	(209)	(65)	-	(274)	(6)	(25)	(305)
Zmiany niepieniężne							
różnice kursowe	238	-	28	210	-	74	312
wycena zadłużenia	214	64	-	278	5	24	307
nowe umowy leasingu finansowego, zwiększenie wynagrodzenia leasingowego	-	-	-	-	49	-	49
31/12/2018	7 537	2 226	3 461	6 302	164	1 534	11 461

Spółka definiuje dług netto jako: długoterminowe i krótkoterminowe kredyty, pożyczki i obligacje pomniejszone o środki pieniężne.

Spółka do oceny poziomu zadłużenia wykorzystuje wskaźniki: dźwigni finansowej netto (dług netto / kapitał własny (wyczone według stanu na koniec okresu) x 100%) oraz wskaźnik dług netto / EBITDA przed odpisami aktualizującymi netto dotyczącymi wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, pozostałych składników majątku trwałego oraz aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, wyczone na poziomie danych skonsolidowanych Grupy ORLEN.

Na potrzeby zarządzania płynnością w Grupie ORLEN utrzymywane są krajowe i międzynarodowe systemy cash pool, w ramach których optymalizowane są koszty finansowe całej Grupy.

Spółka jest Agentem struktur „cash pool”, uczestnikami są spółki Grupy. Z tytułu udziału w cash pool mogą powstać dodatnie bądź ujemne salda w poszczególnych dniach okresu sprawozdawczego dla Uczestników struktur cash pool. Dla celów prezentacji w jednostkowym sprawozdaniu finansowym na koniec okresu sprawozdawczego wykazywane są wzajemne rozrachunki z tytułu transakcji w ramach struktur „cash pool”, jako aktywa lub zobowiązania finansowe wobec podmiotów powiązanych oraz koszty i przychody finansowe z tytułu odsetek. Na potrzeby sporządzenia sprawozdania z przepływów pieniężnych, odsetki otrzymane/zapłacone prezentowane są odpowiednio w działalności inwestycyjnej/finansowej, przepływy z posiadanych nadwyżek/niedoborów środków pieniężnych do „cash pool” prezentowane są odpowiednio w działalności inwestycyjnej/finansowej. Ze względu na krótkie terminy płatności, przepływy te prezentowane są w wartości netto odrębnie w działalności inwestycyjnej/finansowej.

Środki pieniężne pobrane z rachunków Uczestników posiadających na koniec dnia nadwyżki nie są identyfikowane jako ekwiwalenty środków pieniężnych w myśl MSR 7 „Rachunek przepływów pieniężnych”. Biorąc pod uwagę warunki funkcjonowania systemów cash pool w ramach Grupy ORLEN, nie ma wystarczających przesłanek, aby środki pieniężne Uczestników klasyfikować jako aktywa pieniężne w Banku.

Główną przesłanką za ujmowaniem środków pieniężnych w systemach cash pool jako pozostałe aktywa finansowe lub pozostałe zobowiązania finansowe jest fakt, że Spółka nie jest niezależna od podmiotów uczestniczących w strukturze. Pomimo, że środki w systemie cash pool dedykowanym dla polskich Spółek Grupy ORLEN przechodzą na własność Agenta to ponownie wracają do Uczestnika i przechodzą na jego własność. Natomiast środki w międzynarodowym systemie cash pool dedykowanym dla zagranicznych spółek Grupy ORLEN przechodzą na własność Agenta ale Uczestnik może nimi dobrowolnie dysponować w ramach określonych limitów.

11.6.1 Kredyty, pożyczki i obligacje

	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Kredyty	1 884	2 151	246	-	2 130	2 151
Pożyczki	5 336	5 386	-	-	5 336	5 386
Obligacje	1 002	1 104	100	1 122	1 102	2 226
	8 222	8 641	346	1 122	8 568	9 763

Na dzień 31 grudnia 2019 roku zadłużenie z tytułu kredytów dotyczy głównie kredytu zaciągniętego przez PKN ORLEN od konsorcjum banków w ramach Umowy wielowalutowego kredytu rewolwingowego z dnia 25 kwietnia 2014 roku w kwocie 2 130 mln PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2019 roku (co odpowiada 500 mln EUR).

Spółka opiera swoje finansowanie o stałe i zmienne stopy procentowe. W zależności od waluty finansowania są to odpowiednie stopy międzybankowe powiększone o marżę. Marża odzwierciedla ryzyko Spółki oraz zależna jest, w przypadku niektórych umów o charakterze długoterminowym, od poziomu wskaźnika długu netto / EBITDA.

11.6.1.1 Kredyty

- w podziale na waluty (w przeliczeniu na PLN) / według rodzaju stopy procentowej

	31/12/2019	31/12/2018
EUR - EURIBOR	2 130	2 151
	2 130	2 151

Na dzień 31 grudnia 2019 roku niewykorzystane otwarte linie kredytowe (nota 12.5.4) powiększone o należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności (nota 11.5.2) oraz środki pieniężne przewyższały zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (nota 11.5.3) o 7 406 mln PLN.

Spółka zabezpiecza częściowo przepływy pieniężne związane z płatnościami odsetkowymi dotyczącymi zewnętrznego finansowania w EUR i USD wykorzystując w tym celu swapy procentowe (IRS).

W okresie objętym niniejszym jednostkowym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki niewywiązania się ze spłaty kapitału bądź odsetek z tytułu kredytów.

W przypadku funkcjonujących umów kredytowych, Spółka zobowiązana jest do utrzymywania wybranych wskaźników finansowych w określonych przedziałach. W 2019 roku wskaźniki te oceniane przez banki kredytujące znajdowały się na bezpiecznym poziomie. Wartość kowenantu na dzień 31 grudnia 2019 roku zawartego w umowie kredytowej PKN ORLEN (wskaźnik „skonsolidowany dług netto/EBITDA przed odpisami aktualizującymi netto dotyczącymi wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, aktywów z tytułu praw do użytkowania, pozostałych składników majątku trwałego oraz aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży” skalkulowany w oparciu o definicję poszczególnych składników z umów kredytowych) wyniosła 0,27 i spełniała zapisy zawarte w umowach kredytowych.

11.6.1.2 Pożyczki

- w podziale na waluty (w przeliczeniu na PLN) / według rodzaju stopy procentowej

	31/12/2019	31/12/2018
EUR - oprocentowanie stałe	5 336	5 386
	5 336	5 386

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku odpowiednio kwota 5 336 mln PLN i 5 386 mln PLN dotyczyła pożyczek zaciągniętych od ORLEN Capital AB. W okresie objętym niniejszym jednostkowym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki niewywiązania się ze spłaty kapitału bądź odsetek z tytułu pożyczek lub naruszenia innych warunków umów pożyczek.

11.6.1.3 Obligacje

- w podziale na waluty (w przeliczeniu na PLN)

	31/12/2019	31/12/2018
PLN	1 102	2 226
	1 102	2 226

- według rodzaju stopy procentowej

	Obligacje o zmiennym oprocentowaniu		Obligacje o stałym oprocentowaniu		Razem	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Wartość nominalna	1 000	2 000	100	210	1 100	2 210
Wartość księgowa	1 002	2 015	100	211	1 102	2 226

	Wartość nominalna	Data subskrypcji	Termin wykupu	Stopa bazowa	Marża	Rating
Program emisji obligacji 2017-2018						
Seria A	200	19.09.2017	19.09.2021	6M WIBOR	1,00%	A(pol)
Seria B	200	08.12.2017	08.12.2022	6M WIBOR	1,00%	A(pol)
Seria C	200	10.05.2018	05.06.2022	6M WIBOR	1,20%	A(pol)
Seria D	200	06.06.2018	19.06.2022	6M WIBOR	1,20%	A(pol)
Seria E	200	27.06.2018	13.07.2022	6M WIBOR	1,20%	A(pol)
Program emisji obligacji 2013-2014						
Seria F	100	09.04.2014	09.04.2020	Oprocentowanie stałe 5%		A(pol)
Obligacje detaliczne	1 100					

Różnica pomiędzy wartością nominalną obligacji, a ich wartością księgową wynika z wyceny obligacji według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

W I kwartale 2019 roku PKN ORLEN dokonał wykupu długoterminowych obligacji o wartości nominalnej 1 mld PLN wyemitowanych w 2012 roku w ramach Umowy Programu Emisji Obligacji z 27 listopada 2006 roku.

W ramach pierwszego publicznego programu emisji obligacji czynna pozostaje seria F o wartości nominalnej 100 mln PLN, a w ramach drugiego publicznego programu emisji obligacji serie A-E o łącznej wartości nominalnej 1 mld PLN.

11.6.2 Środki pieniężne

	31/12/2019	31/12/2018
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	5 056	3 461
	5 056	3 461
w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	1 038	58

W 2019 roku środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania zwiększyły się o 980 mln PLN i wyniosły 1 038 mln PLN głównie w związku z ustanowionym w IV kwartale 2019 roku zabezpieczeniem na ogłoszone przez PKN ORLEN wezwanie do zapisywania się na sprzedaż wszystkich akcji ENERGA S.A. w kwocie 1 mld PLN.

11.6.3 Polityka zarządzania kapitałem własnym

Zarządzanie kapitałem własnym prowadzone w skali Grupy ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa finansowego Grupy w procesie kontynuowania działalności przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy w szczególności poprzez:

- zapewnienie dostępu do płynności dla spółek Grupy i rozwój efektywnych struktur dystrybucji płynności w ramach Grupy;
- dywersyfikację źródeł finansowania zewnętrznego i utrzymanie ich długiego terminu zapadalności z uwzględnieniem źródeł bankowych i poza bankowych.

Powyższe działania realizowane są w oparciu o stałe monitorowanie:

- dźwigni finansowej netto Grupy - na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku wskaźnik wyniósł odpowiednio 6,3% oraz 15,7%;
- wskaźnika długu netto Grupy do EBITDA przed odpisami aktualizującymi netto Grupy;
- ratingu PKN ORLEN.

Poziom wypłacanej dywidendy przypadającej na akcje zwykłe – uzależniony jest od sytuacji finansowej Grupy, w tym uwarunkowany utrzymaniem wskaźników finansowych na bezpiecznym poziomie. Dywidenda za lata poprzednie wypłacona w 2019 roku i w 2018 roku wyniosła odpowiednio 3,5 PLN i 3 PLN na akcję.

11.7. Kapitał własny

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Kapitał podstawowy

Kapitał wniesiony przez akcjonariuszy wykazywany według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej z aktem założycielskim Jednostki Dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Kapitał podstawowy na dzień 31 grudnia 1996 roku, na podstawie MSR 29 § 24 i 25, został przeszacowany w oparciu o miesięczne wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał tworzony z nadwyżki ceny emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszonej o koszty tej emisji. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej na dzień 31 grudnia 1996 roku, na podstawie MSR 29 § 24 i 25, został przeszacowany w oparciu o miesięczne wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Kapitał obejmuje wycenę i rozliczenie instrumentów zabezpieczających spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Zyski zatrzymane

obejmują:

- kapitał zapasowy tworzony i wykorzystywany zgodnie z Ustawą Kodeks Spółek Handlowych,
- zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia,
- zysk/stratę bieżącego okresu sprawozdawczego,
- pozostałe kapitały tworzone i wykorzystywane według zasad określonych przepisami prawa.

11.7.1. Kapitał podstawowy

	31/12/2019	31/12/2018
Kapitał zakładowy	535	535
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału zakładowego	523	523
	1 058	1 058

Kapitał zakładowy Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku był podzielony na 427 709 061 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1,25 PLN każda.

Liczba wyemitowanych akcji				
Seria A	Seria B	Seria C	Seria D	Razem
336 000 000	6 971 496	77 205 641	7 531 924	427 709 061

Każda nowa emisja akcji w Polsce jest oznaczana jako kolejna seria. Akcje wszystkich powyższych serii mają takie same prawa.

Struktura akcjonariatu

	Liczba akcji / głosów	Wartość nominalna akcji (w PLN)	Udział w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	117 710 196	147 137 745	27,52%
Nationale-Nederlanden OFE*	30 000 000	37 500 000	7,01%
Aviva OFE*	26 000 000	32 500 000	6,08%
Pozostali	253 998 865	317 498 581	59,39%
	427 709 061	534 636 326	100,00%

* zgodnie z informacjami z Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN z dnia 5 marca 2020 roku

11.7.2. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

	31/12/2019	31/12/2018
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	1 058	1 058
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	169	169
	1 227	1 227

11.7.3. Zyski zatrzymane

	31/12/2019	31/12/2018
Kapitał zapasowy	26 886	22 949
Pozostałe kapitały	806	830
Kapitał wynikający z połączenia jednostek pod wspólną kontrolą	(29)	(29)
Zyski i straty aktuarialne	(17)	(8)
Zysk netto okresu	4 813	5 434
Wpływ wdrożenia MSSF 9	-	(24)
	32 459	29 152

11.7.4. Propozycja podziału zysku Spółki za 2019 rok

Uwzględniając sytuację płynnościową i realizację strategicznych celów finansowych, Zarząd PKN ORLEN rekomenduje przeznaczenie zysku netto PKN ORLEN za rok 2019 w kwocie 4 813 592 019,09 PLN w następujący sposób: kwotę 1 283 127 183,00 PLN przeznaczyć na wypłatę dywidendy (3 PLN na 1 akcję), zaś pozostałą kwotę, tj. 3 530 464 836,09 PLN na kapitał zapasowy. Zarząd PKN ORLEN proponuje dzień 14 lipca 2020 roku jako dzień dywidendy oraz 28 lipca 2020 roku jako termin wypłaty dywidendy. Rekomendacja Zarządu zostanie przedstawiona Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu PKN ORLEN, które podejmie ostateczną decyzję w tej kwestii.

11.7.5. Podział zysku za 2018 rok

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PKN ORLEN w dniu 14 czerwca 2019 roku podzieliło zysk netto PKN ORLEN za rok 2018 w kwocie 5 434 149 842,17 PLN w następujący sposób: kwotę 1 496 981 713,50 PLN przeznaczono na wypłatę dywidendy (3,5 PLN na 1 akcję), zaś pozostałą kwotę, tj. 3 937 168 128,67 PLN na kapitał zapasowy.

11.8. Instrumenty pochodne oraz pozostałe aktywa i zobowiązania

Instrumenty pochodne oraz pozostałe aktywa

	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	182	59	89	278	271	337
<i>forwarty walutowe</i>	182	59	88	149	270	208
<i>swapy towarowe</i>	-	-	1	129	1	129
Instrumenty pochodne niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń	24	15	34	40	58	55
<i>forwarty walutowe</i>	5	-	27	5	32	5
<i>swapy walutowo - procentowe</i>	19	10	-	-	19	10
<i>swapy towarowe</i>	-	-	7	35	7	35
<i>swapy procentowe</i>	-	5	-	-	-	5
Instrumenty pochodne w ramach centralizacji	71	42	172	131	243	173
<i>swapy towarowe</i>	-	-	149	124	149	124
<i>forwarty walutowe</i>	71	42	23	7	94	49
Instrumenty zabezpieczające wartość godziwą	-	2	4	1	4	3
<i>swapy towarowe</i>	-	2	4	1	4	3
Instrumenty pochodne	277	118	299	450	576	568
Pozostałe aktywa finansowe	1 370	916	917	541	2 287	1 457
<i>pożyczki udzielone</i>	1 311	831	8	8	1 319	839
<i>cash pool</i>	-	-	343	297	343	297
<i>należności z tytułu rozliczonych instrumentów pochodnych</i>	-	-	66	105	66	105
<i>należności z tytułu rozliczonych instrumentów pochodnych w ramach centralizacji</i>	-	-	156	111	156	111
<i>aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody</i>	59	59	-	-	59	59
<i>korekta pozycji zabezpieczanej</i>	-	4	4	20	4	24
<i>leasing finansowy</i>	-	22	-	-	-	22
<i>depozyty zabezpieczające</i>	-	-	340	-	340	-
Pozostałe aktywa niefinansowe	95	100	-	-	95	100
<i>nieruchomości inwestycyjne*</i>	95	-	-	-	95	-
<i>prawa wieczystego użytkowania gruntów</i>	-	100	-	-	-	100
Pozostałe aktywa	1 465	1 016	917	541	2 382	1 557

* W 2019 pozycja leasing finansowy została przeklasyfikowana zgodnie z MSSF 16 do pozycji należności z tytułu leasingu (długoterminowe i krótkoterminowe)

Na dzień 31 grudnia 2019 roku składnikami nieruchomości inwestycyjnych są głównie budynki socjalno-biurowe oraz grunty. W zależności od charakteru nieruchomości do oszacowania wartości godziwej stosowano metodę porównawczą na bazie operatów szacunkowych sporządzonych przez niezależnych ekspertów (poziom hierarchii 2). Metodę porównawczą stosowano przy założeniu, że wartość wycenianej nieruchomości jest równa cenie możliwej do uzyskania na rynku za nieruchomość o podobnym charakterze.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiada depozyty zabezpieczające niespełniające definicji ekwiwalentów środków pieniężnych dotyczące zabezpieczenia rozliczeń transakcji na giełdzie Intercontinental Exchange Inc (ICE) oraz w Izbie Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. (IRGIT).

Instrumenty pochodne oraz pozostałe zobowiązania

	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	-	-	64	96	64	96
<i>swapy towarowe</i>	-	-	64	96	64	96
Instrumenty pochodne niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń	-	38	60	60	60	98
<i>swapy procentowe</i>	-	38	19	-	19	38
<i>swapy walutowo - procentowe</i>	-	-	-	27	-	27
<i>forwarty walutowe</i>	-	-	26	12	26	12
<i>swapy towarowe</i>	-	-	15	21	15	21
Instrumenty pochodne w ramach centralizacji	72	42	178	147	250	189
<i>swapy towarowe</i>	-	-	154	140	154	140
<i>forwarty walutowe</i>	72	42	24	7	96	49
Instrumenty zabezpieczające wartość godziwą	-	4	4	21	4	25
<i>swapy towarowe</i>	-	4	4	21	4	25
Instrumenty pochodne	72	84	306	324	378	408
Pozostałe zobowiązania finansowe	108	257	1 973	1 657	2 081	1 914
<i>zobowiązania z tytułu rozliczonych instrumentów pochodnych</i>	-	-	109	7	109	7
<i>zobowiązania z tytułu rozliczonych instrumentów pochodnych w ramach centralizacji</i>	-	-	144	115	144	115
<i>zobowiązania inwestycyjne</i>	90	96	-	-	90	96
<i>leasing finansowy</i>	-	138	-	-	-	138
<i>cash pool</i>	-	-	1 716	1 534	1 716	1 534
<i>korekta pozycji zabezpieczanej</i>	-	2	4	1	4	3
<i>darowizny</i>	18	21	-	-	18	21
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	-	-	9	6	9	6
<i>przychody przyszłych okresów</i>	-	-	9	6	9	6
Pozostałe zobowiązania	108	257	1 982	1 663	2 090	1 920

* W 2019 pozycja *leasing finansowy* została przeklasyfikowana zgodnie z MSSF 16 do pozycji *zobowiązania z tytułu leasingu*

W ramach zarządzania ryzykiem rynkowym w Grupie ORLEN został uruchomiony proces centralizacji obsługi pochodnych instrumentów finansowych. PKN ORLEN w ramach centralizacji zawiera transakcje z instytucją finansową (Bank lub Giełda ICE), a następnie wewnątrzgrupową transakcję ze spółką z Grupy ORLEN.

W ramach ekspozycji towarowej i walutowej, PKN ORLEN w tego typu transakcjach występuje w charakterze pośrednika. Efekt pośrednictwa jest prezentowany w pozycji przychody ze sprzedaży usług.

Ponadto w ramach ekspozycji towarowej PKN ORLEN zawiera transakcje ze spółką z Grupy ORLEN, których wyceny i rozliczenia prezentowane są w pozostałej działalności operacyjnej.

11.8.1 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Inwestycje w instrumenty kapitałowe, wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Wartość godziwa składnika aktywów	Dywidendy ujęte w trakcie okresu sprawozdawczego, odnoszące się do inwestycji utrzymywanych na koniec okresu sprawozdawczego	Wskazanie przyczyny zastosowania danego wariantu prezentacji
Naftoport Sp. z o.o.	40	5	Instrumenty nabyte nieprzeznaczone do obrotu, bez wpływu rekasyfikacji zysków/strat na wynik finansowy
Bank Ochrony Środowiska S.A.	18	-	
Wodkan S.A.	1	-	
	59	5	

11.8.2 Zmiana stanu oczekiwanej straty kredytowej z tytułu udzielonych pożyczek

	2019	2018
Stan na początek okresu	13	10
Utworzenie	1	13
Odwrocenie	(9)	(10)
	5	13

Dane zaprezentowane w powyższej tabeli w całości dotyczą oczekiwanej straty kredytowej z tytułu udzielonych pożyczek w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym.

11.9. Rezerwy
WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI
Rezerwy

Rezerwy tworzy się w wysokości stanowiącej najbardziej wiarygodny szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego.

Ryzyko środowiskowe

Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu kosztów rekultywacji skażonego środowiska gruntowo-wodnego lub eliminacji szkodliwych substancji w przypadku występowania prawnego lub zwyczajowo oczekiwanego obowiązku wykonania tych czynności. Wysokość rezerw podlega okresowej weryfikacji na podstawie ocen stopnia zanieczyszczenia. Zmiany rezerwy zwiększają lub zmniejszają w bieżącym okresie wartość składnika aktywów wywołującego obowiązek rekultywacji. W przypadku, gdy zmniejszenie rezerwy jest większe od wartości bilansowej składnika aktywów, kwotę tej nadwyżki ujmuje się w wyniku finansowym.

Nagrody jubileuszowe oraz świadczenia po okresie zatrudnienia

Zgodnie z obowiązującymi systemami wynagradzania pracownicy Spółki mają prawo do nagród jubileuszowych wypłacanych po przepracowaniu określonej liczby lat oraz odpraw emerytalnych i rentowych wypłacanych w momencie przejścia na emeryturę lub rentę. Wysokość powyższych nagród i odpraw zależy od stażu pracy oraz wynagrodzenia pracownika. Nagrody jubileuszowe zalicza się do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych, natomiast odprawy emerytalne i rentowe zalicza się do programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Rezerwy są szacowane przez niezależnego aktuarusza i przeszacowywane w przypadku wystąpienia istotnych przesłanek mających wpływ na ich wysokość z uwzględnieniem m.in. rotacji zatrudnienia i planowanych zmian wynagrodzeń.

Zyski i straty aktuarialne od świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ujmują się w składnikach innych całkowitych dochodów a od pozostałych świadczeń pracowniczych ujmują się w wyniku finansowym.

Emisje CO₂, certyfikaty energetyczne

Spółka tworzy rezerwę na szacowane koszty emisji CO₂ w okresie sprawozdawczym, która jest ujmowana w ciężar kosztów działalności podstawowej (podatki i opłaty). Wartość rezerwy ustala się w oparciu o wartości posiadanych uprawnień z uwzględnieniem metody średniej ważonej, a w przypadku niedoboru uprawnień rezerwę tworzy się na podstawie cen zakupu uprawnień określonych w zawartych kontraktach terminowych lub rynkowych notowań uprawnień do emisji na dzień sprawozdawczy.

Certyfikaty energetyczne są to prawa majątkowe do energii i świadectwa efektywności energetycznej. Spółka tworzy rezerwy na szacowaną ilość praw do energii i świadectw efektywności energetycznej do umorzenia w okresie sprawozdawczym, która jest ujmowana jako pomniejszenie przychodów ze sprzedaży energii lub jako koszty działalności podstawowej w przypadku zakupu energii elektrycznej na potrzeby własne.

Obowiązek przedłożenia certyfikatów energetycznych do umorzenia lub do uiszczenia opłaty zastępczej lub uzyskania oświadczenia wraz audytem efektywności energetycznej jest uregulowany na podstawie odrębnych przepisów.

Pozostałe rezerwy

Pozostałe rezerwy obejmują głównie rezerwy na toczące się postępowania sądowe i tworzone są na bazie dostępnych informacji, w tym opinii niezależnych ekspertów. Spółka tworzy rezerwy w przypadku, gdy na koniec okresu sprawozdawczego na Spółce ciąży obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych, który można wiarygodnie oszacować i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

SZACUNKI

Tworzenie rezerw wymaga dokonania szacunków prawdopodobieństwa wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz określenia wysokości stanowiącej najbardziej wiarygodny szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązku obecnego na koniec okresu sprawozdawczego. Rezerwy są tworzone, gdy prawdopodobieństwo wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne jest większe niż 50%.

Rezerwy

	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Środowiskowa	426	403	29	34	455	437
Nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia	127	117	30	28	157	145
Emisje CO ₂ , certyfikaty energetyczne	-	-	415	229	415	229
Pozostałe	-	-	114	85	114	85
	553	520	588	376	1 141	896

Zmiana stanu rezerw

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia	Emisje CO ₂ , certyfikaty energetyczne	Pozostałe	Razem
01/01/2019	437	145	229	85	896
Utworzenie	41	29	500	31	601
Odwrocenie	-	(1)	(10)	(1)	(12)
Wykorzystanie	(23)	(16)	(304)	(1)	(344)
	455	157	415	114	1 141
01/01/2018	349	145	172	95	761
Utworzenie	112	19	227	6	364
Odwrocenie	(1)	(6)	(3)	(13)	(23)
Wykorzystanie	(23)	(13)	(167)	(3)	(206)
	437	145	229	85	896

	2019	2018
Zmiana stanu rezerw zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	245	135
Wykorzystanie rezerwy na emisje CO ₂ , certyfikaty energetyczne z roku poprzedniego	304	167
Kapitalizacja rezerwy środowiskowej	(35)	(85)
Zyski i straty aktuarialne	(11)	(2)
Zmiana stanu rezerw w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	503	215

11.9.1 Rezerwa środowiskowa

Spółka jest prawnie zobowiązana do usuwania zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego w obrębie zakładu produkcyjnego w Płocku, stacji paliw, terminali paliw oraz baz magazynowych.

Zarząd dokonał szacunków rezerwy na ryzyko środowiskowe związane z usunięciem zanieczyszczeń na podstawie analizy przygotowanej przez niezależnego eksperta uwzględniającej przewidywane koszty remediacji. W zależności od rodzaju obiektu generującego zanieczyszczenia, wartość rezerwy jest szacowana poprzez uwzględnienie częstotliwości remediacji, skali zanieczyszczenia środowiska i osiągniętych efektów ekologicznych. Wycofanie z eksploatacji większości obiektów nastąpi w dalszej przyszłości, co skutkuje niepewnością w zakresie oceny szczegółowych wymagań, które będą musiały zostać spełnione w momencie ich usunięcia. Poziom niepewności jest obciążony potencjalną zmianą regulacji dotyczących m.in. ochrony środowiska i oczekiwań społecznych. Jednocześnie, istotnym czynnikiem jest postęp technologiczny, który będzie kształtował przyszłe koszty likwidacji.

W 2019 roku założenia przyjęte do wyliczenia wartości rezerwy środowiskowej nie uległy zmianie w porównaniu z rokiem poprzednim.

Składniki rezerwy, skorygowane o efekt inflacji na poziomie 2,5%, który nie uległ zmianie w stosunku do roku poprzedniego, są dyskontowane w oparciu o stopę wolną od ryzyka ustaloną na poziomie rentowności 10-letnich obligacji skarbowych, a dla składników rezerwy o znacząco wydłużonym szacowanym okresie zapadalności na poziomie rentowności 30-letnich obligacji skarbowych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku średnia ważona stopa dyskonta wynosiła odpowiednio 2,26% i 2,85%.

11.9.2 Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych

NOTA	Rezerwa na nagrody jubileuszowe		Świadczenia po okresie zatrudnienia		Razem		
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	
Stan na początek okresu	77	80	68	65	145	145	
Koszty bieżącego zatrudnienia	2	3	3	2	5	5	
Koszty odsetek	2	2	3	2	5	4	
Zyski i straty aktuarialne, powstałe na skutek zmian założeń:	7	1	11	2	18	3	
demograficznych	1	(1)	-	-	1	(1)	
finansowych	4	4	10	3	14	7	
pozostałych	2	(2)	1	(1)	3	(3)	
Płatności w ramach programu	(12)	(9)	(4)	(3)	(16)	(12)	
	11.9	76	77	81	68	157	145

Wartość księgową zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku jest równa wartości bieżącej.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych w podziale na pracowników aktywnych i emerytów

Pracownicy aktywni		Emeryci		Razem	
31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
139	130	18	15	157	145

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczą pracowników aktywnych i emerytów na terenie Polski.

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe		Świadczenia po okresie zatrudnienia		Razem	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Analiza zapadalności świadczeń pracowniczych						
do 1 roku	14	14	16	14	30	28
powyżej 1 do 5 lat	27	26	12	12	39	38
powyżej 5 lat	35	37	53	42	88	79
	76	77	81	68	157	145

Średni ważony okres obowiązywania zobowiązania dla świadczeń po okresie zatrudnienia w 2019 i w 2018 roku wyniósł odpowiednio 11 i 10 lat.

W 2019 roku wartość rezerwy na świadczenia pracownicze zmieniła się w efekcie aktualizacji założeń, w głównej mierze w zakresie stopy dyskonta i przewidywanej inflacji oraz zmiany wskaźnika planowanego wzrostu wynagrodzeń. Rezerwa na świadczenia pracownicze oszacowana na bazie założeń z roku 2018 byłaby niższa o (16) mln PLN.

Analiza wrażliwości na zmiany założeń aktuarialnych

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka przyjęła następujące założenia aktuarialne, które miały wpływ na wysokość rezerw aktuarialnych: stopa dyskonta: 2,0%, przewidywana inflacja: 2,8% w roku 2020, 2,6% w roku 2021, 2,5% w latach kolejnych, wskaźnik wzrostu wynagrodzeń: 4% w roku 2020, 3% w roku 2021 oraz 2,5% w latach kolejnych.

Spółka przeanalizowała wpływ zmiany założeń finansowych oraz demograficznych i ustaliła że efekt zmian wskaźników: wzrostu wynagrodzeń o +/- 0,5 p.p., stopy dyskonta finansowego o +/- 0,5 p.p. oraz wskaźnika rotacji pracowników o +/- 0,5 p.p. jest nieistotny. W związku z tym Spółka odstąpiła od szczegółowej prezentacji.

Spółka realizuje płatności świadczeń pracowniczych z bieżących środków. W ramach świadczeń pracowniczych w Spółce występują również dodatkowe programy określonych składek, gdzie obowiązek Spółki jest spełniony przez odprowadzanie składek do wyodrębnionych funduszy (Pracowniczy Program Emerytalny oraz Pracowniczy Program Kapitałowy). Koszty z tego tytułu prezentowane są w pozycji Świadczenia pracownicze.

11.9.3 Rezerwa na emisje CO₂, certyfikaty energetyczne

Rezerwa na emisje CO₂ i certyfikaty energetyczne obejmuje głównie utworzenie rezerwy na szacowane w okresie sprawozdawczym koszty emisji CO₂. Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość rezerwy z tego tytułu wyniosła odpowiednio 393 mln PLN oraz 190 mln PLN.

11.9.4 Pozostałe rezerwy

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku pozostałe rezerwy obejmują głównie rezerwy na ryzyka niekorzystnych rozstrzygnięć toczących się procesów administracyjnych lub sądowych w kwocie odpowiednio 83 mln PLN oraz 56 mln PLN.

12. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ORAZ RYZYKA FINANSOWEGO

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Instrumenty finansowe

Wycena aktywów i zobowiązań finansowych

W momencie początkowego ujęcia Spółka wycenia składnik aktywów lub zobowiązań finansowych niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy (tj. przeznaczone do obrotu) według wartości godziwej powiększonej, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych. Spółka nie klasyfikuje instrumentów jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu, tj. nie stosuje opcji wartości godziwej.

Na koniec okresu sprawozdawczego Spółka wycenia składnik aktywów lub zobowiązań finansowych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem instrumentów pochodnych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Spółka stosuje uproszczone metody wyceny aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w szczególności w przypadku, gdy okres do momentu spłaty należności lub uregulowania zobowiązania nie jest długi.

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w odniesieniu do których Spółka stosuje uproszczenia, są wyceniane w momencie początkowego ujęcia w kwocie wymaganej zapłaty, a w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o oczekiwaną stratę kredytową.

Zobowiązania finansowe, w odniesieniu do których Spółka stosuje uproszczenia, wyceniane są w momencie początkowego ujęcia i w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymaganej zapłaty.

W odniesieniu do instrumentów kapitałowych w szczególności do akcji i udziałów notowanych/nienotowanych przeznaczonych do obrotu Spółka klasyfikuje instrumenty jako wyceniane wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są odnoszone na zysk lub stratę okresu sprawozdawczego.

Utrata wartości aktywów finansowych

Spółka ujmuje odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na składnikach aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (za wyjątkiem inwestycji w aktywa kapitałowe oraz aktywa kontraktowe).

Spółka stosuje następujące modele wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości:

- model ogólny (podstawowy),

- model uproszczony.

Model ogólny jest stosowany przez Spółkę dla aktywów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu – innych, niż należności z tytułu dostaw i usług oraz dla instrumentów dłużnych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

W modelu ogólnym Spółka monitoruje zmiany poziomu ryzyka kredytowego związanego z danym składnikiem aktywów finansowych oraz klasyfikuje aktywa finansowe do jednego z trzech etapów wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości w oparciu o obserwację zmiany poziomu ryzyka kredytowego w stosunku do początkowego ujęcia instrumentu.

W zależności od zaklasyfikowania do poszczególnych etapów, odpis z tytułu utraty wartości jest szacowany w horyzoncie 12-miesięcy (etap 1) lub w horyzoncie życia instrumentu (etap 2 oraz etap 3).

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Spółka dokonuje analizy wystąpienia przesłanek skutkujących zaklasyfikowaniem aktywów finansowych do poszczególnych etapów wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości. Przesłanki mogą obejmować m.in. zmiany ratingu dłużnika, poważne problemy finansowe dłużnika, wystąpienie istotnej niekorzystnej zmiany w jego środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym.

Dla celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej Spółka wykorzystuje poziomy prawdopodobieństwa niewypłacalności na bazie rynkowych kwotowań kredytowych instrumentów pochodnych, dla podmiotów o danym ratingu i z danego sektora.

Spółka uwzględnia informacje dotyczące przyszłości w stosowanych parametrach modelu szacowania strat oczekiwanych poprzez kalkulację parametrów prawdopodobieństwa niewypłacalności w oparciu o bieżące kwotowania rynkowe.

Model uproszczony jest stosowany przez Spółkę dla należności z tytułu dostaw i usług i pozostałych należności.

W modelu uproszczonym Spółka nie monitoruje zmian poziomu ryzyka kredytowego w trakcie życia instrumentu, a szacuje oczekiwaną stratę kredytową w horyzoncie do terminu zapadalności instrumentu.

Rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające, od których oczekuje się, że ich wartość godziwa lub wynikające z nich przepływy pieniężne skompensują zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej ujmuje się zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej lub przepływów pieniężnych.

W Spółce występują dwa rodzaje powiązań zabezpieczających: zabezpieczenie przepływów pieniężnych oraz zabezpieczenie wartości godziwej.

Spółka ocenia efektywność zabezpieczenia przepływów pieniężnych zarówno w momencie ustanowienia zabezpieczenia jak i w okresach późniejszych, co najmniej na koniec okresu sprawozdawczego. W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, Spółka ujmuje w innych całkowitych dochodach część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, natomiast nieefektywną część ujmuje w wyniku finansowym. Dodatkowo (w przypadku zabezpieczenia ryzyka walutowego – element ryzyka kursu spot), w ramach kapitału w oddzielnej pozycji Spółka ujmuje zmianę wartości godziwej z tytułu elementu terminowego stanowiącego koszt zabezpieczenia.

Do oceny efektywności zabezpieczenia Spółka wykorzystuje metody statystyczne, w tym w szczególności metodę bezpośredniej kompensaty.

Weryfikacja spełnienia warunków w zakresie efektywności powiązania dokonywana jest na bazie prospektywnej, w oparciu o analizę jakościową. Jeśli to konieczne, Spółka wykorzystuje analizę ilościową (metoda regresji liniowej) w celu potwierdzenia istnienia ekonomicznego powiązania pomiędzy instrumentem zabezpieczającym i pozycją zabezpieczaną.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, Spółka ujmuje zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego w wyniku finansowym, oraz koryguje wartość księgową pozycji zabezpieczanej o zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka i ujmuje je w wyniku finansowym (w tej samej pozycji, w której są ujmowane zabezpieczające instrumenty pochodne).

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach, przenosi się do zysku lub straty okresu sprawozdawczego w tym samym okresie albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę. Jednakże, jeśli Spółka oczekuje, że całość lub część strat ujętych w innych całkowitych dochodach nie będzie odzyskana w przyszłych okresach ujmuje w zysku lub stracie kwotę, co do której oczekuje się, że nie będzie odzyskana.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, Spółka wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i włącza je do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązania w chwili pojawienia się pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem przychodów ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów lub usług, Spółka wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i koryguje powyższe przychody. W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, skumulowana korekta wyceny pozycji zabezpieczanej z tytułu zabezpieczanego ryzyka jest przenoszona do wyniku finansowego w momencie, gdy realizacja pozycji zabezpieczanej ma wpływ na wynik.

Instrumenty pochodne wykazywane są jako aktywa, w przypadku gdy ich wycena jest dodatnia oraz jako zobowiązania, w przypadku wyceny ujemnej.

Ustalanie wartości godziwej

Spółka wykorzystuje w maksymalnym stopniu obserwowalne dane wejściowe i w minimalnym stopniu uwzględnia nieobserwowalne dane wejściowe aby oszacować wartość godziwą czyli cenę, która zostałaby osiągnięta w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach przeniesienia zobowiązania lub instrumentu kapitałowego między uczestnikami rynku na dzień wyceny i w aktualnych warunkach rynkowych.

Spółka wycenia instrumenty pochodne w wartości godziwej przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych, wykorzystując ogólnie dostępne kursy walutowe, stopy procentowe, krzywe forward i zmienności dla walut i towarów pochodzące z aktywnych rynków.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a transakcyjną. Terminowych kursów wymiany walut nie modeluje się jako osobnego czynnika ryzyka, ale wyprowadza z kursu spot i odpowiedniej terminowej stopy procentowej dla waluty obcej w stosunku do PLN.

PROFESJONALNY OSĄD

Instrumenty finansowe

Zarząd dokonuje osądu w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych, oceny charakteru i zakresu ryzyka związanego z instrumentami finansowymi oraz zastosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Instrumenty finansowe klasyfikuje się do poszczególnych kategorii w zależności od celu ich nabycia oraz charakteru nabywanych walorów.

12.1. Kategorie i klasy instrumentów finansowych

Klasy instrumentów finansowych	Kategorie instrumentów finansowych	31/12/2019	31/12/2018
NOTA			
AKTYWA			
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	11.8	59
Instrumenty pochodne niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń	Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	11.8	58
Instrumenty pochodne w ramach centralizacji	Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	11.8	243
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	Instrumenty finansowe zabezpieczające	11.8	271
Instrumenty zabezpieczające wartość godziwą	Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	11.8	4
Leasing	Wyłączone z zakresu klasyfikacji i wyceny MSSF 9		22
	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie		13 958
	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11.5.2	6 570
Dostawy i usługi	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11.8	1 319
Pożyczki udzielone	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie		5 056
Środki pieniężne	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11.8	343
Cash pool	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11.8	222
Należności z tytułu rozliczonych instrumentów pochodnych	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11.8	340
Depozyty zabezpieczające	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11.8	4
Korekta pozycji zabezpieczanej	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11.5.2	104
Pozostałe	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie		120
			14 615
			12 592
ZOBOWIĄZANIA			
Instrumenty pochodne niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń	Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	11.8	60
Instrumenty pochodne w ramach centralizacji	Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	11.8	250
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	Instrumenty finansowe zabezpieczające	11.8	64
Instrumenty zabezpieczające wartość godziwą	Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	11.8	4
Leasing	Wyłączone z zakresu klasyfikacji i wyceny MSSF 9		2 368
	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie		17 657
	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11.6.1.1	2 130
Kredyty	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11.6.1.2	5 336
Pożyczki	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11.6.1.3	1 102
Obligacje	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11.5.3	6 051
Dostawy i usługi	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11.5.3, 11.8	852
Zobowiązania inwestycyjne	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11.8	1 716
Cash pool	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11.8	253
Zobowiązania z tytułu rozliczonych instrumentów pochodnych	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11.8	4
Korekta pozycji zabezpieczanej	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11.5.3, 11.8	213
Pozostałe	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie		120
			20 403
			18 265

12.2. Pozycje dochodów, kosztów, zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

	Kategorie instrumentów finansowych	NOTA	2019	2018
Przychody finansowe z tytułu odsetek		10.11.1	76	61
<i>od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie</i>	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie		75	60
<i>od leasingu</i>	Wyłączone z zakresu klasyfikacji i wyceny MSSF 9		1	1
Koszty finansowe z tytułu odsetek		10.11.2	(307)	(277)
<i>od zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie</i>	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie		(235)	(270)
<i>od leasingu</i>	Wyłączone z zakresu klasyfikacji i wyceny MSSF 9		(72)	(7)
(Strata)/odwrócenie straty z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	10.12	3	(13)
Pozostałe przychody operacyjne	Wyłączone z zakresu klasyfikacji i wyceny MSSF 9		2	7
Zyski/(Straty) z tytułu instrumentów finansowych			445	18
	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie (aktywa)	10.11.1, 10.11.2	79	346
	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie (zobowiązania)	10.11.1, 10.11.2	9	(728)
	Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	10.9, 10.10	226	369
	Instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne (część nieefektywna)	10.11.1, 10.11.2		
	Instrumenty finansowe zabezpieczające (rozliczenie kosztów zabezpieczenia)	10.9, 10.10	14	7
	Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10.11.1	112	20
		10.11.1, 10.11.2	5	4
Pozostałe przychody i koszty finansowe	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	10.11.1, 10.11.2	(10)	(2)
			209	(206)
pozostałe, niepodlegające MSSF 7				
Dywidendy od jednostek powiązanych		10.11.1	465	866
Różnice kursowe od dywidend		10.11.1	(2)	-
Odpisy aktualizujące akcje i udziały w jednostkach powiązanych		10.11.1, 10.11.2	1 010	1 005
Dyskontowanie rezerw		10.11.2	(1)	(3)
Odsetki od zobowiązań podatkowych		10.11.2	(2)	-
			1 470	1 868

Powyższa tabela prezentuje pozycje zysków lub strat, w których ujmowany jest wynik na wycenie i rozliczeniu instrumentów finansowych.

W 2018 roku zyski/(straty) z tytułu inwestycji w instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody wyniosły (7) mln PLN.

12.3. Ustalanie wartości godziwej

31/12/2019

	NOTA	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Hierarchia wartości godziwej		
				Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa finansowe						
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	11.8	59	59	19	-	40
Pożyczki udzielone	11.8	1 319	1 334	-	1 334	-
Instrumenty pochodne, w tym:	11.8	576	576	-	576	-
<i>Instrumenty pochodne w ramach centralizacji</i>	11.8	243	243	-	243	-
		1 954	1 969	19	1 910	40
Zobowiązania finansowe						
Kredyty	11.6.1.1	2 130	2 129	-	2 129	-
Pożyczki	11.6.1.2	5 336	5 342	-	5 342	-
Obligacje	11.6.1.3	1 102	1 120	1 120	-	-
Instrumenty pochodne, w tym:	11.8	378	378	-	378	-
<i>Instrumenty pochodne w ramach centralizacji</i>	11.8	250	250	-	250	-
		8 946	8 969	1 120	7 849	-

31/12/2018

	NOTA	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Hierarchia wartości godziwej		
				Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa finansowe						
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	11.8	59	59	19	-	40
Pożyczki udzielone	11.8	839	851	-	851	-
Leasing		22	21	-	21	-
Instrumenty pochodne, w tym:	11.8	568	568	-	568	-
<i>Instrumenty pochodne w ramach centralizacji</i>	11.8	173	173	-	173	-
		1 488	1 499	19	1 440	40
Zobowiązania finansowe						
Kredyty	11.6.1.1	2 151	2 151	-	2 151	-
Pożyczki	11.6.1.2	5 386	5 394	-	5 394	-
Obligacje	11.6.1.3	2 226	2 237	2 127	110	-
Leasing		164	164	-	164	-
Instrumenty pochodne, w tym:	11.8	408	408	-	408	-
<i>Instrumenty pochodne w ramach centralizacji</i>	11.8	189	189	-	189	-
		10 335	10 354	2 127	8 227	-

Dla pozostałych klas aktywów i zobowiązań finansowych wartość godziwa odpowiada ich wartości księgowej.

12.3.1 Metody wyceny do wartości godziwej (hierarchia wartości godziwej)

Zobowiązania finansowe z tytułu kredytów, obligacji oraz zobowiązania i należności z tytułu pożyczek wyceniane są do wartości godziwej przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Stopy dyskontowe ustalane są na podstawie rynkowych stóp na bazie kwotowań 1–miesięcznych, 3–miesięcznych i 6–miesięcznych powiększonych o marże właściwe dla poszczególnych instrumentów finansowych.

W pozycji aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujęto udziały i akcje notowane/nienotowane nieprzeznaczone do obrotu. Dla akcji nienotowanych na aktywnym rynku dla których nie ma obserwowalnych danych wejściowych zastosowano wartość godziwą ustaloną na bazie oczekiwanych zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

W okresie sprawozdawczym i w okresie porównawczym w Spółce nie wystąpiły przesunięcia pomiędzy Poziomami 1 i 2 hierarchii wartości godziwej.

12.4. Rachunkowość zabezpieczeń

PKN ORLEN stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych oraz wartości godziwej.

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych dotyczy:

- terminowych transakcji sprzedaży i zakupu walut zabezpieczających działalność operacyjną;
- zabezpieczenia zmiany marż na sprzedawanych produktach rafineryjnych i petrochemicznych,
- zabezpieczenia okresowego zwiększenia zapasów operacyjnych,
- zabezpieczenia niedopasowania czasowego wynikającego ze sprzedaży produktów rafineryjnych.

Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej dotyczy:

- zabezpieczenia sprzedaży asfaltów i paliwa lotniczego po cenie stałej.

Obecnie źródłami nieefektywności w przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń dla ryzyka walutowego jest różnica pomiędzy terminem zapadalności dla instrumentu zabezpieczającego, przypadającego na ostatnie dni robocze miesiąca M-1 a terminem zapadalności pozycji zabezpieczanej, gdzie przychody ze sprzedaży produktów petrochemicznych realizowane są w pierwszych kolejnych dniach danego miesiąca M.

Natomiast w przypadku ryzyka towarowego źródła nieefektywności wynikają z wyznaczonych na pozycję zabezpieczaną komponentów ryzyka, będących elementem składowym uprawdopodobnionego planowanego przyszłego zakupu ropy a instrumentami zabezpieczającymi opartymi wyłącznie o indeksy towarowe sprzedawanych produktów rafineryjnych.

Dla kursu USD/PLN występuje częściowo naturalny hedging, gdyż przychody ze sprzedaży produktów uzależnionych od kursu USD są równoważone przez koszty zakupu ropy w tej samej walucie. Z uwagi na fakt posiadania przez PKN ORLEN długiej pozycji w EUR oraz utrzymujące się na stosunkowo niskim poziomie stopy procentowe dla EUR (w porównaniu do stóp w PLN) uznano, iż zasadne jest dążenie do sytuacji, w której Spółka posiada zobowiązania dłużne w walucie obcej (przewalutowaniu długu z PLN na dług w EUR poprzez wykonanie transakcji swapy procentowo-walutowe).

Informacja o instrumentach zabezpieczających – struktura terminowa zapadalności
2019

Rodzaj ryzyka / typ instrumentu	Jednostka miary	do 1 roku	powyżej 1 do 3 lat	powyżej 3 do 5 lat
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych				
Ryzyko walutowe				
Forwardy walutowe - zabezpieczenie pozycji długiej (kupno)				
Nominal	USD	15 979 876	2 026 170	-
Średni kurs USD/PLN		3,61	3,93	-
Forwardy walutowe - zabezpieczenie pozycji krótkiej (sprzedaż)				
Nominal	EUR	409 000 000	816 000 000	384 000 000
Średni kurs EUR/PLN		4,52	4,60	4,69
Ryzyko towarowe				
Swapy towarowe - zabezpieczenie przyszłych przychodów (sprzedaż)				
Benzyna				
Wolumen	MT	32 000	-	-
Średnia cena		609,00	-	-
Ropa naftowa				
Wolumen	BBL	2 065 000	-	-
Średnia cena		57,05	-	-
Swap towarowy - zapasy (kupno)				
Benzyna				
Wolumen	MT	8 000	-	-
Średnia cena		599,00	-	-
Zabezpieczenie wartości godziwej				
Ryzyko towarowe				
Swapy towarowe - zabezpieczenie przyszłych przychodów (kupno)				
Ropa naftowa				
Wolumen	BBL	141 750	36 130	-
Średnia cena		57,02	56,08	-
Olej opałowy				
Wolumen	MT	43 793	-	-
Średnia cena		260,85	-	-
Swapy towarowe - zabezpieczenie przyszłych przychodów (sprzedaż)				
Olej opałowy				
Wolumen	MT	4 379	-	-
Średnia cena		580,92	-	-

2018

Rodzaj ryzyka / typ instrumentu	Jednostka miary	do 1 roku	powyżej 1 do 3 lat
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych			
Ryzyko walutowe			
Forwardy walutowe - zabezpieczenie pozycji długiej (kupno)			
Nominal	USD	21 237 178	12 992 248
Średni kurs USD/PLN		3,57	3,56
Forwardy walutowe - zabezpieczenie pozycji krótkiej (sprzedaż)			
Nominal	EUR	495 000 000	600 000 000
Średni kurs EUR/PLN		4,64	4,57
Ryzyko towarowe			
Swapy towarowe - zabezpieczenie przyszłych przychodów (sprzedaż)			
Ropa naftowa			
Wolumen	BBL	4 210 400	-
Średnia cena		61,77	
Swap towarowy - zapasy (kupno)			
Ropa naftowa			
Wolumen	BBL	3 813 200	-
Średnia cena		59,98	
Zabezpieczenie wartości godziwej			
Ryzyko towarowe			
Swapy towarowe - zabezpieczenie przyszłych przychodów (kupno)			
Ropa naftowa			
Wolumen	BBL	181 250	72 040
Średnia cena		59,76	57,09
Olej opałowy			
Wolumen	MT	43 696	43 793
Średnia cena		295,30	260,85
Jet			
Wolumen	MT	46 000	-
Średnia cena		656,31	-
Swapy towarowe - zabezpieczenie przyszłych przychodów (sprzedaż)			
Olej napędowy			
Wolumen	MT	4 371	4 379
Średnia cena		571,57	580,91

Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego i wartości godziwej, która zostanie ujęta w zysku lub stracie

	31/12/2019	31/12/2018
Ekspozycja walutowa operacyjna	2020-2023	2019-2021
Ekspozycja na ryzyko towarowe	2020-2021	2019-2020

Skutki rachunkowości zabezpieczeń dla sytuacji finansowej i wyników
2019

Typ powiązania / rodzaj ryzyka / typ instrumentu	Kupno (K)/ Sprzedaż (S)	Strategie zabezpieczające w ramach zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Jednostka miary	Nominal/ wolumen 31/12/2019	Aktywa	Zobowiązania	Zmiany wartości godziwej (jako podstawa do ustalenia części nieefektywnej w danym okresie)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych							
Ryzyko walutowe							
FX_EUR.PLN	S	sprzedaż produktów denominowanych /indeksowanych w walutach obcych dostawy za zakupy	EUR	1 609 000 000	267	-	64
FX_USD.PLN	K	denominowane w walucie obcej lub indeksowane do kursu waluty obcej	USD	18 006 046	3	-	(2)
Ryzyko towarowe							
Ropa naftowa	S	niedopasowanie czasowe na zakupach ropy	BBL	2 065 000	-	64	(192)
Ropa naftowa	K		BBL	-	-	-	95
Benzyna	S	zabezpieczenie zapasów ponadnormatywnych	MT	32 000	1	-	1
Benzyna	K		MT	8 000	-	-	-
					271	64	(34)
Zabezpieczenie wartości godziwej							
Ryzyko towarowe							
Ropa naftowa	K	sprzedaż asfaltu w cenie stałej	BBL	177 880	3	-	7
Lekki olej opałowy	S	sprzedaż asfaltu w cenie stałej	MT	4 379	-	-	(2)
Ciężki olej opałowy	K	sprzedaż asfaltu w cenie stałej	MT	43 793	1	4	3
Jet	K	sprzedaż paliwa lotniczego w cenie stałej	MT	-	-	-	14
					4	4	22
					275	68	(12)

Wartość bilansowa została ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji Instrumenty pochodne oraz Pozostałe aktywa i zobowiązania

2018

Typ powiązania / rodzaj ryzyka / typ instrumentu	Kupno (K)/ Sprzedaż (S)	Strategie zabezpieczające w ramach zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Jednostka miary	Nominal/ wolumen	Aktywa	Zobowiązania	Zmiany wartości godziwej (jako podstawa do ustalenia części nieefektywnej w danym okresie)
31/12/2018							
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych							
Ryzyko walutowe							
FX_EUR.PLN	S	sprzedaż produktów denominowanych	EUR	1 095 000 000	203	-	(112)
FX_USD.PLN	K	indeksowanych w walutach obcych	USD	34 229 425	5	-	13
Ryzyko towarowe							
Ropa naftowa	S	niedopasowanie czasowe na zakupach ropy	BBL	4 210 400	128	-	122
Ropa naftowa	K		BBL	3 813 200	1	96	(87)
					337	96	(64)
Zabezpieczenie wartości godziwej							
Ryzyko towarowe							
Ropa naftowa	K	sprzedaż asfaltu w cenie stałej	BBL	253 290	-	4	(4)
Olej opalowy	K	sprzedaż asfaltu w cenie stałej	MT	87 489	1	7	(6)
Olej opalowy	S	sprzedaż asfaltu w cenie stałej	MT	8 750	2	-	2
Jet	K	sprzedaż paliwa lotniczego w cenie stałej	MT	46 000	-	14	(14)
					3	25	(22)
					340	121	(86)

Wartość bilansowa została ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji Instrumenty pochodne oraz Pozostałe aktywa i zobowiązania

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

2019

Rodzaj ryzyka / typ pozycji	Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej (jako podstawa do ustalenia części nieefektywnej w danym okresie - pozycja pozabilansowa)	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń (wartość brutto) dla powiązań pozostających w rachunkowości zabezpieczeń
Ryzyko walutowe (EUR)		
Przyszłe przychody ze sprzedaży	12	55
Ryzyko walutowe (USD)		
Przyszłe koszty zakupu	2	4
		14
Ryzyko towarowe		
Zapasy	(93)	-
Przyszłe przychody ze sprzedaży	194	(61)
		101
		115
		(2)

2018

Rodzaj ryzyka / typ pozycji	Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej (jako podstawa do ustalenia części nieefektywnej w danym okresie - pozycja pozabilansowa)	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń (wartość brutto) dla powiązań pozostających w rachunkowości zabezpieczeń
Ryzyko walutowe (EUR)		
Przyszłe przychody ze sprzedaży	209	104
Ryzyko walutowe (USD)		
Przyszłe koszty wytworzenia	(4)	5
		205
Ryzyko towarowe		
Zapasy	93	(90)
Przyszłe przychody ze sprzedaży	(129)	124
		(36)
		169
		143

Zabezpieczenie wartości godziwej
2019

Rodzaj ryzyka / typ pozycji	Skumulowana wartość korekty bilansowej z tytułu wartości godziwej		Pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w której została ujęta wartość bilansowa	Zmiana wartości korekty pozycji zabezpieczanej w danym okresie	Zmiany wartości godziwej (jako podstawa do ustalenia części nieefektywnej w danym okresie)	Różnica między zyskiem lub stratą z tytułu zabezpieczenia na instrumencie zabezpieczającym oraz pozycją zabezpieczaną
	Aktywa	Zobowiązania				

Ryzyko towarowe

Przyszłe przychody ze sprzedaży	4	4	Instrumenty pochodne oraz pozostałe aktywa i zobowiązania	(21)	22	1
---------------------------------	---	---	---	------	----	---

2018

Rodzaj ryzyka / typ pozycji	Skumulowana wartość korekty bilansowej z tytułu wartości godziwej		Pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w której została ujęta wartość bilansowa	Zmiana wartości korekty pozycji zabezpieczanej w danym okresie	Zmiany wartości godziwej (jako podstawa do ustalenia części nieefektywnej w danym okresie)	Różnica między zyskiem lub stratą z tytułu zabezpieczenia na instrumencie zabezpieczającym oraz pozycją zabezpieczaną
	Aktywa	Zobowiązania				

Ryzyko towarowe

Przyszłe przychody ze sprzedaży	24	3	Instrumenty pochodne oraz pozostałe aktywa i zobowiązania	21	(22)	(1)
---------------------------------	----	---	---	----	------	-----

Wpływ rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych na sprawozdanie z zysków lub strat oraz inne całkowite dochody
2019

Rodzaj ryzyka / typ pozycji	Zyski lub straty z tytułu zabezpieczenia dla okresu sprawozdawczego ujęte w innych całkowitych dochodach	Nieefektywność zabezpieczenia ujęta w wyniku finansowym w okresie	Pozycja w sprawozdaniu, gdzie została ujęta wycena nieefektywności zabezpieczenia	Kwota przeklasyfikowana z innych całkowitych dochodów do wyniku finansowego jako korekta z tytułu przeklasyfikowania, ze względu na:	
				Realizację pozycji zabezpieczanej w okresie (powiązania kontynuowane)	Pozycja w wyniku finansowym, która zawiera korektę z tytułu przeklasyfikowania
Ryzyko walutowe (EUR/PLN)					
forwarty walutowe	(49)	-		42	Przychody ze sprzedaży
forwarty walutowe	-	-		1	Koszty wytworzenia (operacyjne)
forwarty walutowe	114	-		114	Pozostałe przychody/koszty operacyjne
Ryzyko walutowe (USD/PLN)					
forwarty walutowe	(1)	-		6	Koszty wytworzenia (operacyjne)
forwarty walutowe	(1)	-		(2)	Pozostałe przychody/koszty operacyjne
	63	-		161	
Ryzyko towarowe					
swapy towarowe	91	3	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	32	Zapasy
swapy towarowe	-	-		(2)	Koszt własny sprzedaży
swapy towarowe	(186)	(5)	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	15	Przychody ze sprzedaży
	(95)	(2)		45	
	(32)	(2)		206	

W składnikach innych całkowitych dochodów dotyczących kapitału z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń brutto w kwocie (21) mln PLN Spółka ujmuje zyski lub straty w kwocie (32) mln PLN ujęte w okresie 12 miesięcy 2019 roku oraz rozliczone instrumenty zabezpieczające oczekujące na pozycję zabezpieczaną w kwocie 11 mln PLN, w tym 21 mln PLN dotyczące 2019 roku i (10) mln PLN rozliczone z poprzedniego roku.

2018

Rodzaj ryzyka / typ pozycji	Zyski lub straty z tytułu zabezpieczenia dla okresu sprawozdawczego ujęte w innych całkowitych dochodach	Nieefektywność zabezpieczenia ujęta w wyniku finansowym w okresie	Pozycja w sprawozdaniu, gdzie została ujęta wycena nieefektywności zabezpieczenia	Kwota przeklasyfikowana z innych całkowitych dochodów do wyniku finansowego jako korekta z tytułu przeklasyfikowania, ze względu na:	
				Realizację pozycji zabezpieczanej w okresie (powiązania kontynuowane)	Pozycja w wyniku finansowym, która zawiera korektę z tytułu przeklasyfikowania
Ryzyko walutowe (EUR/PLN)					
forwarty walutowe	(211)	-		(87)	Przychody ze sprzedaży
forwarty walutowe	98	-		(20)	Pozostałe przychody/koszty operacyjne
Ryzyko walutowe (USD/PLN)					
forwarty walutowe	12	-		1	Koszty wytworzenia (operacyjne)
	(101)	-		(106)	
Ryzyko towarowe					
swapy towarowe	(61)	(3)	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(5)	Zapasy
swapy towarowe	(20)	(3)	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(20)	Koszty wytworzenia (operacyjne)
swapy towarowe	120	4	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	96	Przychody ze sprzedaży
	39	(2)		71	
	(62)	(2)		(35)	

Uzgodnienie kapitału z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

2019

	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w podziale na			
	Część efektywna zmiany wartości godziwej	Część efektywna z tytułu rozliczenia instrumentów	Koszt zabezpieczenia związany z wystąpieniem transakcji	Razem
Ryzyko walutowe				
01/01/2019	109	6	102	217
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych				
Wpływ wyceny transakcji zabezpieczających (część skuteczna)	(7)	-	221	214
Reklasyfikacja do wyniku finansowego w związku z realizacją pozycji zabezpieczanej, w tym:	(43)	(6)	(112)	(161)
reklasyfikacja instrumentów z poprzedniego roku - brak pozycji zabezpieczanej	-	(6)	(4)	(10)
Instrumenty do rozliczenia	-	10	11	21
31/12/2019	59	10	222	291
Ryzyko towarowe				
01/01/2019	34	-	-	34
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych				
Wpływ wyceny transakcji zabezpieczających (część skuteczna)	(32)	-	n/d	(32)
Reklasyfikacja do wyniku finansowego w związku z realizacją pozycji zabezpieczanej	(45)	-	n/d	(45)
Rozliczenie części nieefektywnej	(18)	-	-	(18)
31/12/2019	(61)	-	-	(61)
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń brutto 01/01/2019	143	6	102	251
Podatek odroczone od rozliczenia i wyceny instrumentów zabezpieczających	27	1	20	48
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń netto 01/01/2019	116	5	82	203
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń brutto 31/12/2019	(2)	10	222	230
Podatek odroczone od rozliczenia i wyceny instrumentów zabezpieczających	-	2	42	44
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń netto 31/12/2019	(2)	8	180	186

2018

	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w podziale na			
	Część efektywna zmiany wartości godziwej	Część efektywna z tytułu rozliczenia instrumentów	Koszt zabezpieczenia związany z wystąpieniem transakcji	Razem
Ryzyko walutowe				
01/01/2018	318	-	-	318
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych				
Wpływ wyceny transakcji zabezpieczających (część skuteczna)	(103)	-	98	(5)
Reklasyfikacja do wyniku finansowego w związku z realizacją pozycji zabezpieczanej	(106)	-	-	(106)
Instrumenty do rozliczenia	-	6	4	10
31/12/2018	109	6	102	217
Ryzyko towarowe				
01/01/2018	(5)	-	-	(5)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych				
Wpływ wyceny transakcji zabezpieczających (część skuteczna)	(13)	-	n/d	(13)
Reklasyfikacja do wyniku finansowego w związku z realizacją pozycji zabezpieczanej	71	-	n/d	71
Rozliczenie części nieefektywnej	(19)	-	-	(19)
31/12/2018	34	-	-	34
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń brutto 01/01/2018	313	-	-	313
Podatek odroczone od rozliczenia i wyceny instrumentów zabezpieczających	60	-	-	60
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń netto 01/01/2018	253	-	-	253
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń brutto 31/12/2018	143	6	102	251
Podatek odroczone od rozliczenia i wyceny instrumentów zabezpieczających	27	1	20	48
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń netto 31/12/2018	116	5	82	203

12.5. Identyfikacja ryzyka

Zarządzanie ryzykiem skupia się głównie na nieprzewidywalności rynków i ma na celu ograniczenie wpływu zmienności na wyniki finansowe Spółki.

Rodzaj ryzyka	Ekspozycja	Pomiar ryzyka	Zarządzanie/Zabezpieczenie
RYZIKO RYNKOWE	Towarowe	- ryzyko zmian marż na sprzedawanych produktach rafineryjnych i petrochemicznych oraz zmian wysokości dyferencjału Brent; - ryzyko zmian cen ropy naftowej i produktów związane z niedopasowaniem czasowym; - ryzyko zmian cen uprawnień do emisji CO ₂ ; - ryzyko zmian cen ropy naftowej i produktów rafineryjnych związane z obowiązkiem utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy i paliw; - ryzyko wynikające z uprawdopodobnionych zobowiązań i należności obejmujące zapewnienie wybranym odbiorcom formuł cenowych opartych na cenie stałej w czasie	W oparciu o planowane przepływy pieniężne.
	Zmian kursów walutowych	- ekonomiczna ekspozycja walutowa wynikająca z wpływów pomniejszonych o wydatki indeksowane do lub denominowane w walucie innej niż waluta funkcjonalna; - ekspozycja walutowa wynikająca z inwestycji bądź uprawdopodobnionych zobowiązań i należności w walutach obcych; - bilansowa ekspozycja walutowa wynikająca z denominowanych w walutach obcych aktywów i pasywów	W oparciu o planowane przepływy pieniężne. W oparciu o analizy pozycji bilansowych.
	Zmian stóp procentowych	Ekspozycja wynikająca z posiadanych aktywów oraz pasywów, dla których przychody oraz koszty odsetkowe uzależnione są od zmiennych stóp procentowych.	W oparciu o udział w całości zadłużenia brutto pozycji, dla których koszty odsetkowe są uzależnione od zmiennych stóp procentowych.
Płynności	Ryzyko nieprzewidzianego niedoboru środków pieniężnych lub braku dostępu do źródeł finansowania zarówno w horyzoncie krótko jak i długoterminowym, prowadzące do przejściowej lub trwałej utraty zdolności do regulowania zobowiązań finansowych lub konieczności pozyskania finansowania na mniej korzystnych warunkach.	W oparciu o planowane przepływy pieniężne w horyzoncie krótko i długoterminowym.	Polityka zarządzania płynnością, która określa zasady raportowania i konsolidacji płynności PKN ORLEN i spółek Grupy ORLEN. Grupa prowadzi politykę dywersyfikacji źródeł finansowania oraz wykorzystuje zróżnicowane narzędzia dla efektywnego zarządzania płynnością.
Utraty środków pieniężnych i lokat	Ryzyko upadłości banków krajowych lub zagranicznych, na rachunkach których są przetrzymywane lub w których lokowane są środki pieniężne.	Regularny przegląd wiarygodności kredytowej banków i wyznaczania limitów koncentracji środków.	Zarządzanie w oparciu o zasady zarządzania nadwyżkami pieniężnymi, które określają możliwości przyznawania limitów dla poszczególnych banków ustalanych na podstawie m.in. ratingów oraz danych sprawozdawczych. Współpraca głównie z bankami kredytującymi.
Kredytowe	Ryzyko nieuregulowania przez kontrahentów należności za dostarczone produkty i usługi związane z wiarygodnością kredytową klientów, z którymi zawierane są transakcje handlowe.	Analiza wiarygodności i wypłacalności kontrahentów.	Zarządzanie w oparciu o przyjęte procedury i politykę w zakresie zarządzania kredytem kupieckim i windykacją, w tym wyznaczania limitów i ustanawiania zabezpieczeń.

Strategie zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń obowiązujące na 31.12.2019	Komponent	Rodzaj powiązania
Sprzedaż asfaltu w cenie stałej	Komponent ryzyka Brent, będący elementem składowym bezwarunkowego i wiążącego zobowiązania komercyjnego z zawartej transakcji sprzedaży w cenie stałej	zabezpieczenie wartości godziwej
Sprzedaż paliwa lotniczego w cenie stałej	Komponent ryzyka Jet Fuel, będący elementem składowym bezwarunkowego i wiążącego zobowiązania komercyjnego z zawartej transakcji sprzedaży w cenie stałej	zabezpieczenie wartości godziwej
Sprzedaż asfaltu w cenie stałej	Komponent ryzyka Fuel Oil, będący elementem składowym bezwarunkowego i wiążącego zobowiązania komercyjnego z zawartej transakcji sprzedaży w cenie stałej	zabezpieczenie wartości godziwej
Niedopasowanie czasowe na zakupach ropy, która jest zabezpieczana do planowanego okresu przerobu ropy i sprzedaży produktów oraz z tytułu zapasów ponadnormatywnych	Komponent ryzyka Brent, będący elementem składowym sprzedaży oleju napędowego; pozycja identyfikowana na podstawie faktur sprzedażowych wystawionych w miesiącu realizacji/dostawy transakcji zabezpieczającej według kolejności ich wystawienia	zabezpieczenie przepływów pieniężnych
Zapasy ponadnormatywne	Komponent ryzyka Brent DTd, będący elementem przyszłego zakupu ropy; pozycja identyfikowana na podstawie dostaw ropy z miesiąca realizacji/dostawy transakcji zabezpieczającej według kolejności ich otrzymania	zabezpieczenie przepływów pieniężnych
Sprzedaż produktów denominowanych /indeksowanych w walutach obcych	Faktury dotyczące sprzedaży denominowanej w walucie obcej lub indeksowanej do kursu waluty obcej wystawione w dniu zapadalności transakcji Forward i dniach kolejnych według kolejności ich wystawienia; wartość nominalna w walucie obcej do wysokości wartości nominalnej instrumentu zabezpieczającego w walucie obcej Dostawy za zakupy denominowane w walucie obcej lub indeksowane do kursu waluty obcej otrzymane w dniu zapadalności transakcji Forward i dniach kolejnych według kolejności ich dostarczenia; wartość nominalna w walucie obcej do wysokości wartości nominalnej instrumentu zabezpieczającego w walucie obcej	zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Spółka stosuje spójne zasady zabezpieczania ryzyka finansowego w oparciu o politykę i strategię zarządzania ryzykiem rynkowym pod nadzorem Komitetu Ryzyka Finansowego, Zarządu i Rady Nadzorczej PKN ORLEN.

Standardowe zabezpieczanie walutowej ekspozycji ekonomicznej odbywa się w sposób rolowany i powtarzalny obejmując standardowo okres kolejnych 12 miesięcy. Dopuszcza się oportunistyczne zabezpieczanie walutowej ekspozycji ekonomicznej w EUR (z uwagi na jej stabilność i przewidywalność) na okresy maksymalnie do 48 miesięcy.

Dedykowana strategia zabezpieczająca wyznacza optymalne poziomy zabezpieczenia dla standardowego okresu oraz dopuszczalne odchylenia. Ekspozycja na ryzyko walutowe bilansowe jest zabezpieczana do 100% kwoty narażonej na przedmiotowe ryzyko walutowe.

W przypadku ryzyka towarowego poziom zabezpieczenia poszczególnych ekspozycji jest określony w dedykowanej strategii zabezpieczającej zaakceptowanej przez Komitet Ryzyka Finansowego.

Ekspozycja na ryzyko cen towarów związana z niedopasowaniem czasowym na nienormatywnych zapasach operacyjnych jest zabezpieczana na 100% wolumenu zapasów narażonego na przedmiotowe ryzyko.

Ekspozycja na ryzyko cen towarów związana z uprawdopodobnionymi zobowiązaniami lub należnościami w PKN ORLEN jest zabezpieczana na 100 % wolumenu narażonego na przedmiotowe ryzyko (oferowania odbiorcom formuł cenowych opartych na cenie stałej w czasie).

Ekspozycja na ryzyko cen towarów związana z niedopasowaniem czasowym na zakupach ropy jest zabezpieczana na wolumenie odpowiadającym 90% wolumenu sprzedawanych produktów wytworzonych z kupowanej ropy, narażonych na przedmiotowe ryzyko.

Ekspozycja z tytułu marży rafinerijnej jest zabezpieczana oportunistycznie. Zgodnie z przyjętymi w tym zakresie strategiami, marża rafinerijna zabezpieczana jest w horyzoncie do 12 miesięcy w przód na wolumenie planowanej produkcji nieprzekraczającym 30% w PKN ORLEN.

Wszystkie transakcje zabezpieczające ekspozycję towarową i walutową w Unipetrol i ORLEN Lietuva są wykonywane na bilansie PKN a następnie przenoszone na Spółki na zasadzie transakcji wewnątrzgrupowych.

12.5.1. Ryzyko towarowe

Wpływ instrumentów pochodnych zabezpieczających ryzyko towarowe na sprawozdanie finansowe Spółki

Rodzaj zabezpieczonego surowca/produktu	Jednostka miary	31/12/2019	31/12/2018
Ropa naftowa	bbbl	12 536 730	9 408 890
Olej opałowy	t	48 172	87 489
Pozostałe	t	40 000	45 750

Wartość księgową netto instrumentów zabezpieczających ryzyko towarowe na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła odpowiednio (76) mln PLN oraz 25 mln PLN.

Analiza wrażliwości na zmiany cen produktów i surowców

Analiza wpływu zmiany wartości księgowej instrumentów finansowych na wynik przed opodatkowaniem i kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w związku z hipotetyczną zmianą cen produktów i surowców:

	Założone odchylenia		Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń			
	2019	2018	2019	2018	Wzrost cen		Razem	
Ropa naftowa USD/bbl	32%	29%	(67)	(13)	(96)	(89)	(163)	(102)
Olej opałowy USD/t	63%	28%	-	-	24	-	24	-
Benzyna USD/t	31%	-	-	-	(17)	-	(17)	-
			(67)	(13)	(89)	(89)	(156)	(102)

Przy analogicznym procentowym spadku cen analiza wrażliwości wykazuje odchylenia tej samej wartości jak w powyższej tabeli ale ze znakiem przeciwnym.

Przyjęte w analizach wrażliwości instrumentów zabezpieczających ryzyka towarowe odchylenia cen ropy naftowej i produktów skalkulowano na podstawie ich zmienności historycznej w 2019 roku i 2018 roku.

Wpływ zmian cen zaprezentowano w skali roku.

W przypadku instrumentów pochodnych zbadano wpływ zmian cen ropy naftowej i produktów na wartość godziwą przy niezmiennym poziomie kursów walut.

12.5.2. Ryzyko zmian kursów walutowych

Struktura walutowa instrumentów finansowych

Klasy instrumentów finansowych	EUR		USD		CZK		CAD		JPY		Razem po przeliczeniach na PLN	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Aktywa finansowe												
Dostawy i usługi	166	174	543	521	1	1	-	-	-	-	2 771	2 707
Pożyczki udzielone	41	-	-	-	-	-	331	272	-	-	1 140	752
Instrumenty pochodne	75	50	4	48	-	-	-	-	-	-	333	395
Środki pieniężne	710	523	135	115	1 132	36	-	-	-	-	3 727	2 689
Cash pool	44	37	-	-	-	-	-	-	-	-	189	159
Depozyty zabezpieczające	-	-	79	-	-	-	-	-	-	-	299	-
Należności z tytułu rozliczonych instrumentów pochodnych	-	-	18	28	-	-	-	-	-	-	66	105
Korekta pozycji zabezpieczanej	-	-	1	6	-	-	-	-	-	-	4	24
Pozostałe	11	3	1	1	-	-	-	-	-	-	51	17
	1 047	787	781	719	1 133	37	331	272	-	-	8 580	6 848
Zobowiązania finansowe												
Kredyty	501	500	-	-	-	-	-	-	-	-	2 130	2 151
Pożyczki	1 253	1 253	-	-	-	-	-	-	-	-	5 336	5 386
Dostawy i usługi	25	52	1 107	1 013	3	5	-	-	-	43	4 311	4 035
Leasing	106	-	-	-	-	-	-	-	-	-	450	-
Zobowiązania inwestycyjne	30	19	13	8	1 130	10	-	-	-	-	366	112
Instrumenty pochodne	5	16	28	40	-	-	-	-	-	-	128	219
Cash pool	124	142	157	184	-	-	-	-	-	-	1 123	1 303
Zobowiązania z tytułu rozliczonych instrumentów pochodnych	-	-	29	2	-	-	-	-	-	-	109	7
Korekta pozycji zabezpieczanej	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	4	3
Pozostałe	3	1	20	-	-	-	-	-	-	-	89	5
	2 047	1 983	1 355	1 248	1 133	15	-	-	-	43	14 046	13 221

Analiza wrażliwości na zmiany kursów walutowych

	Założone odchylenia		Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń		Razem	
	31/12/2019	31/12/2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
EUR/PLN	+15%	+15%	(1 466)	(1 648)	(1 033)	(707)	(2 499)	(2 355)
USD/PLN	+15%	+15%	6	64	1	24	7	88
CZK/PLN	+15%	+15%	-	1	-	-	-	1
CAD/PLN	+15%	+15%	145	113	-	-	145	113
			(1 315)	(1 470)	(1 032)	(683)	(2 347)	(2 153)

Przy odchyleniu kursów walutowych o (-)15% analiza wrażliwości wykazuje odchylenia tej samej wartości jak w powyższej tabeli ale ze znakiem przeciwnym.

Powyższe odchylenia kursów skalkulowano na podstawie średnich zmienności poszczególnych kursów walut w 2019 i 2018 roku.

Wpływ odchylen kursów walut na wartość godziwą instrumentów pochodnych oszacowano przy niezmiennych poziomach stóp procentowych.

Ze względu na nieistotny wpływ na wynik przed opodatkowaniem z tytułu pośrednictwa Spółka nie prezentuje szczegółowej analizy wrażliwości na zmiany kursów walutowych.

12.5.3. Ryzyko zmian stóp procentowych

Struktura instrumentów finansowych narażonych na ryzyko zmiany stóp procentowych

Klasy instrumentów finansowych	NOTA	WIBOR		LIBOR USD		EURIBOR		LIBOR CAD		Razem	
		31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Aktywa finansowe											
Pożyczki udzielone	11.8	179	87	-	-	177	-	963	752	1 319	839
Instrumenty pochodne	11.8	19*	11*	15	180	318*	215*	-	-	333**	395**
Cash pool	11.8	154	138	-	-	189	159	-	-	343	297
		352	236	15	180	684	374	963	752	1 995**	1 531**
Zobowiązania finansowe											
Kredyty	11.6.1.1	-	-	-	-	2 130	2 151	-	-	2 130	2 151
Obligacje	11.6.1.3	1 002	2 015	-	-	-	-	-	-	1 002	2 015
Instrumenty pochodne	11.8	-	27*	108	150	20	69*	-	-	128	219**
Cash pool	11.8	593	231	595	692	528	611	-	-	1 716	1 534
		1 595	2 273	703	842	2 678	2 831	-	-	4 976**	5 919**

* W pozycji aktywa i zobowiązania finansowe - instrumenty pochodne netto ujęto w 2019 roku i 2018 roku swapy walutowo-procentowe (CIRS cross interest rate swaps) wycenione odpowiednio na kwotę 19 mln PLN i 16 mln PLN, które są wrażliwe zarówno na zmiany stóp procentowych WIBOR i EURIBOR.

** Pozycja razem aktywa z tytułu instrumentów pochodnych na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 uwzględnia wycenę CIRS w kwocie odpowiednio 19 mln PLN i 11 mln PLN. Pozycja razem zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych na dzień 31 grudnia 2018 roku uwzględnia wycenę CIRS w kwocie 27 mln PLN.

Spółka narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu zmian stóp procentowych wynikające z posiadanych aktywów oraz pasywów dla których przychody oraz koszty odsetkowe są uzależnione od zmiennych stóp procentowych.

Spółka zabezpiecza ekspozycję na zmienność przepływów pieniężnych z tytułu zmian stóp procentowych. W tym celu wykorzystywane są instrumenty typu swap procentowy oraz walutowy swap procentowy.

Pomiar ryzyka dokonywany jest w oparciu o udział w całości zadłużenia brutto pozycji, dla których koszty odsetkowe są uzależnione od zmiennych stóp procentowych.

Analiza wrażliwości na zmiany stóp procentowych

Stopa procentowa	Założone odchylenia		Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń		Razem	
	31/12/2019	31/12/2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
WIBOR	+0,5p.p.	+0,5p.p.	(6)	(10)	-	-	(6)	(10)
LIBOR USD	+0,5p.p.	+0,5p.p.	(2)	1	-	-	(2)	1
EURIBOR	+0,5p.p.	+0,5p.p.	(8)	(3)	(1)	-	(9)	(3)
LIBOR CAD	+1,0p.p.	+1,0p.p.	10	8	-	-	10	8
			(6)	(4)	(1)	-	(7)	(4)

Przy analogicznym procentowym spadku stóp procentowych analiza wrażliwości wykazuje odchylenia tej samej wartości jak w powyższej tabeli ale ze znakiem przeciwnym.

Powyższe odchylenia stóp procentowych skalkulowano na podstawie obserwacji średnich wahań stóp procentowych w 2019 i 2018 roku. Wpływ zmian stóp procentowych zaprezentowano w skali rocznej.

W przypadku instrumentów pochodnych w analizie wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych zastosowano przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalnie możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

Ze względu na nieistotny wpływ na wynik przed opodatkowaniem z tytułu pośrednictwa Spółka nie prezentuje szczegółowej analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych.

Analiza wrażliwości na ryzyko towarowe, na zmiany kursów walutowych oraz na ryzyko zmiany stóp procentowych przeprowadzona została w oparciu o tą samą metodologię.

12.5.4. Ryzyko płynności i kredytowe

Ryzyko płynności

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2019 roku

		do 1 roku	powyżej 1 do 3 lat	powyżej 3 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Wartość księgowa
	NOTA						
Kredyty	11.6.1.1	246	1 884	-	-	2 130	2 130
Pożyczki	11.6.1.2	-	2 140	3 203	-	5 343	5 336
Obligacje	11.6.1.3	131	1 047	-	-	1 178	1 102
o zmiennym oprocentowaniu – wartość niezdykontowana		29	1 047	-	-	1 076	1 002
o stałym oprocentowaniu – wartość niezdykontowana		102	-	-	-	102	100
Dostawy i usługi	11.5.3	6 051	-	-	-	6 051	6 051
Zobowiązania inwestycyjne	11.5.3, 11.8	762	14	14	62	852	852
Instrumenty pochodne - wartość niezdykontowana	11.8	304	66	13	-	383	378
wymiana środków pieniężnych brutto, w tym:		46	62	13	-	121	117
forwardy walutowe	11.8	46	62	13	-	121	117
wymiana środków pieniężnych netto, w tym:		258	4	-	-	262	261
forwardy walutowe	7.2.8	5	-	-	-	5	5
swapy procentowe	11.8	19	-	-	-	19	19
swapy towarowe	11.8	234	4	-	-	238	237
Cash pool	11.8	1 716	-	-	-	1 716	1 716
Zobowiązania z tytułu rozliczonych instrumentów pochodnych	11.8	253	-	-	-	253	253
Korekta pozycji zabezpieczanej	11.8	4	-	-	-	4	4
Pozostałe	11.5.3, 11.8	195	7	7	4	213	213
		9 662	5 158	3 237	66	18 123	18 035

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych z tytułu leasingu została zaprezentowana w [nocie 13.3.1.](#)

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2018 roku

		do 1 roku	powyżej 1 do 3 lat	powyżej 3 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Wartość księgowa
	NOTA						
Kredyty	11.6.1.1	-	2 151	-	-	2 151	2 151
Pożyczki	11.6.1.2	-	2 160	3 234	-	5 394	5 386
Obligacje	11.6.1.3	1 162	361	818	-	2 341	2 226
o zmiennym oprocentowaniu – wartość niezdykontowana		1 047	258	818	-	2 123	2 015
o stałym oprocentowaniu – wartość niezdykontowana		115	103	-	-	218	211
Dostawy i usługi	11.5.3	5 537	-	-	-	5 537	5 537
Zobowiązania inwestycyjne	11.5.3, 11.8	518	13	14	69	614	614
Instrumenty pochodne - wartość niezdykontowana	11.8	311	61	34	-	406	408
wymiana środków pieniężnych brutto, w tym:		40	11	34	-	85	88
forwardy walutowe	11.8	16	11	34	-	61	61
swapy walutowo - procentowe	11.8	24	-	-	-	24	27
wymiana środków pieniężnych netto, w tym:		271	50	-	-	321	320
swapy procentowe	11.8	-	38	-	-	38	38
swapy towarowe	11.8	271	12	-	-	283	282
Cash pool	11.8	1 534	-	-	-	1 534	1 534
Zobowiązania z tytułu rozliczonych instrumentów pochodnych	11.8	122	-	-	-	122	122
Korekta pozycji zabezpieczanej		1	2	-	-	3	3
Pozostałe	11.5.3, 11.8	125	46	26	87	284	284
		9 310	4 794	4 126	156	18 386	18 265

Poprzez ryzyko płynności finansowej rozumie się utratę zdolności do terminowego regulowania bieżących zobowiązań.

Spółka narażona jest na ryzyko płynności wynikające z relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku wskaźnik płynności bieżącej wyniósł odpowiednio 1,7.

Celem procesu zarządzania ryzykiem płynności finansowej jest zapewnienie bezpieczeństwa i stabilizacji finansowej Spółki, a podstawowym narzędziem ograniczającym powyższe ryzyko jest bieżący przegląd dopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów. Dodatkowo Spółka prowadzi politykę dywersyfikacji źródeł finansowania oraz wykorzystuje szereg narzędzi dla efektywnego zarządzania płynnością.

Spółka wykorzystuje systemy koncentracji środków finansowych („systemy cash-pool”) do efektywnego zarządzania bieżącą płynnością finansową oraz optymalizacji kosztów finansowych w ramach Grupy ORLEN. Na koniec 2019 roku funkcjonowały następujące systemy cash-pool, zarządzane przez PKN ORLEN:

- systemy cash-pool dedykowane dla polskich spółek Grupy ORLEN. Na dzień 31 grudnia 2019 roku systemy te obejmowały łącznie 24 spółki Grupy ORLEN,
- międzynarodowy system cash-pool dedykowany dla zagranicznych spółek Grupy ORLEN. Na dzień 31 grudnia 2019 roku system ten obejmował 8 zagranicznych spółek Grupy ORLEN.

Zarządzając płynnością PKN ORLEN może emitować obligacje w ramach ustalonych limitów jak również nabywać obligacje emitowane przez spółki z Grupy ORLEN. Dodatkowe informacje o obligacjach w nocy [11.6.1.3](#)

W roku 2019 Spółka inwestowała środki pieniężne w lokaty bankowe. Decyzje dotyczące lokat bankowych opierają się na maksymalizacji stopy zwrotu oraz bieżącej ocenie kondycji finansowej banków wymagającej posiadania przez bank krótkoterminowej oceny ratingowej dla depozytów na poziomie inwestycyjnym.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku maksymalne możliwe zadłużenie z tytułu zawartych umów kredytowych i umów pożyczek wewnątrzgrupowych dla Spółki wyniosło odpowiednio 12 573 mln PLN i 13 496 mln PLN. Do wykorzystania na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku pozostało odpowiednio 4 969 mln PLN i 5 664 mln PLN.

Kwota gwarancji dotyczących zobowiązań wobec osób trzecich wystawionych w toku bieżącej działalności na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła odpowiednio 2 370 mln PLN oraz 468 mln PLN. Kwotę 2 mld PLN stanowi gwarancja bankowa za zobowiązania z tytułu ogłoszonego przez PKN ORLEN wezwania do zapisywania się na sprzedaż wszystkich akcji ENERGA S.A. Pozostałe gwarancje dotyczyły głównie: gwarancji cywilnoprawnych związanych z zabezpieczeniem należytego wykonania umów, oraz gwarancji publicznoprawnych wynikających z przepisów powszechnie obowiązujących zabezpieczających prawidłowość prowadzenia działalności koncesjonowanych w sektorze paliw ciekłych i wynikających z tej działalności należności podatkowych, celnych itp.

Ponadto udzielone gwarancje i poręczenia jednostkom zależnym na rzecz podmiotów trzecich wyniosły na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku odpowiednio 9 831 mln PLN i 9 962 mln PLN. Dotyczyły one głównie zabezpieczenia przyszłych zobowiązań spółki ORLEN Capital wynikających z emisji euroobligacji oraz terminowego regulowania zobowiązań przez jednostki zależne. Spółka z tytułu udzielonych gwarancji osiągnęła przychody w 2019 roku i w 2018 roku w kwocie odpowiednio 6 mln PLN.

W oparciu o analizy i prognozy Spółka określiła na koniec okresu sprawozdawczego prawdopodobieństwo zapłaty powyższych kwot jako niskie.

Ryzyko kredytowe

Spółka ocenia, że ryzyko nieuregulowania należności przez kontrahenta w zakresie należności nieprzeterminowanych oraz należności przeterminowanych nieobjętych odpisem jest znikome, ze względu na efektywne zarządzanie kredytem kupieckim i windykacją. Spółka m.in. wyznacza limity dla poszczególnych kontrahentów i ustanawia zabezpieczenia oraz ma możliwość dokonywania kompensaty wzajemnych wierzytelności.

Limity są ustalane na podstawie wykonywanej analizy finansowej kontrahentów (w oparciu o dostarczone sprawozdania finansowe oraz historię współpracy z PKN ORLEN) lub aktualnego raportu z Wywiadowni Gospodarczej.

Oddzielną grupę stanowią kontrahenci, dla których nadawany jest limit ubezpieczeniowy np. flota, mikroflota, kontrahenci eksportowi.

Część kontrahentów dokonuje wpłaty kaucji na rachunek PKN. W przypadku braku limitu kredytowego kontrahenci są zobligowani do dokonania przedpłat.

Miarą ryzyka kredytowego jest kwota maksymalnego ryzyka kredytowego dla poszczególnych klas aktywów finansowych, która odpowiada ich wartości księgowej ([nota 11.5.2.](#) i [11.8.](#)).

Spółka na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku otrzymała gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe w wysokości odpowiednio 942 mln PLN oraz 762 mln PLN. Spółka dodatkowo przyjmuje od swoich odbiorców zabezpieczenie w postaci poręczeń, dobrowolne poddanie się egzekucji (Art. 777 KPC), kaucji, zastawu rejestrowego, hipotek i weksli, gwarancji, akredytyw.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku odpowiednio kwota 1 320 mln PLN i 839 mln PLN dotyczyła pożyczek udzielonych w ramach Grupy ORLEN. Część z tych pożyczek jest zabezpieczona. W okresie objętym niniejszym jednostkowym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki niewywiązania się ze spłaty kapitału bądź odsetek z tytułu pożyczek lub naruszenia innych warunków umów pożyczek.

13. POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

13.1. Posiadane koncesje

Spółka prowadzi działalność gospodarczą, która ze względu na interes publiczny wymaga posiadania koncesji.

31/12/2019	Okresy pozostałe do wygaśnięcia koncesji (w latach)
Energia elektryczna: wytwarzanie, dystrybucja, obrót	6
Energia ciepła: wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja, obrót	6 - 11
Paliwa ciekłe: wytwarzanie, przesyłanie, magazynowanie, przeładunek, obrót w kraju i zagranicą	6 - 11
Gaz ziemny: obrót w kraju i zagranicą	6

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku Spółka nie posiadała zobowiązań umownych na usługi koncesjonowane zgodnie z interpretacją KIMSF 12 – Umowy na usługi koncesjonowane.

13.2. Ujawnienia wynikające z Art. 44 Ustawy – Prawo energetyczne

PKN ORLEN z uwagi na posiadane koncesje jest przedsiębiorstwem energetycznym i w związku z tym realizuje obowiązki wynikające z Art. 44 Ustawy – Prawo energetyczne. W ramach ujawnień prezentuje odrębnie działalności koncesjonowane związane z dystrybucją energii elektrycznej i obrotem paliwami gazowymi.

Podstawowe klucze alokacji wybranych pozycji aktywów i pasywów oraz kosztów odpowiadających przychodom to: ustalony klucz mocy, wolumenowy lub procentowy. Dla pozycji nieprzypisanych lub nieidentyfikowalnych stosuje się dodatkowe klucze podziałowe udziału prezentowanych odrębnie działalności w całej sprzedaży / kosztach Spółki.

Wybrane pozycje jednostkowego sprawozdania z sytuacji finansowej – w tys. PLN

	31/12/2019		31/12/2018	
	Dystrybucja energii elektrycznej	Obrót gazem	Dystrybucja energii elektrycznej	Obrót gazem
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	69 461	-	71 469	-
Wartości niematerialne	181	-	208	-
Aktywa obrotowe				
Zapasy	3	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	2 376	63 213	2 848	104 691
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	3 267	77 389	3 794	121 741

Jednostkowe sprawozdanie z zysków lub strat – w tys. PLN

	2019		2018	
	Dystrybucja energii elektrycznej	Obrót gazem	Dystrybucja energii elektrycznej	Obrót gazem
Przychody ze sprzedaży	32 209	548 419	35 394	908 602
Koszt własny sprzedaży	(28 760)	(532 286)	(33 037)	(892 963)
Zysk brutto ze sprzedaży	3 449	16 133	2 357	15 639
Pozostałe koszty operacyjne	(77)	-	(66)	-
Zysk z działalności operacyjnej	3 372	16 133	2 291	15 639
Zysk netto	3 372	16 133	2 291	15 639

Spółka w roku 2019 nie uzyskiwała przychodów z tytułu prawa własności do sieci dystrybucyjnej.

13.3. Leasing

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Leasing

Szczegółowe zasady rachunkowości zostały opisane w [nociu 5](#) Wpływ zmian Standardów MSSF na jednostkowe sprawozdanie finansowe.

PROFESJONALNY OSĄD

W zakresie umów, w których Spółka jest leasingobiorcą, gdy ocena czy umowa zawiera leasing nie jest jednoznaczna, Spółka dokonuje profesjonalnego osądu w zakresie czy definicja leasingu zgodnie z MSSF 16 jest spełniona.

W zakresie umów, w których Spółka jest leasingodawcą, Zarząd dokonuje osądu kwalifikując umowy leasingowe jako leasing finansowy lub leasing operacyjny na podstawie analizy treści ekonomicznej transakcji.

13.3.1 Spółka jako leasingobiorca

Zmiana stanu aktywów z tytułu praw do użytkowania

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Razem
Wartość księgowa netto na 01/01/2019 - Wpływ wdrożenia MSSF 16					
Wartość księgowa brutto	1 305	271	-	436	2 012
	1 305	271	-	436	2 012
zwiększenia/(zmniejszenia) netto					
Nowe umowy leasingu finansowego, zwiększenie wynagrodzenia leasingowego	120	125	-	228	473
Amortyzacja	(48)	(65)	(4)	(184)	(301)
Odpisy aktualizujące	(21)	(7)	-	-	(28)
<i>utworzenie</i>	(50)	(4)	-	-	(54)
<i>odwrócenie</i>	25	4	-	-	29
Reklasyfikacje *	72	125	18	14	229
Pozostałe	(1)	(3)	-	(45)	(49)
	1 427	446	14	449	2 336
Wartość księgowa netto na 31/12/2019					
Wartość księgowa brutto	1 514	577	27	630	2 748
Skumulowane umorzenie	(66)	(124)	(13)	(181)	(384)
Odpisy aktualizujące	(21)	(7)	-	-	(28)
	1 427	446	14	449	2 336

* Pozycja reklasyfikacje obejmuje wartości brutto, umorzenie rzeczowych aktywów trwałych i prawa wieczystego użytkowania gruntów, które zostały rozpoznane na dzień 31 grudnia 2018 roku jako leasing finansowy pod MSR 17

Łączna wartość wydatków z tytułu umów leasingowych, zaprezentowanych w działalności finansowej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w roku 2019 wyniosła 364 mln PLN.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka przeklasyfikowała aktywa z tytułu praw do użytkowania do pozycji nieruchomości inwestycyjne w kwocie 31 mln PLN.

Analiza wymagalności zobowiązań z tytułu leasingu

	31/12/2019
do jednego roku	368
od 1 roku do 2 lat	272
od 2 lat do 3 lat	201
od 3 lat do 4 lat	163
od 4 lat do 5 lat	143
powyżej 5 lat	2 779
	3 926
Dyskonto	(1 558)
	2 368

Kwoty z tytułu umów leasingu ujęte w sprawozdaniu z zysku lub strat i innych całkowitych dochodów

	2019
Koszty z tytułu:	(124)
odsetek z tytułu leasingu	(72)
leasingu krótkoterminowego	(19)
zmiennych opłat leasingowych nieujętych w wycenie zobowiązań leasingowych	(33)
Koszty finansowe	(72)
Koszty według rodzaju: Usługi Obce	(19)
Koszty według rodzaju: Usługi Obce	(33)

13.3.2 Spółka jako leasingodawca

Spółka w dniu rozpoczęcia, klasyfikuje leasing jako leasing finansowy lub operacyjny.

Spółka w celu dokonania ww. klasyfikacji, dokonuje oceny czy następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści wynikających z posiadania bazowego składnika aktywów na leasingobiorcę. Jeżeli ma miejsce przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści, leasing zostaje zaklasyfikowany jako leasing finansowy, w odwrotnej sytuacji – jako leasing operacyjny.

Leasing finansowy

Analiza wymagalności płat leasingowych

	31/12/2019
do jednego roku	2
od 1 roku do 2 lat	1
od 2 lat do 3 lat	1
od 3 lat do 4 lat	1
od 4 lat do 5 lat	1
powyżej 5 lat	24
	30
Dyskonto	(8)
	22

Leasing operacyjny

Analiza wymagalności płat leasingowych

	31/12/2019
do jednego roku	39
od 1 roku do 2 lat	25
od 2 lat do 3 lat	23
od 3 lat do 4 lat	22
od 4 lat do 5 lat	19
powyżej 5 lat	137
	265

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość księgowa netto rzeczowych aktywów trwałych Spółki oddanych innym podmiotom do użytkowania na podstawie umowy leasingu operacyjnego wyniosła 132 mln PLN i dotyczyła głównie gruntów własnych (46 mln PLN) oraz budynków i budowli (86 mln PLN).

Oplaty leasingowe z tytułu leasingów operacyjnych są ujmowane liniowo przez okres leasingu jako przychody ze sprzedaży produktów i usług.

Leasing operacyjny dotyczy głównie nieruchomości stanowiących własność Spółki, objętych umowami leasingu.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego za rok 2019 roku wyniosły 49 mln PLN.

13.4. Poniesione nakłady inwestycyjne oraz przyszłe zobowiązania z tytułu podpisanych kontraktów inwestycyjnych

Łączna wartość nakładów inwestycyjnych wraz z kosztami finansowania zewnętrznego poniesionych w 2019 roku i 2018 roku wyniosła odpowiednio 3 923 mln PLN i 1 358 mln PLN, w tym nakłady na inwestycje związane z ochroną środowiska odpowiednio 52 mln PLN i 67 mln PLN. Powyższa kwota uwzględnia wpływ wdrożenia MSSF 16 w wysokości 2 012 mln PLN.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość przyszłych zobowiązań z tytułu podpisanych do tego dnia kontraktów inwestycyjnych wyniosła odpowiednio 3 184 mln PLN i 596 mln PLN.

13.5. Aktywa i zobowiązania warunkowe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Aktywa i zobowiązania warunkowe

Spółka ujawnia na koniec okresu sprawozdawczego informacje o aktywach warunkowych jeśli wpływ korzyści ekonomicznych jest prawdopodobny. Jeśli jest to wykonalne w praktyce, Spółka szacuje skutki finansowe aktywów warunkowych, wyceniając je zgodnie z zasadami obowiązującymi przy wycenie rezerw.

Spółka ujawnia na koniec okresu sprawozdawczego informacje o zobowiązaniach warunkowych jeśli:

- ma możliwy obowiązek, który powstał na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Spółki lub
- ma obecny obowiązek który powstał na skutek zdarzeń przeszłych, ale wpływ środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne nie jest prawdopodobny lub Spółka nie jest w stanie wycenić kwoty zobowiązania wystarczająco wiarygodnie.

Spółka nie ujawnia zobowiązań warunkowego gdy prawdopodobieństwo wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne jest znikome.

SZACUNKI

Aktywa warunkowe

Spółka dokonuje szacunków w odniesieniu do skutków finansowych ujawnianych aktywów warunkowych w oparciu o wartość wcześniej rozpoznanych kosztów, które Spółka spodziewa się odzyskać (np. na mocy podpisanych umów ubezpieczenia), bądź wartość przedmiotu postępowania, w których Spółka występuje w roli powoda.

Zobowiązania warunkowe

Spółka szacuje możliwe przyszłe zobowiązania, stanowiące zobowiązania warunkowe, w oparciu o wartość roszczeń w ramach toczących się postępowania, w których PKN ORLEN jest stroną pozwaną.

13.5.1 Aktywa warunkowe

Dnia 5 marca 2020 roku PERN S.A. poinformował Spółkę, że w związku z przeprowadzoną przez niego, jako operatora systemu rurociągowego, inwentaryzacją zapasów ropy naftowej dostarczanej przez park zbiornikowy w Adamowie, zapas operacyjny ropy naftowej typu REBCO (Russian Export Blend Crude Oil) Spółki jest niższy o 89.653 ton metrycznych netto z powodu różnic w metodologii obliczenia ilości tego zapasu. W konsekwencji, zdaniem PERN S.A. zapas operacyjny Spółki w zakresie ropy naftowej typu REBCO, wyniósł na dzień 31 grudnia 2019 roku 535.812 ton metrycznych netto.

Spółka nie zgadza się ze stanowiskiem PERN S.A., ponieważ w jej ocenie pozostaje ono bezpodstawne, nieudowodnione i niezgodne z umowami wiążącymi Spółkę oraz PERN S.A., a dotychczasowa metodologia stosowana na potrzeby obliczeń ilości ropy naftowej typu REBCO przesyłanej przez PERN S.A. do Spółki jest prawidłowa i nie była nigdy wcześniej kwestionowana. Spółka analizuje obecnie możliwości podjęcia odpowiednich kroków prawnych związanych z informacją przekazaną przez PERN S.A. i zastrzega możliwość podjęcia wszelkich działań zmierzających do ochrony uzasadnionych interesów Spółki, w tym dochodzenia roszczeń związanych z przekazaną przez PERN S.A. informacją na temat wysokości zapasu operacyjnego Spółki w zakresie ropy naftowej typu REBCO. Niezależnie od tego, kierując się najdalej posuniętą ostrożnością, Spółka dokonała korekty zapasów w kwocie (156) mln PLN w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych. W ocenie Spółki kwota korekty zapasów stanowi jednocześnie aktywo warunkowe Spółki.

13.5.2 Zobowiązania warunkowe

Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji w których Spółka była stroną pozwaną:

Roszczenie Warter Fuels S.A (poprzednio: OBR S.A.) o odszkodowanie

W dniu 5 września 2014 roku spółka OBR S.A. (obecnie: Warter Fuels S.A.) wystąpiła przeciwko PKN ORLEN do Sądu Okręgowego w Łodzi z pozwem o zapłatę z tytułu zarzucanego naruszenia przez PKN ORLEN praw do patentu. Kwota roszczenia w pozwie została oszacowana przez Warter Fuels S.A. na kwotę około 84 mln PLN. Żądanie pozwu obejmuje zasądzenie od PKN ORLEN na rzecz Warter Fuels S.A. sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej wartości opłaty licencyjnej za korzystanie z rozwiązania objętego ww. patentem oraz zasądzenie obowiązku zwrotu korzyści uzyskanych na skutek stosowania tego rozwiązania. W dniu 16 października 2014 roku PKN ORLEN złożył odpowiedź na pozew. Pismem procesowym z dnia 11 grudnia 2014 roku wartość przedmiotu sporu została określona przez powoda na kwotę około 247 mln PLN. Dotychczas odbyło się kilka rozpraw (ostatnia 28 września 2018 roku), podczas których sąd przesłuchał świadków zgłoszonych przez strony. W dniu 19 grudnia 2018 roku odbyła się rozprawa, w trakcie której Sąd wysłuchał stanowiska stron w zakresie podstaw ewentualnego uchylecia postanowienia o zabezpieczeniu. Postanowieniem z dnia 2 stycznia 2019 roku Sąd Okręgowy uchylił postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia roszczeń. Warter Fuels S.A. złożył zażalenie na to postanowienie w dniu 5 lutego 2019 roku. PKN ORLEN złożył odpowiedź na zażalenie. Sprawa rozpoznania zażalenia jest na etapie postępowania drugoinstancyjnego, tj. przed Sądem Apelacyjnym w Łodzi. Zabezpieczenie zostało prawomocnie uchylone. Pełnomocnik PKN ORLEN złożył także wniosek o zawieszenie postępowania z uwagi na toczące się równoległe postępowanie o ustalenie prawa do spornego patentu, którego wynik będzie miał znaczenie dla rozstrzygnięcia w sprawie o naruszenie. Wniosek nie został jeszcze rozpatrzony. Obecnie Sąd poszukuje biegłego bądź instytutu celem wydania opinii. W ocenie PKN ORLEN roszczenia Warter Fuels S.A. są bezpodstawne.

Poza postępowaniami opisanymi powyżej Spółka nie zidentyfikowała innych istotnych zobowiązań warunkowych.

13.6. Zabezpieczenia akcyzowe

Zabezpieczenia akcyzowe i akcyza od wyrobów i towarów znajdujących się w procedurze zawieszono poboru na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosły odpowiednio 2 391 mln PLN i 2 231 mln PLN.

13.7. Transakcje z podmiotami powiązany

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku i w 2019 roku oraz w 2018 roku nie wystąpiły istotne transakcje podmiotów powiązanych z:

- członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki i z bliskimi im osobami,
- pozostałym kluczowym personelem kierowniczym Spółki oraz z bliskimi im osobami.

13.7.1 Wynagrodzenia wypłacone i należne lub potencjalnie należne członkom Zarządu, Rady Nadzorczej oraz pozostałym członkom kluczowego personelu kierowniczego

	2019	2018
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	42,8	40,3
<i>Zarząd</i>	13,0	9,5
<i>Rada Nadzorcza</i>	1,1	1,2
<i>Pozostały kluczowy personel</i>	28,7	29,6
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0,1	-
<i>Pozostały kluczowy personel</i>	0,1	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	2,1	11,1
<i>Zarząd</i>	0,2	1,2
<i>Pozostały kluczowy personel</i>	1,9	9,9
	45,0	51,4

Powyższa tabela przedstawia wynagrodzenia wypłacone, należne lub potencjalnie należne kluczowemu personelowi kierowniczemu Spółki w okresie sprawozdawczym.

Ponadto na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku PKN ORLEN posiada rezerwy na świadczenia po okresie zatrudnienia w wysokości odpowiednio 0,3 mln PLN i 0,2 mln PLN oraz pozostałe świadczenia długoterminowe w wysokości odpowiednio 0,5 mln PLN.

Zasady premiowania kluczowego personelu kierowniczego

Regulaminy dotyczące premiowania funkcjonujące dla Zarządu PKN ORLEN, oraz kluczowych stanowisk PKN ORLEN mają wspólne podstawowe cechy. Osoby objęte wyżej wymienionymi systemami premiowane są za realizację indywidualnych celów, wyznaczanych na początku okresu premiowego przez Radę Nadzorczą dla Członków Zarządu oraz przez Zarząd dla pracowników kluczowego personelu kierowniczego. Systemy Premiowania są spójne z Wartościami Koncernu, promują współpracę pomiędzy poszczególnymi pracownikami i motywują do osiągania najlepszych wyników w skali PKN ORLEN. Postawione cele mają charakter zarówno jakościowy, jak i ilościowy, i są rozliczane po zakończeniu roku, na który zostały wyznaczone.

Wynagrodzenia z tytułu zakazu konkurencji i rozwiązania umowy w rezultacie odwołania z zajmowanego stanowiska

Zgodnie z umowami Członkowie Zarządu PKN ORLEN zobowiązani są przez okres 6 miesięcy po rozwiązaniu umowy do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej. W okresie tym otrzymują wynagrodzenie (odszkodowanie) w wysokości sześciokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatne w 6 równych ratach miesięcznych. Zapisy w umowach dotyczące zakazu konkurencji po ustaniu funkcji Członka Zarządu wchodzi w życie dopiero po upływie 3 miesięcy pełnienia funkcji Członka Zarządu.

Ponadto umowy przewidują wypłatę odprawy w przypadku rozwiązania umowy przez Spółkę z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych, istotnych obowiązków wynikających z umowy, pod warunkiem pełnienia funkcji Członka Zarządu przez okres co najmniej 12 miesięcy. Odprawa w takim przypadku wynosi trzykrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

Dyrektorzy bezpośrednio podlegli Zarządowi PKN ORLEN standardowo zobowiązani są do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej przez okres 6 miesięcy po rozwiązaniu umowy. W tym czasie otrzymują wynagrodzenie w wysokości 50% sześciokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatne w 6 równych ratach miesięcznych. Odprawa z tytułu rozwiązania umowy przez Pracodawcę wynosi standardowo sześciokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

13.7.2 Transakcje oraz stan rozrachunków Spółki z podmiotami powiązanymi

	Jednostki zależne		Jednostki współkontrolowane		Razem	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Sprzedaż	46 847	46 961	2 978	2 774	49 825	49 735
Przychody w ramach centralizacji pochodnych instrumentów finansowych	1 224	711	-	-	1 224	711
Zakupy	(7 403)	(6 539)	(38)	(32)	(7 441)	(6 571)
Koszty w ramach centralizacji pochodnych instrumentów finansowych	(856)	(718)	-	-	(856)	(718)
Przychody finansowe, w tym:	421	810	107	192	528	1 002
Dywidendy	358	674	107	192	465	866
Koszty finansowe (głównie odsetki)	(169)	(288)	-	-	(169)	(288)

	Jednostki zależne		Jednostki współkontrolowane		Razem	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	3 304	3 089	520	585	3 824	3 674
Pozostałe aktywa	1 776	1 199	-	-	1 776	1 199
Pożyczki udzielone	1 319	839	-	-	1 319	839
Cash pool	343	297	-	-	343	297
Należności z tytułu rozliczonych instrumentów pochodnych w ramach centralizacji	113	41	-	-	113	41
Leasing finansowy	-	22	-	-	-	22
Należności z tytułu leasingu	22	-	-	-	22	-
Instrumenty pochodne w ramach centralizacji	128	17	-	-	128	17
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	945	600	4	4	949	604
Pożyczki i obligacje	5 336	5 496	-	-	5 336	5 496
Pozostałe zobowiązania	1 762	1 611	-	-	1 762	1 611
Cash pool	1 716	1 534	-	-	1 716	1 534
Zobowiązania z tytułu rozliczonych instrumentów pochodnych w ramach centralizacji	44	74	-	-	44	74
Zobowiązania z tytułu leasingu	103	-	-	-	103	-
Instrumenty pochodne w ramach centralizacji	52	173	-	-	52	173

Powyższe transakcje z podmiotami powiązanymi obejmują głównie sprzedaż i zakupy produktów rafinerijnych i petrochemicznych oraz usług.

W 2019 roku i w 2018 roku w Spółce nie wystąpiły istotne transakcje zawarte z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe.

Dodatkowo w 2019 roku, na podstawie złożonych oświadczeń, wystąpiły transakcje pomiędzy podmiotami, w których kluczowe stanowiska pełniły bliskie osoby powiązane z pozostałym kluczowym personelem kierowniczym Jednostki Dominującej a podmiotami Grupy ORLEN.

W 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka zidentyfikowała następujące transakcje:

- sprzedaż i zakup wyniosły odpowiednio 0,9 mln PLN i (2,3) mln PLN;
- saldo zobowiązań wyniosło 0,4 mln PLN.

Powyższe transakcje dotyczyły głównie zakupu i sprzedaży paliw i oleju napędowego.

13.7.3 Transakcje z jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Skarb Państwa był właścicielem 27,52% akcji PKN ORLEN S.A. i posiada zdolność wywierania na nią znaczącego wpływu.

Spółka zidentyfikowała transakcje z jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa w oparciu o „Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 marca 2019 roku w sprawie wykazu spółek, w których prawa z akcji Skarbu Państwa wykonują inni niż Prezes Rady Ministrów członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy Rządu lub państwowe osoby prawne, w tym jednoosobowe spółki Skarbu Państwa” z późniejszymi aktualizacjami.

W 2019 i w 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku Spółka zidentyfikowała następujące transakcje:

	2019	2018
Sprzedaż	1 640	1 610
Zakupy	(3 543)	(4 188)

	31/12/2019	31/12/2018
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	268	192
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	582	119

Powyższe transakcje, przeprowadzone na warunkach rynkowych, związane były głównie z bieżącą działalnością operacyjną Spółki i dotyczyły głównie sprzedaży paliw, zakupu i sprzedaży gazu ziemnego, energii, usług transportowych i magazynowania.

Dodatkowo występowały również transakcje o charakterze finansowym (kredyty, gwarancje, opłaty bankowe, prowizje) z Bankiem PKO BP, Bankiem Pekao S.A. oraz z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (opłaty bankowe, prowizje).

13.8. Wynagrodzenie wynikające z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

	2019	2018
Badanie sprawozdań finansowych	1,4	0,9
Inne usługi poświadczające:	0,4	0,7
przeglądy sprawozdań finansowych	0,4	0,5
pozostałe usługi	-	0,2
	1,8	1,6

W okresie objętym niniejszym jednostkowym sprawozdaniem finansowym podmiotem uprawnionym do badania sprawozdania finansowego Spółki był Deloitte Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa.

Deloitte Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa począwszy od I kwartału 2017 roku wykonuje przeglądy śródrocznych oraz badania jednostkowych sprawozdań finansowych PKN ORLEN i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy. Deloitte Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa została wybrana do przeprowadzenia przeglądów śródrocznych sprawozdań finansowych oraz badania jednostkowych sprawozdań finansowych PKN ORLEN i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy za lata 2019-2021 uchwałą Rady Nadzorczej Nr 2071/18 z dnia 20 grudnia 2018 roku zmienioną uchwałą Nr 2103/19 z dnia 25 stycznia 2019 roku.

WYDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO

Na dzień zatwierdzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego Spółka jest w trakcie analizy potencjalnych skutków koronawirusa COVID-19. Spółka wdrożyła odpowiednie wewnętrzne procedury w celu zapewnienia ciągłości działań operacyjnych. Obecnie Spółka obserwuje spadek globalnego popytu na ropę naftową, w tym również spadek popytu na paliwo lotnicze, olej napędowy i benzynę. Spółka spodziewa się również spowolnienia wzrostu globalnej gospodarki i na bieżąco monitoruje sytuację na rynkach finansowych, w tym notowania na GPW. Spółka jest w trakcie oceny jakościowego i ilościowego wpływu pandemii na sytuację finansową i przyszłe wyniki finansowe Spółki i planuje zakończyć tę analizę przed publikacją danych śródrocznych za I kwartał 2020 roku.

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie wystąpiły dodatkowe zdarzenia poza ujawnionymi w niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym, które wymagałyby ujęcia lub ujawnienia.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Spółki w dniu 18 marca 2020 roku.

.....
Daniel Obajtek
Prezes Zarządu

.....
Armen Artwich
Członek Zarządu

.....
Adam Burak
Członek Zarządu

.....
Patrycja Klarecka
Członek Zarządu

.....
Zbigniew Leszczyński
Członek Zarządu

.....
Michał Róg
Członek Zarządu

.....
Jan Szewczak
Członek Zarządu

.....
Józef Węgrecki
Członek Zarządu